

2025

Mirostaw Sieja

**Wartości
Prawem
Naturalnym**

Wartości Człowieka Prawem Naturalnym

*Człowiek najmniej rozumie własną naturę,
że ma Prawo i jest Prawem*

Mirostaw Sieja

2025

Redakcja Michał Różycki
Patronat *Odrodzeni.pl*

Jedna jest bowiem praworządność, która łączy ludzką wspólnotę i wywodzi się z prawa naturalnego, czyli poczucia sprawiedliwości objawionego w nakazach i zakazach. Mniejsza z tym, czy kiedykolwiek zostały spisane, czy nie; kto nie zna prawa naturalnego, jest niesprawiedliwy (...) sprawiedliwość nie może istnieć, o ile nie wynika z naturalnego porządku.

Marcus Tullius Cicero. De Legibus

Spis treści

PRZEDMOWA	6
I. WSTĘP	8
II. HISTORIA	12
III. DEFINICJE	22
III.1 Prawo Naturalne:	22
III.2 Słowa Klucze	22
III.3 Dlaczego 6 ?.....	24
III.4 Hierarchia	25
III.5 Komplementarność wartości.....	26
III.6 Wartości:	26
III.7 Norma.....	31
III.8 Sprawiedliwość obiektywna	32
III.8.1 Obiektywność.....	32
III.8.2 Sprawiedliwość jako wartość	33
III.8.3 Definicja i zastosowanie sprawiedliwości.....	33
III.8.4 Jednoznaczna definicja sprawiedliwość	33
III.8.5 Sprawiedliwości jest Obiektywna	35
III.9 Słowo o Godności	35
III.10 Słowo o Etyce	37
III.10.1 Uczciwość	37
III.10.2 Szacunek.....	37
III.10.3 Odpowiedzialność	37
III.10.4 Empatia.....	37
III.10.5 Odwaga.....	37
III.11 Porównywanie idealizmu z egzystencjalizmem	38
III.11.1 Epigenetyka egzystencjalizmu	38
III.11.2 Jedność ducha z materią	38
III.11.3 Koncepcja Raju po śmierci.....	39
III.11.4 Porównywanie i refleksja	39
III.11.5 Utopia ziemską. Raj na Ziemi – Cechy i Wartości.....	39
III.11.6 Metafora Raju na Ziemi:	40
IV. UZASADNIENIE PRAWA NATURALNEGO	41
V. TESTY ZGODNOŚCI	49
V.1 Opis testów Zgodności	49

V.2	Weryfikacja zgodności.....	49
V.3	Historia powstania.....	49
V.4	Autorzy testów	49
V.5	Brzmienie testów.....	50
V.5.1	Test zgodności formalnej	50
V.5.2	Test zgodności materialnej.....	51
V.5.3	Test celowości	51
V.6	Zastosowanie testów.....	51
V.6.1	Świat.....	51
V.6.2	Europa	51
V.6.3	Polska	52
V.7	Proces testowania materialnego.....	52
V.7.1	Kroki procesu testowania materialnego	52
V.7.2	Przykład zastosowania.....	53
V.7.3	Skutki stosowania testów materialnych:	53
V.8	Sprzeczności	53
V.8.1	Proceduralne Naruszenie:	54
V.8.2	Brak Kompetencji Organu:.....	54
V.8.3	Nadmierna Proporcjonalność:	54
V.8.4	Zgodność a Niezgodność.....	54
V.8.5	Wady Formalne i Brak Materialnych Naruszeń:	54
V.9	Stosowanie	55
V.9.1	Zalety:.....	55
V.9.2	Wady:	55
V.10	Testy a Prawo Naturalne	55
V.11	Testy czy prawo naturalne?.....	56
V.11.1	Testy zgodności.....	56
V.11.2	Prawo naturalne.....	57
V.12	Konkluzja	57
VI.	ZASTOSOWANIE	58
VI.1	Przeznaczenie	58
VI.2	Jak używać	58
VI.3	Komu to ma służyć	59
VI.4	Gdzie stosujemy	59
VII.	PODSUMOWANIE.....	61
VII.1	Zalety.....	61
VII.2	Wady.....	62

VII.3	Różnica <i>IOS</i> a <i>LEX</i>	62
VII.4	Istota problemu	63
VII.5	Naprawa Prawa	63
VII.6	Wizja Lema	64
VII.7	Wnioski końcowe	67
	UZUPEŁNIENIE	70
	Literatura/Bibliografia	75

PRZEDMOWA

Niebo gwiazdziste nade mną i prawo moralne we mnie.

I. Kant
Krytyka praktycznego rozumu.

Odrywanie od przyjemnych zabaw przywołaniem do wykonania prac domowych, budziło we mnie niezadowolenie. Spokój i bez troskę burzyły wieczorne zapowiedzi wykonania *lekcji* na następny dzień. W ciepłe wieczory, w ogrodzie kłębiły się świetliki, które na ścieżce biegnącej wzdłuż sadu, tworzyły świetlisty tunel. Złapane w dłonie owady gasły okazując się robaczkami bez światła. Wysoko nad głową były inne Świetliki, nie latały tak chaotycznie, stały w miejscu, a niektóre ciemniały i jaśniały, jak robaczki, które złapałem w dłonie. Myślałem, że z wyższego drzewa, którego brakowało w sadzie, można by te świetliki złapać. Ale te Świetliki na niebie miały jakąś moc, czułem to samo, a nawet wzmocnioną tęsknotę, jak do zabawy, od której zostałem przywołaniem oderwany.

Minęły lata, robaczki stały się kantowskim „*Niebem gwiazdzistym nad mną*”. To skojarzenie zawsze wywołuje we mnie nostalgię za sadem i świetlistym tunelem. Długo nie rozumiałem, co zainspirowało Kanta do napisania drugiej części „*prawo moralne we mnie*”. Wielokrotnie powtarzana i słyszana myśl Kanta „*Niebo gwiazdziste nade mną i prawo moralne we mnie*” było kakofonią słów drażniących... Co ma prawo moralne we mnie z Gwiazdami? Przyznaję, prawo moralne ma związek z robaczkami i z ogrodem, ale z Gwiazdami?

Uważam się za pragmatyka, a analizowanie rozważań filozoficznych uważałem za zbędne. Praca była moją pasją, za którą otrzymywałem wynagrodzenie, aż do kontuzji, której się nabawiłem. Wykluczenie z pracy przez kontuzję było dla mnie znacznie gorsze niż konieczność wykonywania pracy domowej. Z powodu tej kontuzji trafiłem do Człowieka, który w prosty sposób ulżył mi w bólu, a warto podkreślić, że ból był bardzo dolegliwy. Ktoś może przypomnieć, że były i są tabletki przeciwbólowe, myśl zaaplikowania tabletki była nie do przyjęcia, przez mnie. Szczęście w nieszczęściu, zbieg okoliczności, przeznaczenie, które sami sobie tworzymy. Z jednej strony działamy świadomie i racjonalnie, ale przyszłość i ostateczny skutek jest poza naszym logicznym pojmowaniem. Przeznaczenie i determinizm? Gdyby nie kontuzja i brak zaufania do medycyny akademickiej, szukając pomocy, nie spotkałbym tej osoby. On stał się inspiracją do napisania sześciu kluczowych słów, których po pierwsze do końca nie rozumiałem, a po drugie nie wiedziałem, dlaczego były w takiej kolejności. Wszystko, co istnieje, ma swoje (prze)znaczenie. Jedni szukają odpowiedzi o swoim przeznaczeniu w konstelacjach gwiazd, inni badają sfery niebieskie. Każdy chce znać swoje przeznaczenie i je kreuje, ile jest w tym świadomego zachowania, jak u Syzyfa? Czy wiedział pchając kamień pod górę, że kamień spadanie w dół i będzie podążał za nim w dół? Podobna

metafora odnosi się do labiryntu Minotaura oraz „*Panoptikona*”¹ Jeremy’ego Benthama. Ja również szukałem odpowiedzi o swoim przeznaczeniu. Złotą nicią Ariadny do wyjścia z labiryntu egzystencjalnego jest splot sześciu wartości. Ta sama myśl egzystencjalna zawarta jest w *Panoptykonie*, *Matrix*. Klosz, strażnik, labirynt, Syzyf, *Matrix* to mity. Czy „*Splot sześciu Wartości*” jest pomocny, do wyjścia z uwarunkowań egzystencjalnych. Pozostawiam to do oceny czytelnikowi.

¹ Jeremy Bentham, teoretyk i filozof zaprojektował tzw. "dom kontrolny", gdzie osoby w środku nie mogą zobaczyć, czy są obserwowane, ale są przekonane, że mogą być śledzone w każdej chwili.

I. WSTĘP

Od razu na wstępie przejdziemy do rzeczy, czyli rozpoznamy różnice między prawem *Ios*, a prawem *Lex*. Rozumiejąc odpowiednio rzymską maksymę *Lex superior derogat legi inferiori*² - trzeba przyjąć, iż, gdy ustawą nadrzędną są wartościami Prawa Naturalnego (P.N.), a *Lex posterior generali non derogat legi priori speciali*³ - to ustawa późniejsza, pochodna z wartości P.N., nie uchyla normy stanowionej, podstawowej, ogólnej lub szczególnej, będąc z nią niezgodną (sprzeczną), a wręcz stając się jej podległą powinna przestać funkcjonować. Sednem (P.N.) są więc pierwotne zachowania wszystkich ludzi zdefiniowane przez św. Tomasza z Akwinu: *Pewne rozporządzenie rozumu dla dobra wspólnego nadane i obwieszczone przez tego, który ma pieczę nad wspólnotą*. Z tego wynika, że wartości Prawa Naturalnego (*ios*) są w postępowaniu wszystkich pojedynczych ludzi konkretne, powszechne, stałe, ogólne, nieograniczone, niezbywalne, niezależne od instytucji państwowych, natomiast (*lex*) prawo zwyczajowe, to przepisy zmienne, ograniczające, które szczegółowo warunkują kulturę całego społeczeństwa, narodów.

Wartości Prawa Naturalnego zostały uwzględnione do kodyfikacji najważniejszych aktów i traktatów międzynarodowych, jak Powszechna deklaracja Praw Człowieka Zgromadzenia Ogólnego (ONZ, 1948), czy wcześniejsza Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela (La Fayette, 1789) uznająca wolność i równość za wystarczające wartości Prawa Naturalnego w Konstytucji, która była odniesieniem do kodyfikowania w Polsce konstytucji poczynając od 3 Maja 1791 poprzez marcową z 1921r., kwietniową z 1935r, aż do 1997 roku.

Antyczna łacińska maksyma głosi: *Bonum ex integra causa, malum ex quocumque defecto*⁴ (integrować lub polaryzować). Łatwo zauważyć, że kwestia Prawa Naturalnego urosła do rangi ideologicznego konfliktu, dzielącego ludzi na ateistów, teistów, nihilistów.

A. Redelbach uzasadnia znaczenie Prawa Naturalnego, jako kluczowe dla rozpoznania swojego miejsca w państwie, jak i niwelowania barykad między sprzecznymi porządkami prawnymi:

Problematykę wartości Prawa Naturalnego można przedstawić opisowo, jak i filozoficznie wyjaśniający, skutkowy. Zgodnie z klasyczną filozofią Kartezjusza, Kanta szczegóły wynikają ze ogółów do całości wizji świata. Wartości Prawa są fragmentem tej całości. Zrozumienie większych składowych całości, jest tym, co zgłębiać matematyczne całkowanie, ucząc się podstaw dodawania, mnożenia.

Prawa Człowieka mają charakter obiektywny i nie można ich identyfikować oraz zabezpieczać ponad miarę wszechrzeczy. Człowiek rozpoznaje swoje położenie w Prawie Naturalnym w danym czasie, miejscu i w aktualnym stanie cywilizacji. Prawa Człowieka

² Prawo wyższe zastępuje prawo niższe - tł. wł.

³ Późniejsza ustawa ogólna nie stanowi odstępstwa od poprzedniej ustawy specjalnej - tł. wł.

⁴ d o b r o jest wynikiem j e d n o ś c i-synteza, wynikiem zła jest r o z p a d-analiza - tł. wł.

są więc jedynie konkretyzacją Praw Naturalnych, a odwoływanie do przeszłości i przyszłości mają w tej mierze charakter zabiegów ideologicznych.

W myśl zasady subsydialności ideologia Praw Człowieka umacnia wartości Prawa Naturalnego w prawie pozytywnym i zapewnia zgodność tych odmiennych porządków prawnych. [1]⁵

Celem tego opracowania stała się krytyka poszczególnych koncepcji Prawa Naturalnego, w tym prawa morskiego, jak i rozstrzygnięcie jego konfliktów z prawem pozytywnym, oraz ocena stanowiących rodzimych rozwiązań legislacyjnych w kontekście międzynarodowych regulacji Praw Człowieka. Chodzi o ukazanie możliwości konsekwentnego wdrażania w życie Wartości P.N. w obrębie określonego, praworządnego państwa. Cały konflikt opiera się bez reszty na głębokim niezrozumieniu, co do relacji prawa objawionego z wartościami Prawa Naturalnego.

Kto ma ostateczne uprawnienia, by określić treść owego prawa? Czy do rozstrzygnięcia takiego sporu konieczne są jakieś zewnętrzne instancje, autorytety, bo nasza różnorodna struktura materialna i duchowa reprezentuje inne Prawo? Dowodem reprezentowania tego samego Prawa, są nasze dążenia, marzenia, nasz intelekt, myślenie, analizowanie, uczenie się. Odczuwamy, jak wszystkie żywe stworzenia, nasze własne istnienie i w naturalny sposób chronimy je przed unicestwieniem. Zrodzeni z dobra instynktownie pragniemy dobra, przyjmując do naszej świadomości, że to jest naszym naturalnie wrodzonym przeznaczeniem.

Rozdroże życia ludzkiego już w starożytności zauważył Pitagoras, oznaczając ten fakt literą „Y”, w ujęciu Kanta dualizm, Aarona Becka dychotomia. Odwieczną myślą przewodnią w teorii filozofii prawa usiłowano zbudować pomost pomiędzy ramionami tej litery. Ustawy, dekryty, przepisy stanowiące słusznie wyłączone ze składu wartości P.N., ale z tego prawa wynikają, błędnie uznając przyjęte normy, zwyczaje jako naturą wpisane Człowiekowi; Arystoteles głosił - naturalną siłę człowieka, świętą własność prywatną i tą siłą uzasadniano niewolnictwo jako naturalny porządek w państwie, doktor powszechny św. Tomasz z Akwinu naturalną moralność wymierzał kare grzesznikom

Od najdawniejszych czasów wspólnoty plemiennej instynkt kierował porządkiem plemienia, w którym naturalna siła jednostki stawała się normą w walce o byt i przetrwanie. Wzrastająca liczebność plemienia tworząc społeczność przekształca normy zachowania w zwyczaje i dalej w obyczaje. Poszukiwano zgodności porządku ludzkiego w życiu społecznym i prawami przyrody. Zgodność życia jednostki z dobrem państwa i państwa zorganizowanego dla dobra Człowieka. Termin „źródła prawa” oznacza pewien wytwór służący poznaniu treści prawa, które możemy zawdzięczać Sile Stwórczej lub LOGOS-UNIWERSUM (*Prawo Naturalne*) i z Niego wynika działalności człowieka (*prawo pozytywne*). [1]

Prawo Natury wynikające wprost z Logosu udziela odpowiedzi, w każdym okresie rozwoju cywilizacji zobiektywizowane odpowiedzi na takie pytania: jak żyć zgodnie z

⁵ Tamże str.11

naturą, jakie jest miejsce i rola człowieka w otaczającym go świecie, co jest Prawem, a co powinnością jednostki, lub państwa (?). Jaki jest sens i cel Człowieka? Prawo Natury z którego wynikają zasady fizyki, chemii, przyrody jest zawarte w zasadach porządkujących świat i całe Uniwersum, w sekwencjach wschodu i zachodu słońca, w powtarzających się porach roku, jak i trwałości ewolucji gatunków [1]. W tym sensie termin „Prawo” odnosimy do prawidłowości występującej w Świecie Przyrody Kosmicznej, a jego weryfikacja jest przez orzeczenie, czy jest ono prawdziwe czy fałszywe, dlatego Prawo jest wynikiem szerokiego procesu doświadczania i rozumienia jego wartości i zasad. Wartości Prawa Naturalnego reprezentuje każdy Człowiek bez względu na płeć, wiek, rasę, przekonanie, wierzenie i funkcjonują jako wartościowe przesłanki mające pozycję nadrzędną w stosunku do „*prawa pozytywnego*”. Według wersji filozoficznej wartości Prawa Natury należy traktować jako wzorzec dla Prawa pozytywnego. Koncepcja Prawa Naturalnego uzasadnia moralny opór wobec władzy, gdyż władza ludzka z samego faktu jej istnienia łamanie fundamentalną Równość Prawa Naturalnego, przyznając sobie zwyczajowo przywileje.

Historycznie utrwalano normy, przywileje, ekspansję, zwyczaje społeczeństw powodowały odwieczne konflikty, jakie są zapisane na kartach historii; w rodzinie i między państwami, narodem żydowskim a egipskim, rzymskim a żydowskim, północy i południa, a współcześnie wschodu i zachodu. Duchowi Przywódcy kreowali opresyjnymi wierzeniami boski porządek dla dobra narodu, legislacją przepisami (*Kodeks Hammurabiego, Dekalog, Biblia, Koran, Manusmryti*). Starożytni Grecy w filozofii prawa zaczęli wyodrębniać przepisy tworzone przez jednostkę, które określili przymiotnikiem pozytywne, jako prawo zależne od działania legislatora – podnosząc jego rangę do pierwotnego Prawa Naturalnego.

Rozpatrując normatywne charaktery państw, zwrócić należy uwagę na znaczenie terminu „Prawo”, w którym nie oznacza ono stałych, niezmiennych składowych wartości Prawa, lecz określony zespół norm mających się objawiać odpowiednimi treściami zachowania obywateli w państwie, w formie przepisów stanowionych. W porządku społecznym ideologizowane normy, jako wzorce postępowania z projektem na przyszłość, kierowane są do adresata. Człowiek zapoznając się z normą, ustawą, lub rozporządzeniem ma znać swoją sytuację i może przewidywać skutki. Niezależnie od znajomości przepisów stanowionych, **prawo nie zwalnia od skutków, jako konsekwencji** ⁶. Łaska, usprawiedliwienie, przywilej nie zawarta jest w Prawie. Człowiek gdy się przewróci doznaje cierpienia. Wniosek wynikający ze skutków, należy działać na podstawie prawa i w granicach prawa. Analizując literaturę, ukazuje się w niej sprzeczność między ustawowymi normami w państwie a potrzebami obywateli, które są relatywizowane, doprowadzając społeczeństwo do oporu, strajków, manifestacji, kryzysu, walki politycznej, a nawet wojny, jako ostateczny sposób rozwiązywania sporów, konfliktów.

⁶ Ta myśl odnosi się do Prawa i normy warunkowanej Prawem. W legislacji norm uznawane są przywileje, utaskawienia i są wzorcami subiektywnymi cywilizacji i możliwością manipulacji i korupcji.

Prorocy w starożytności ostrzegali widząc rozpad-polaryzację społeczeństwa w państwie po przekroczeniu boskiego porządku (Atlantyda, Sodom i Gomora, Niewola babilońska, upadek Rzymu), ale i współcześnie osoby uduchowione rozumieją polaryzację w państwach i między narodami zauważyli zmianę istniejącego porządku na nowy, bliżej nie określony. Rozumiana jest historia wielkiego kryzysu prawno-moralnego w Cesarstwie rzymskim, który doprowadził do unicestwienia i rozpadu cesarstwa na „poszczególne państwa w Europie”. Władza dla utrzymania bezwzględności totalitaryzmu uzasadniała Ludowi boski ład i porządek, by Lud boży nie ponosił kary, co wzmagало wzrastający sprzeciw. Starożytne kapłaństwo strzegące boskiego porządku, ewoluowały od wymiaru Sprawiedliwości władzy sądowniczej, po instytucje w państwie wymierzające kary. Przykładowy opór i protest Mojżesza wobec niewolnictwa i niesprawiedliwości było wyprowadzenie Narodu z Egiptu, do ziemi obiecanej. Jan Szkodnik w *Prawie Objawionym* też docenił działania Duchowego Przywódcy:

Mojżesz uciskany niewolnictwem w ziemi egipskiej i domu niewoli, tęskniąc za wolnością poszukiwał ziemi obiecanej i stałych wartości dla siebie i swego narodu, spisując Dekalog, uznany błędnie przez autora prawem naturalnym. [14]

Cechą państwa (której zabrakło faraonowi, ale i później Izraelitom) jest arbitralność władzy, czyli możliwość przewidywania skutków normatywnych przepisów swoich zachowań, według zasad: jak mnie nie złapią to nie ma kary lub wszystko co nie jest zabronione jest dozwolone, czemu sprzeciwiał się Jezus swoim naukami o: Miłości, Wolności, Sprawiedliwości i Równości.

W analizie problematyki Prawa kluczowe znaczenie ma Prawoznawstwo, gdzie normy uznane za wartości Prawa są pomijane, (np. władza nadaje immunitet, przywilei, niezawisłość itp.) uważając, że jej to przysługuje i nie poniesie skutków. Przekraczając, inaczej łamiąc wartość Prawa Naturalnego ponosi się bezwarunkowo i nieuchronnie konsekwencje, gdyż nie jest to zgodne z Prawem i w granicach Prawa. Tysiące lat zapisano na „Kamieniu” przykazanie; Nie zabijaj! Jakie wyciągnięto konstruktywne wnioski z upadku wielkich cywilizacji starożytnych, Cesarstwa rzymskiego, rewolucji francuskiej czy współczesnego kryzysu światowego? A przecież wartości Prawa są nam wszystkim ogólnie znane, jasne i komunikatywne, bo są to kluczowe pojęcia utrwalone w języku potocznym i prawoznawstwie (normatywność), stąd łatwo nam przewidzieć iż „*rzucona filiżanka na podłogę z pewnością się rozbije, a kamień do wody, stworzy kręgi na wodzie*”, jak i wzajemne zabijanie się ludzi to przekroczenie Logosu.

II. HISTORIA MYŚLI O PRAWIE NATURALNYM CZŁOWIEKA

Współczesne poszukiwania dobra (*Bonum ex integra causa malum ex quocumque defecto*⁷) przez teoretyków filozofii prawa jest kontynuowane od starożytności. Sokrates twierdził, że trzonem etyki jest osiągnięcie dobra w czystym poznaniu empirycznym, opanowując wszystko co irracjonalne i instynktowne. A. Hegel nawiązywał do idealizmu Platona „*myślą myśląca samą o sobie.*” [2].

Prawo Naturalne należy do panteonu kilku najważniejszych pojęć w terminologii filozoficznej. Człowiek od epoki antycznej, aż po XXI wiek kieruje kompas wartości Prawa Naturalnego, walcząc o platońskie idee: Miłość, Wolności, Sprawiedliwości, Równości, Dobra, Piękna, Doskonałego społeczeństwa, państwa broniącego humanitaryzm, w którym te wartości są aktualne dziś i będą jutro, czyli są *panhistoryczne*⁸, gdyż terażniejszość wynika z przeszłości, a przyszłość wynika z terażniejszości⁹.

Kodeksy, Dekalog, ustawy, dekryty, przepisy, itp. nazwane zostały „prawem”. Rozpoczęta od stuleci polemika ostatecznie rozstrzygana jest zbrojnie w przekonaniu: *chcesz pokoju szykuj się do wojny*. W retrospektywnym ujęciu filozofii Prawa, legislatorzy kładli na jednej szali ewolucję przepisów „pozytywnych” od Arystotelesa przez Liberalów do Neokantystów, a drugą szalę obstawili zwolennicy naturalno-prawni; teologowie, teoretycy prawa.

Sędziowie w procesie norymberskim odwoływali się do **Prawa Naturalnego**. W trakcie procesu toczył się intensywny spór między **Prawem Naturalnym** a **Prawem Pozytywnym**. Prawo Naturalne opiera się na założeniu, że istnieje fundamentalna moralna prawda, która powinna być podstawą prawnych norm. W kontekście procesu norymberskiego, sędziowie i oskarżeni debatowali, czy nazistowskie prawo było prawdziwe, chociaż było moralnie wadliwe, czy też było całkowicie nieważne i nieobowiązujące. Sędziowie w procesie norymberskim postulowali, że nawet jeśli nazistowskie prawo było formalnie prawne, nie było ono moralnie akceptowalne i nie powinno być stosowane. Argumentowali oni, że osoby sądzone miały moralny obowiązek przeciwny do przestrzegania takich przepisów. Tak jak akuszerki w Egipcie, nie wypełniły rozkazu Faraona zabijania dzieci nowonarodzonych Izraela.

⁷ Dobro z całej przyczyny, zło z każdej wady

⁸ *Ponadczasowe*

⁹ Zasada przyczyny i skutku

W literaturze oraz debatach nie ustalono stałych, uniwersalnych, obiektywnych wartości P.N., a tym bardziej istnienia obiektywnych kryteriów moralności! Czy to oznacza, że ich nie ma? Czy kartezjański, dualistyczny dychotomiczny układ odniesienia tylko polaryzuje i także nie ukazuje pełnego spektrum zróżnicowania? Opis rzeczywistości przybiera różne postacie dialogu, które wykluczają bezpieczną egzystencję ludzi z braku konsensusu w porozumieniu, podnosząc wzrastający poziom wyniszczających konfliktów, które są argumentowane postępującą kreatywnością, a w samej istocie rzeczy wprowadzają globalną destrukcję i masowe zagrożenia.

W dialogach cycerońskich czytamy:

Zaiste jest prawdziwe prawo, "prawo rzetelnego rozumu" zgodnie z naturą, zasiane w umysłach wszystkich ludzi, niezmiennie i wieczne, które nakazując wzywa nas do wypełnienia powinności i praworządności. Prawo to nie może być zmienione na inne ani uchylone w jakis swej części, ani zniesione całkowicie. Nie może zwolnić nas od niego ani senat, ani lud. Nie potrzebujemy szukać dlań tłumacza. Nie jest ono inne w Rzymie ani inne w Atenach, inne teraz, a inne później, ale jako prawo jedyne w swoim rodzaju, wieczne i nieodmienne obejmuje zarówno wszystkie narody, jak i wszystkie czasy. [5]

Filozofia Cycego zawiera myśli o Prawie obejmującym wszystkie narody, całą ludzkość, czyli Prawo o charakterze uniwersalnym i absolutnym. Niestety z tego zasiania nie wynikało wzrastanie. Autor ten pobudzał wszystkich myślicieli tworzących przepisy stanowione i odwoływał się do organizowania społeczeństwa względem wartości P.N.. (*ius in corda scripta*¹⁰).

R. Stammler. w swojej pracy "*Die Lehre von dem richtigen Rechte*¹¹", krytykował dawne szkoły prawa natury za przeciwstawianie celowości i przyczynowości, jako wykluczających się metod poznania. W wyniku tego, nauki podzieliły się na przyrodnicze (*przyczynowe*) i społeczne (*celowe*). Stammler postrzegał Prawo Naturalne jako idealny wzorzec i wyznacznik rozwoju społecznego, podkreślając, że może ono być zastosowane w każdym społeczeństwie. [6]

M. Szyszkowska potwierdza przekonania Stammlera:

"Poszczególne programy polityczne, socjalne czy ekonomiczne powołujące się na prawa człowieka odnoszą się (chcąc czy nie chcąc) do prawa naturalnego. Oczywiście konkretne ujęcia tych praw zależeć będzie od zindywidualizowanego- subiektywnego podejścia filozoficznego, religijnego, ideologicznego – politycznego". [8]

Uważam, że powyższe dwie filozoficzne przemyślenia są postulatami bardzo doniosłe dla teraźniejszości, bo wskazują kierunek hierarchii Prawa.

Z biegiem czasu widzimy zmianę podejście do prawodawstwa i legislacji, wciąż nie wiadomo było na czym oprzeć trwałość zasad rządzących życiem na świecie. Usiłowanie kodyfikacji Prawa wraz z jego unifikacją powodowało narastanie kontrowersji. Słownik języka polskiego obrazuje zrozumienie słowa- *konwencja*.

¹⁰ Prawo w sercu zapisane – tł. wł.

¹¹ Doktryna tego, co słuszne – tł. wł.

Niezaprzeczalne fakty dowodzą: że przeciwieństwa w naturze przyrody wyniszczają się, w tym życie na świecie i samego człowieka, ale dzięki trwałości zasad ciągłość Życia jest zachowana. Spięcia o koncepcje Człowieka, prawo naturalne czy konwencjonalny dialog? [9]

Odkrywanie natury Człowieka uchodzi za narodziny filozofii i od samego początku ta koncepcja rozróżniała tajemnicę natury i naturalne artykułowanie opisu rzeczywistości. W wielkim skrócie człowiek odkrywa byt rzeczywisty, w którym próbuje odnaleźć swoje miejsce i stawia sobie pytanie: jakie są stałe, niezmiennie składowe w planie budowy fundamentów wielkiego projektu świata, które zapisujemy w liczbach lub wyrażamy słowem? Jakie jest przeznaczenie człowieka w tym projekcie? Czy te powiązane korelacje między stałymi zasadami mogły stworzyć trwałą architekturę świata i zarazem bogactwo różnorodnych form Życia?

Holenderski prawnik, dyplomata i filozof **Huig de Grot** zwany **Grocjuszem** uchodzi za piewce Prawa Natury. W swoim najślawniejszym dziele „*De iure belli ac pacis*”¹² - zawarł tezy dotyczące Prawa natury i Prawa narodów, będące podwaliną Prawa międzynarodowego. Według Grocjusza Ludzka natura definiowana jest, jako różnorodna i przepełniona pędem społecznym do życia z innymi ludźmi w sposób pokojowy i zorganizowany. Grot uznał ustawodawstwo stanowione, wynikające z naruszenia Prawa Naturalnego każdego człowieka, za nieobowiązujące. [10]

Grocjusz akceptował ideę suwerenności ludu, wybór ustroju należący do narodu, możliwość wystąpienia ludu przeciw władzy łamiącej zastrzeżenia i warunki. Wykazując przy tym, że **Prawo Natury funkcjonuje na dwa sposoby**:

I. **Priori** - zgodność i niezgodność jakiejś rzeczy, stanu z rozumem i społeczną naturą Człowieka.

II. **Posteriori** - obserwacja zasad akceptowanych przez ludzi.

Dokonał także **podziału definicji Prawa Natury**:

I. **Primo** - Prawo Naturalne jest tym co sprawiedliwe, wskazuje, co można czynić nie wyrządzając niesprawiedliwości społeczeństwu.

II. **Secundo** - to forma kwalifikacji moralnej definiując sprawiedliwe posiadanie i czynienie czegoś.

III. **Tertio** - to w najszerszym znaczeniu Prawo Naturalne, to nakaz moralnego działania, opartego na dobru i prawości.

Owo *sum*¹³ Grocjusz sprowadził do:

- **władza** nad nami samymi oraz władza nad innymi, a więc ojca nad dziećmi, pana nad niewolnikami;

- **własność** pełna i niepełna, jako użytkowanie, prawo zastane, czyli dziedziczenie.

¹² O prawie wojny i pokoju – tł. wł.

¹³ Mój byt - tł. wł.

-**zdolność żądania** tego, czemu odpowiada zobowiązanie należne do świadczenia.

Prawo naturalne to więc postępowanie nie naruszające sum innych jednostek, (*ius naturea*¹⁴ i *ius voluntarium*¹⁵), gdzie pierwsza norma *primarium* to instynkt samozachowawczy i wtórna *secundarium* jest instynktem społecznym. [11]

Konwencjonalizm¹⁶ w swoim projekcie Prawa, wysunął koronny argument: „sprawiedliwość” przybierająca jedyny, różnie zastosowany fundamentalny składnik Prawa, zależnie od uwarunkowań społeczeństwa. Jeżeli w konwencjonalizmie sprawiedliwość zmieniano w niesprawiedliwość, to tylko dlatego, że do idei sprawiedliwości jako uniwersalnego, stałego, niezmiennego składnika wprowadzono między innym, wyższość dobra państwa minimalizując dobro jednostki, wolność i przywileje dla elit w społeczeństwie a niewolnictwo dla biednych. W przeciwieństwie do konwencjonalistów *Epikurejczycy*¹⁷ [11] odwołując się do wewnętrznego głosu sumienia dostrzegali krzywdę, i w swoim najgłębszym odczuciu nie godzili się z nie cnotliwym postępowaniem ludzi, przywilejami, zwyczajami, obyczajami, literą przepisów stanowionych, konwenansu, czując wewnętrzną intuicją złą niegodziwość społeczną i ludzką. W rzeczywistości konwencjonalizm jest lekceważeniem znaczeń, i wstępem do marksistowskiej nowomowy, gdzie *lex = ius*, a ustawa = prawo. Tak samo słowo natura oznacza błędnie przyrodę, ale już starożytni Grecy żonglowali znaczeniami tego słowa.

*Animizm arystoteleski*¹⁸ scharakteryzował Człowieka, jako obdarzonego siłą przyrodzoną, dzieląc go na: osoby równe zwierzętom, roślinom, kamieniom, oraz osoby korzystające z rozumu i przywilei, które mają jakoby obowiązek panowania nad ludźmi słabszymi, biedniejszymi, mniej zaradnymi; ci pierwsi z uznaniem słuchają siły argumentów tych drugich, silniejszych. Arystoteles zanegował obiektywny *idealizm platoński*¹⁹ oddalając się od jedności idealizmu z materializmem w rozdroże dualistyczne. Kartezjusz uznawał boskie pochodzenie P.N., optowane także przez Stoików, św. Augustyna, Borucha, oraz Spinozę, tym nie mniej pogłębił przepaść między materializmem a idealizmem.

Spinoza umieścił w swoim układzie odniesienia *animizm arystoteleski* jako *panteizm spinoski*²⁰ i uporządkował wszechrzecz natury: świat, ludzi, zwierząt, roślin, kamienie itd. na przeciwstawnych liniach. **Dwa założenia są podstawą spinozowego Prawa Natury:**

1. **Świat**, w tym także świat społeczny **jest rozumny**, a najwięksi myśliciele wyprowadzali swoje racjonalne rozważania o fundamentach świata i ładu społecznego w oparciu o obserwacje - *”jak w niebie, tak na Ziemi”*.

¹⁴ Prawo natury IUS.

¹⁵ Prawo dobroczynności/prawo woli (normatywne/osobowe/przyrodzone/pozytywne) LEX.

¹⁶ Mający charakter umowny, czyli oparty na dogmacie, relatywistyczny

¹⁷ Epikura – łagodne stosowania prawa zgodnie z duchem p. czasem wbrew p.

¹⁸ Zwierzęce pochodzenie ludzi - tł. wł.

¹⁹ Dążenie do doskonałości - tł. wł.

²⁰ Wszystko jest boskie - tł. wł.

2. **Analizowane P.N. jest tym, co stanowi tożsamość Człowieka** połączonego z przyrodą i zintegrowanego z Naturą poprzez genetyczny zapis DNA²¹, dostępny współczesnej nauce (sic?).

Świat Człowieka z cywilizacyjnymi sprzecznościami starają się zgłębić dla przywrócenia porządku (Logos) rozmaite nauki przyrodnicze, na czele z filozofią przyrody. Uznana przesłanką uprawianej nauki jest przekonanie, że ów rozumny porządek można badać w oderwaniu od Natury. Najogólniej przez racjonalność człowieka rozumieć się tą właściwość osobowości, która poddaje się badaniu i analizowaniu miejsca Człowieka w rodzinie, społeczeństwie, państwie, a nie w Naturze której jest częścią. Skrajnym wnioskiem w fizyce kwantowej jest, że zjawisko fizyczne przebiega tylko, kiedy jest Obserwator.

Mierzalna siła fizyczna np.; „dynamometrem” ustala widziany kierunek, jako właściwą drogę Człowieka w ekspansji materialnej dla jej posiadania. Niewidzialna siła duchowa, jak i widziana siła fizyczna działa jak kompas umożliwiając Człowiekowi rozumienie nie tylko zachowanie materii, ale tego co jest niematerialne zwiększając potencjał inteligencji człowieka o realnej rzeczywistości. Wzory inteligentnej logiki z przyrody stanowiły tworzywa modelowe dla cywilizacji, w której Człowiek, jako mikro świadomość kreuje swoją świadomością w makro kosmos.

Aktualny dialog platoński jest wciąż żywy i przejawia się we współczesnych, społecznych sprzecznościach: w Gorgiaszu sofista Kallikles głosił przesłanie:

Osobiście mam wrażenie, że ci, co przepisy układają, to są jednak ludzie słabi, to ci, których jest niewielu. Oni dla siebie, dla swojej własnej korzyści ustanawiają przepisy, [i] ustanawiają pochwały, formułują nagany dla liczniejszych, bo się boją żwawszych jednostek spośród ludzi, takich, którzy by potrafili więcej mieć niż oni, boją się, żeby ci nie posiadli więcej od nich, więc mówią, że brzydką i niesprawiedliwą rzeczą jest wyprzedzać drugich własnym majątkiem i że jest krzywdzeniem drugich starać się posiadać więcej niż oni. Oni sami lubią, podobno, mieć tylko tyle, co drudzy, bo są lichszymi jednostkami. Dlatego też powiada opinia o przepisie, że jest czymś niesprawiedliwym i czymś brzydkim jest starać się mieć więcej niż ci, których jest niewielu, i nazywają to krzywdzeniem drugich. [12]

W XX w. zniesiono granice pomiędzy fizyką i metafizyką włączając przedmioty epistemologii²² i ontologii²³ [11] w jeden wirtualny system wiedzy o świecie. Dziś nie przeciwstawia się świata realnego światu wirtualnemu, powołanego technologią z ludzkich umysłów, wirtualny model kojarzony jest zwrotnie z doświadczeniami realnego świata. Dokonano poważnych nadużyć P.N., budując wielkie ideologie, teologów miłości do Boga wolnościowe liberałów, konwencjonalistów w oparciu o sprawiedliwość, marksistów o równość, spekulacyjne dogmaty moralizatorskich światopoglądów. Innymi słowy, poszukiwano wzorców które realizuje człowiek w poszukiwaniu szczęścia, jak i społeczeństwo które chce zapewnić sobie i bliskim dobrobyt, bezpieczeństwo, pokój, zdrowie, przyjemności, radości, pomyślność,

²¹ Związek pierwiastków chemicznych, który tworzy autonomiczną strukturę biologiczną

²² Relacja między poznanym a poznawaniem

²³ Ogólna filozofia bytu i istnienia

dobrostanu. Nowe ideologie jak i stare dogmaty powodowały w następstwie szkodliwą destrukcję, wnosząc cierpienia, strach, agresję, wyniszczenia, walkę jednostki o byt i przetrwanie i wzrastającą skalą zagrożeń między ludźmi i narodami.

Można konfrontować wirtualny model z realnymi doznaniem i w przypadkach niezgodności, wirtualne modele są doskonalone z myślą silniejszych wrażeń i doznań z umiejętnością /serfowania wirtualnego/ stanowi o naszej tożsamości, w rozumieniu wartości wirtualnych, różnych od realnej satysfakcji - przyjemności. W obu przypadkach dążenie jest do transgresji materialnej, duchowej, społecznej z których doznania uczuciowe są mało odróżniane od naturalnych, przykłady; płaski obraz na trzeci wymiar, mono na stereo, wirtualny seks zakładając odpowiednie okulary, roboty ze sztuczną inteligencją.

Różnorodność doktryn prawo-naturalnych każdej doby było wytworem pragmatycznych zagadnień życiowych swego czasu i wiązały nowe idee filozofów poprzednich czasów ze współczesnymi. Niezależnie od intelektualnego poznania, rodziły się próby syntezy dawnych teorii poznawczych, pozwalające na wnikliwą analizę tego, co obowiązywało wczoraj, dziś i będzie jutro, jak filozofia stoików III w. p.n.e. *„Osiągając szczęście dzięki rozumowi i cnocie, zyskujesz siłę, spokój, dobrobyt z odpornością psychiczną”*.

Maria Szyszkowska uznawała powszechne Prawo rozwijające przyrody, i zakotwiczyła w tym Prawie rozwój nauk społecznych (odkrycia naukowe).

Myśl filozoficzna jest procesem ciągłym rozwijanym przez wieki i dlatego w historii przesłanki kluczowych myśli, niezależnie od przyjętych kryteriów sprowadza się do naturalnych odniesień. Istotne jest nie tylko to, co człowiek doświadcza, ale istotne jest również werbalne pojęcia opisywanych uczuć. [13]

Tymi pojęciami Człowiek myśli tworząc indywidualną kulturową tożsamość, jak i wyobrażenia o rzeczywistości. Rzeczywistość kreuje myśli a myśli kreują rzeczywistość. Stała walka o byt i przetrwanie, stanowiąca treść egzystencji ludzkiej, wymusza ciągłą obronę przed zagrożeniami, to znaczy przewidywania i przygotowywania środków bezpiecznej ochrony, połączoną z aktywnością psychologiczną. Świat walki człowieka, to budowanie wirtualnych pomostów dla ucieczki z pola walki w ziemską utopię.

Wirtualne poczucia rzeczywistego bezpieczeństwa abstrahowane jest w świat wierzeń w którym urealniają się w przyszłości Dobre idee - Miłość, Sprawiedliwość, Równość, Wolność od wszelkich zagrożeń, w tym zdrowia i Życia.

Państwa powstały w celu obrony przed wszelkimi zagrożeniami zewnętrznymi i utrzymania pokoju wewnętrznego, czyli bezpiecznej ochrony dobra jednostek i wspólnoty. Takie przesłanki zapisali w Konstytucji 1776 r. w Stanach Zjednoczonych: Prawo do Życia, Wolności i poszukiwaniu szczęścia.

Nowością P.N. jest synteza wartości podstawowych, które w dziejach filozofii prawa stanowiły pryncypia prawodawstwa. W rozumieniu filozoficznym te trwale odwieczne, niezmiennie, stałe wartości pozwalają odrzucić błędne i kontrowersyjne wartości, które zostały wpisane w P.N.. Wartości, jak dobro jednostki a nie wspólnoty, piękno

subiektywne, własność prywatna, relatywizm moralny, zabawa, wierzenia, itp. wpisane w naturę Człowieka są one uznaniowe i zmienne danej epoki historycznej. Obiektywizm P.N. odrzuca wszystko co jest subiektywne i nie ma w nim miejsca na uznaniowość warunkowaną historycznym czy kulturowym zapotrzebowaniem Człowieka.

W historycznym przekroju szkół filozoficznych semantyczne pojęcia ulegały dewaluacji lub spekulatywnej interpretacji warunkowanej zapotrzebowaniem społeczeństwa. Wzorce moralne subiektywnie utożsamiano z P.N. nadając im obowiązujące nakazy, zakazy Prawa. Wprowadzano w błąd społeczeństwa przez wpisywanie w P.N. wartości uznaniowo - subiektywnych lub budowania ideologie dla której wybierano wartości z P.N. wiążąc z moralnością. Skutki takich spekulacji powodowały masowe szkody społeczeństwu w systemie Praw człowieka, jak i państwach. Niewłaściwe Prawo jako bezprawie zaprzecza idei Prawa. Współcześnie uzasadniana konieczność zmiany nadrzędnych przepisów stanowiących ujawniają się w poprawkach do poprawek oraz nowelizacjach produkując sprzeczne przepisy z ustawami. Moralność ludzka wynika z koncepcji relatywizmu Prawa pozytywnego. Względność i subiektywność norm stanowiących pozwalają zmieniać ustawy manipulując kolejnymi nowelizacjami uzasadniając zmiany decyzji politycznych relatywizmem, czyli zmieniającymi się czasami, potrzebą systemu politycznego, obyczajami. Konflikty polityczne, ustawodawców z wykonawcami, medialne relatywizowanie prawa są wyrazem sprzeczności między artykułami zawartymi w Ustawie Zasadniczej.²⁴

Prawo rządzi żywą i martwą materią w jej formie i kształcie, a stosunki społeczne potwierdzają kreatywność uniwersalizmu w Prawie jednostki i zbiorowości. Uniwersalizm P.N. zawiera stałe, bezwzględne niezmiennie wartości ideowe, odwiecznie istniejące na Ziemi, z tej przyczyny wartości P.N. były i są ideologizowane, jak „*Wolność*”, która jest ideologią liberalizmu, idea „*Równość*”, którą jest sztandarową ideą komunizmu, socjalizmu. Hasła rewolucji francuskiej Wolność, Równość, Braterstwo są ideowo aktualne do dnia dzisiejszego i fragmentaryczną częścią wartości P.N..

Prawa Naturalne generalnie zaspakają potrzeby każdego Człowieka. Potrzeby oraz sposoby ich zaspakajania zależą od stałych wewnątrznie zhierarchizowanych wartości, które nie podlegają demokratycznym wyborom. Idea doskonałości istnieje od samego początku, a kreowany przez nią świat dzięki niej istnieje, prowadząc jak kompas Człowieka z niezmiennymi kierunkami poznawania i doświadczania.

Prawo naturalne ma więc znaczenie jako Prawo nadrzędnych wartości i z niego wyprowadzona została Konstytucja Polska, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Europejska Konwencja i ONZ Karta Praw Człowieka. Nauka Prawa oparta na P.N. to nauka krytyczna, czyli oceniająca. Nie przyjmuje postawy bezrefleksyjnej akceptacji wadliwych przepisów stanowiących czy też czynności prawnych w jakimkolwiek porządku prawnym sprzecznym z wartościami P.N., a tym samym szkodliwe: dla Życia i zdrowia, Pracy, Miłości, Wolności, Sprawiedliwości, Równości człowieka danego ustroju w państwie.

²⁴ Np. Art. 4, 8, 10, 15, 90, 104, 105, 220

Punkt wyjścia do zrozumienia P.N. tkwi w założeniu, że od narodzin aż do śmierci jest Prawo, ale i po śmierci jest Prawo Natury które od najdawniejszych czasów swą trwałością porządkuje świat. I w tym stałym porządku poszukuje się odzwierciedlenia prawa stanowionego opisującego prawidłowości, które termin „prawo” uzupełniają pojęcia naturalne, stanowione, karne, cywilne, drogowe etc.

W tym sensie „Prawo” odnosimy do twierdzenia opisującego pewną prawidłowość występująca w Wszechświecie jak w życiu społecznym a jego weryfikacja jest możliwa przez orzeczenie, czy jest ono prawdziwe czy fałszywe. Prawo jest wynikiem szeroko pojętego procesu poznania i bezpieczeństwa z niego wynikające. Prawo Naturalne nie da się zamknąć w subiektywną doktrynę, gdyż jest faktem obiektywnie doświadczanym, zarówno w aspekcie jednostkowym, jak i zbiorowości społecznej.

Skonfliktowany człowiek w życiu społecznym czy światem, pełnych zagrożeń naturalnych i ingerencją człowieka w przyrodę, poszukuje Dobra i Prawdy. Filozofowie, legislatorzy, teologowie, filozofowie prawa, poszukiwali trafnych odpowiedzi, upatrując w swoich rozeznaniach moralnych uzasadnień dla rozwiązań konfliktowych porządków społeczno-polityczne i zapobieżenia zagrożeniom jakie niesie postęp cywilizacji.

Powiązanie wartości Prawa Naturalnego z patologiczną moralnością elit uczyniło egzystencje jednostkom im podległym jeszcze gorszą. Sprzeczności w odczuciach i trudne doznania w relacjach międzyludzkich, czynią wymuszania wyborów i podejmowanych decyzji dla zachowania statusu jednostki z przyzwoleniem na opresję systemu w państwie, powiązanego relacjami międzyludzkimi. Przyrost różnorodności i różnicującej się indywidualnie jednostki ludzkiej jest wynikiem cywilizacyjnej progresji społeczeństwa. Narastające masowo sprzeczności, konflikty, cierpienia, wojny argumentowane są niedoskonałością Człowieka, co jest tylko dowodem ignorancji Dobra i Prawdy

Za skuteczne rozwiązania uznano manifestacje, rewolucje, bierny i czynny opór, wojny, zmiany ustroju w państwie. Problem trwałych i uniwersalnych wartości P.N. nabiera szczególnego znaczenia, gdyż strasliwość zbrodni jakie doświadczała i doświadcza ludzkość wieńczonych ludobójczymi rozwiązaniami z I czy II wojny światowej należy zakończyć. Dotychczasowy sposób ostatecznego rozwiązania problemów w żaden sposób nie zmniejszył skali zagrożenia i zarazem nie wyciągnięto z tych doświadczeń ostatecznie konstruktywnych wniosków: jakie skutki ponosi człowiek i cała cywilizacja w ostatecznym rozrachunku. Elity w państwie i na Ziemi „świata” kierują się żądzą władzy i egoistycznym dobrobytem materialnym wykorzystując manipulacjami i spekulacją, intrygą i nadużyciami nazywając bezprawie prawem stanowionym (np. :) realizując misje pokojowe, militarne, jak i programy WHO, NWO, jako nowy porządek.

„Napaść na wartości humanitarne dokonane przez Niemców” stwierdził socjolog i moralista angielski M. Ginsberg - przyczyniła się do tego, iż doktryna relatywizmu etycznego stała się uczuciowo niemożliwa do wytrzymania. [15]

Nauka prawa oparta na P.N. to nauka krytyczna, czyli oceniająca. Nie przyjmuje postawy bezrefleksyjnej akceptacji wadliwych przepisów stanowionych ani tym bardziej

czynności pseudo prawnych. Jakikolwiek ustanawiany porządek publiczny sprzeczny z P.N., jest szkodliwy dla zdrowia i Życia Człowieka, w każdym ustroju dowolnego państwa. Od XIX w. formalnie aktem przepisu manumisji ²⁵ [11], w państwach obu Ameryk, Europy, Azji zniesiono niewolnictwo. Udało się to dzięki zrozumieniu wyrafinowanych narzędzi w formach opresyjnych zakazów, nakazów prawnych i kar. Wszystkie państwa cywilizowanego świata dla Przyrodzonej Naturą Wolnej Woli ludzi, formalnie zniosły niewolnictwo, wprowadzając bardziej wyrafinowane narzędzia niewolnicze, nie wiele się różniąc od formalnie zniesionych na uwarunkowania ekonomicznych i też kary. W tym systemie trudno odróżnić, co jest pożyteczne w ograniczeniach wolności, a co przesadnie (szkodliwie) ogranicza wolność jednostki, lub naród. Prawo naturalne ma więc znaczenie jako Prawo nadrzędnych wartości człowieka, bo z niego wyprowadzono wszystkie akty "Przepisów" Konstytucje, Europejską Konwencja oraz ONZ Karta Praw Człowieka, Dekrety.

Przykładem wyrafinowanego narzędzia, który oszukańczo używa pozytywnego pojęcia dobrej woli (*wiary* ²⁶) jest Art. 7 w Kodeksie Cywilnym, mówiący o *domniemaniu dobrej wiary*: „Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.” [44] Na podstawie tego opresyjna władza jest legalnie agresywna dla nieposłusznych. W ten sposób w społeczeństwie tworzy się posłuszeństwo poprzez wszczepianie strachu przed elitami, władzą wykonawczą, lobbieniem wielkich korporacji dopuszczających się wszelkich nadużyć, przekupstwa, manipulacji, subiektywnych kreacji przepisów i ustanowień prawnych, oraz ekonomicznego terroryzmu wykorzystując przewagę kontraktową

Duży skok techniki i technologii zwany błędnie sztuczną inteligencją, a nie algorytm obliczeniowy przyczynił się do coraz ostrzejszych konfrontacji, ubezwłasnowolnienia człowieka i powstania zagrożenia na masową skalę, które sygnalizowane jest niezadowoleniem przez bardzo wiele środowisk społecznych, reagujących pisaniem petycji do decydentów, społecznym oburzeniem, sprzeciwem, oporem, manifestacją, oczekiwaniem zmian. Terroryzm, bojówki uliczne, manifestacje żółtych kamizelek, strajki i wszelkie przejawy niezadowolenia po akty dewastacji, podsycane zostają niezadowoleniem prostych ludzi, a w odpowiedzi elity-władze tworzą fałszywe flagi, np.: zagrożenie terroryzmem, COVID19, RODO, itp.

Postawmy niebezpieczne pytania: Komu ma to służyć? Czyje dane osobowe są przede wszystkim chronione? Przeciętnego obywatela? Na temat, którego Państwo zebrało wszelkie możliwe dane. A teraz Państwo i tzw. służby mają do dyspozycji teczkę i haka na każdego. Tymczasem dostęp przeciętnego obywatela do informacji o przedstawicielu administracji państwowej jest chroniony ustawą o RODO z mocą tzw. tajemnicy państwowej. W starożytności niewolnik wiedział o panu tyle, ile pan uważał za słuszne; nie wspominając o przywileju elit, które potrafiły czytać i pisać, analfabeta miał reglamentowany dostęp do wiedzy. Umiejętność pisania i czytania jest wymogiem cywilizowanego świata przede wszystkim dla skutecznego egzekwowania systemu

²⁵ Wyzwolenie od niewolnictwa [11]

²⁶ Sumienie – słuszność działania podyktowana uczuciem Miłości i Sprawiedliwości.

niewolniczej opresji w nowym wyrafinowanym wydaniu. Współcześni „Panowie-elity władzy” za zamkniętymi drzwiami i w pełnej tajemnicy przed społeczeństwem ustalają między sobą losy narodów. Cenzura i odpowiednie służby państwa w imię dobra dla ludzi reglamentują wiedzę i uznaniowe informację o losach człowieka.

III. DEFINICJE

III.1 Prawo Naturalne:

Prawo - zbiór wzajemnie uwarunkowanych potencjałów energetycznych, które tworząc wzajemną zależność ustalają między sobą odpowiednie wartości. W konsekwencji zaistniałych początkowych warunków skutki zawsze dążą do bezwarunkowego i pozytywnego wyrównania potencjałów.

Prawo warunkuje zależność zachowania energii i materii w Naturze i Przyrodzie jako Prawa Natury. Wszystko jest energią, a materia jest tylko przejawem energii skondensowanej.

Albowiem w *Piśmie świętym* czytamy w Mt (15:11):

Nie to, co wchodzi do ust, czyni człowieka nieczystym, ale co z ust wychodzi, to go czyni nieczystym. [48]

Dalej w *Liście do Rzymian* (2:14-15) o **Prawie**, dowiadujemy się że jest w sercu zawarte:

Bo gdy poganie, Prawa nie mają, idąc za naturą, czynią to, co Prawo nakazuje, chociaż Prawa nie mają, sami dla siebie są Prawem. [48]

Z kolei za Cynceronem [10] możemy śmiało powiedzieć, iż Prawo w sercach jest wyryte „*ius in corda scripta*”

Prawo naturalne (P.N.) - jest zbiorem sześciu komplementarnych wartości, powstałych z człowiekiem; mające cechy uniwersalne, obiektywne, niezbywalne, stałe, hierarchiczne, panhistoryczne, powszechne, racjonalne, bez względu na rasę, płeć, wiek, pochodzenie społeczne, kulturowe, status społeczny poziom wiedzy czy samoświadomości i są to **poniższe wartości**:

I - Życie.

II - Praca.

III - Miłość.

IV - Wolność.

V - Sprawiedliwość.

VI - Równość.

III.2 Słowa Klucze

Słowa Klucze to Obiektywne Wartości Człowieka. Inspirują One całe rzesze myślicieli, którzy w rozważaniach filozoficznych kierują swoją uwagę i innych w wybranym kierunku. Poniżej to tylko przykładowe nazwiska, wprowadzają istotne pojęcia budując na nich resztę konstrukcji filozoficznej.

Życie (*Pitagoras, Sokrates, Fryderyk Nietzsche, Konfucjusz, Epikur, Blaise Pascal, Jean-Paul Sartre, Albert Camus, Arthur Schopenhauer, Johan M. Finnis*; Konstytucja 1997 Art. 31. 38., 47., 68.; Biblijne wersety: Przypowieści Salomona [13:3] i [15:24], Ew. Ł. [12:23]; Koran: Surah An-Nahl [16:97]);

Praca (*Arystoteles, Simone de Beauvoir, Albert Camus, Karol Marks, Max Weber*; Konstytucja 1997 Art. 65.; Biblijne wersety: Przypowieści Salomona [6:6-11] i [10:4] i [13:4.2], do Tesaloniczan [3:6-10]; Koran: Surah An-Najm [53:39]);

Miłość (*Platon, Arystoteles, Fryderyk Nietzsche, Seneka, Kahlil Gibran, Konfucjusz*; Konstytucja 1997. Art. 18., 48.; Biblijne wersety: Przypowieści Salomona [14:22], Pierwszy Listy do Koryntian [13:1-13], do Rzymian [13:8-10]; Koran: Surah Al.-Bagarah [2:195]);

Wolność (*John Locke, Sokrates, Simone de Beauvoir, Friedrich Hayek, Fryderyk Nietzsche, Albert Einstein, Michel Foucault, Jean-Jacques Rousseau, John Stuart Mill, Hannah Arendt, Isaiah Berlin, Thomas Jefferson, Albert Camus*; Konstytucja 1997 Art. 5., 53.; Biblijne wersety: Jakub [1:25], 1' list do Koryntian [6:12], do Galatów [5:13]);

Sprawiedliwość (*Cyceron, Platon, Arystoteles, John Rawls, Immanuel Kant, Thomas Aquinas, Martin Luther King Jr.*; Konstytucja 1997 Art. 38., 175.; Biblijne wersety: Przypowieści Salomona [4:18] i [21:21], Mateusz [5:6], 1' List Jan [3:10]; Koran: Surah Al.-Maidah [5:8]);

Równość (*Gustav Radbruch, John Locke, Jean-Jacques Rousseau, Thomas Jefferson, Nelson Mandela, Martin Luther King Jr.*; Konstytucja 1997 Art. 32, Dzieje apostołskie [10:34-35], 1' List do Koryntian [11:9-12], Jan [13:13-16], List do Jakuba [2:9]; Koran: Surah Al-Hujurat [49:13]);

Wszystkie „*Monady*”²⁷ G. Wilhelma Leibniza dokonały „*atomizacji*”²⁸ Demokryta stając się samoistnymi świadomościami. Klucz zawierał zbędne domieszki, a Ruch determinował Wartości i ich zmniejszone znaczenie. Zamieniany Klucz na inny skutkuje taką samą porażką.

Z powodu Ruchu zaistniało Życie, a ewolucja Ruchu w szczytowej fazie zamyka ten Ruch we własną świadomość Bytu. Siła napędowa wpisana tym Ruchem jest tylko kontynuacją dalszego doskonalenia, które dokonuje Człowiek swoją Pracą. Różnorodność form Ruchu, jako życie posiada cztery kolejne potencjały energetyczne, tworzące jedną zamkniętą, indywidualną całość. Ich ustawienie Miłość, Wolność, Sprawiedliwość, Równość jest nieprzypadkowe bo w swoim Ruchu wzajemnie się

²⁷ Niepodzielne rzeczywiste jednostkowe byty duchowe

²⁸ Analogia do Atomu Demokryta, Człowiek jako niepodzielna składowa część cywilizacji.

uzupełniają tworząc doskonałą zamkniętą całość. A ich pozycja w grupie (kolejność) uzupełnia się wzajemnie, pozwala na pełną manifestację własnego istnienia.

Człowiek wypowiada tysiące, jak nie miliony słów, w których znajdują się i te wyróżnione, które mają obiektywne i uniwersalne znaczenie do zrozumienia i opisywania doświadczenia i rzeczywistości. Praktyczne zastosowanie tych sześciu pojęć w codziennej doświadczanej egzystencji są narzędziem weryfikującym relacje między ludźmi, jako sukces lub porażka, akceptacja lub odrzucenie.

III.3 Dlaczego 6 ?

Podstawową i fundamentalną rzeczą, jaką dostrzegamy wokół siebie to **RUCH**. Zmiana położenia w przestrzeni energii lub materii wynika z Ruchu, jako różnicy między stanem wyjściowym, a końcowym; od poziomu mikro do poziomu makro jest krążenie, w ten sposób obejmuje doświadczalny i obserwowany (przez Człowieka) świat. Ruch w przestrzeni-polu jest dążeniem do zrównoważenia różnicy swoich potencjałów. Człowiek ten Ruch, nazywa **ŻYCIEM**. Z kolei istotą życia jest działanie przez Człowieka, nazywane **PRACĄ**. Tak więc **Życie** i **Praca** to różne poziomy przejawy tego samego Ruchu. Dany i określony zakres **Ruchu** jest Istotą indywidualną, której ograniczoną formę nazywamy **Życiem**, a jej **Pracę** obroną jej granic (zachowaniem *status quo*).

Do powstania, w różnorodnym środowisku (chaosie) form życia bardziej złożonych ²⁹, rozbudowanych; oraz dla wzajemnego zachowania swoich stanów istnienia, tworzona jest *wewnętrzna moc*. Porządkowanie i dążenie do udoskonalenia przepływu tej mocy następuje automatycznie, tworząc w efekcie stany energetyczne - Uczucie, zwane miłością. Dążenie życia poprzez pracę do własnego udoskonalenia nazywamy właśnie Ewolucją. Człowiek dla zachowania i podtrzymania (ochrony) wszelkiego życia wykorzystuje w pozytywny sposób swoje uczucia, tworzące myśli. Nie mniej należy zaznaczyć iż sama **MIŁOŚĆ** (jako energia porządku / ładu) aktywuje wszystkie żywe istoty do działania, jako (popęd/) z potrzebą zachowania Istnienia.

Samonapędzanie pierwotnego potencjału ruchu, spontanicznie udoskonalającego swoje procesy nazywamy miłością, która osiągając najwyższy poziom nie doznaje żadnych oporów, pozostając w swoich określonych granicach, działa w zakresie **Wolności**. Czyli Ruch nie ma w tym momencie ani początku ani końca, a jego istota jest w niezachwianej i stabilnej wibracji. **Miłość** tworząc ład i porządek umożliwia Swobodę Ruchu, czyli **WOLNOŚĆ**.

Wzrastający potencjał zmian pobudzany miłością dąży do zachowania swobodnego przepływu (bez oporu, bez napięcia) poprzez Sprawiedliwy rozkład ruchu elementów w polu nie wpływa na ruch innych ciał, nie przenosząc swej wibracji pozostając jednocześnie w sferze współoddziaływania. Stąd **SPRAWIEDLIWOŚĆ** jest bezwzględny zachowaniem wszelkich zasad opisujących działanie obserwowalnego

²⁹ Organizmów biologicznych

Wszechświata. Obrona z brakiem możliwości łamania Praw Natury jest najwyższą sprawiedliwością, a przestrzeganie zasad (przepisów) spisanych przez człowieka najwyższą jego powinnością.

Kiedy Istocie ludzkiej przychodzi do rozpatrywania kwestia najwyższej powinności, to od razu zdaje sobie sprawę intuicyjnym Sumieniem. – Czuje, iż sprawiedliwie jest wtedy, kiedy nikomu nie dzieje się krzywda, a każde Życie Człowiek jest Równe.

Zachowanie Wiecznego TAŃCA Wszechświata opartego o zróżnicowane potencjały wymaga Równowagi, czyli zachowania balansu między początkiem a końcem, nicością a wszechrzeczą, ciemnością a światłem, zimnem a ciepłem, szczęściem i nieszczęściem ostatecznie nawet pomiędzy kobietą a mężczyzną. Procesy zachodzące w naturze determinują wszystko bez wyjątku, zachowując równowagę.

Natura przeto jest sprawiedliwa, a jej równowaga jest zracjonalizowana przez Człowieka, jako **RÓWNOŚĆ**. Nawet przypadkowe zachwianie równowagi układu powoduje jego unicestwienie, jednakże Ostatni Ruch tego nieskończonego *Perpetuum mobile* jest zarazem jego Pierwszym. **Równość** w Kosmosie, oznacza iż unicestwiony świat musi dla równowagi zmartwychwstać i **OŻYĆ**.

Natura oddziaływująca tak samo na wszystkich bez wyjątków równomiernie, jest najsprawiedliwsza w myśl zasady równości, czyli równego rozkładu potencjału bez względu na indywidualne potrzeby, czy zachowanie jednostki. Komplementarność Ruchu wykazana w wartości P.N. jest konsekwencją Jego RUCHU w fizyce, chemii, biologii jako Prawa Natury – Prawa Uniwersum determinujące Świat i Wszechświat.

III.4 Hierarchia

Hierarchia wartości jest komplementarna, ponieważ jej elementy wzajemnie się uzupełniają. Ustawiając na pierwszym miejscu wartość Życia jako najważniejszą, dopełniającą wartością staje się Praca. Choć miłość dopełnia Życie, nie pojawia się samoistnie – wyłania się dopiero po zaistnieniu pracy. Spełnienie miłości prowadzi do Wolności, poprzez zaangażowanie (Praca) w relacje międzyludzkie. Kolejną wartością jest Sprawiedliwość, która jako jedyna w tym miejscu akceptuje, angażuje i aktywuje wyżej wymienione wartości. Sprawiedliwość akceptuje Wolność, angażuje Pracę i aktywuje Życie. Równość zamyka hierarchię, uznając wszystkie wartości za niezbędne i konieczne do pełnej równowagi i harmonii.

Tylko taka kolejność powoduje, że po drabinie można się wspinać i się nie zawala, bo poszczególne szczeble wpływają jeden z drugiego. Dla każdej wartości osiągnięcie najwyższego poziomu oznacza otwarcie kolejnego z poprzedniej, który tak samo dąży do doskonałości. Jeżeli spróbować zastąpić, usunąć, dodać dowolną wartość z naszej puli, to układ ulegnie zachwianiu i rozpadowi, jak to ma miejsce współcześnie w konfliktach, kryzysach.

Hierarchia wartości (aksjomatów) P.N. jest komplementarna a dowolne akcentowania lub wyróżnianie jakiejś wartości lub zmienianie na inne, było manipulacją dokonaną

przez filozofów, prawników w aktach prawnych, odwołując się źródeł P.N.. Uznaniowe i dowolne wartości P.N. np.: wolność w handlu - religijna, sprawiedliwość uzasadniająca polaryzacje w państwie, miłości do Boga, święta własność prywatna sankcjonowano prawo zwyczajowo przyrodzonym jako aksjomaty w historii cywilizacji, co skutkowało; wojnami, rewolucjami, anarchią, dyktaturą, konfliktami rodzinnymi, społecznymi, strachem, chorobami, cierpieniem, moralnymi rozterkami = konflikt sumienia, itp.

Naziści postawili Pracę nad Życiem (Praca czyni Człowieka Wolnym).

Liberałowie amerykańscy, angielscy wyzwalają niedemokratyczne kraje w imię wolności wyniszczają zwyczajowy porządek dokonując ludobójstwa .

Religijnym wierzeniem "Miłości do Boga" wyniszczano Życie innowierców. wprowadzając przemocą absurdalne rytuały i zwyczaje. Doprowadziło to całą ludzkość do stanu totalnej polaryzacji religijnej i światopoglądowej.

Chaos wartości uznaniowa subiektywna moralność to rozjazd w rozdrożu życia ³⁰ ludzkiego powiększając przepaść międzyludzką.

III.5 Komplementarność wartości

W praktyce komplementarność wartości polega na tym, że poszczególne wartości są nie do zastąpienia innymi, nie można ICH uzupełnić innymi, czyli odjąć lub dodać. Zależność między nimi wynika ze wspólnej funkcji Ruchu. Przy czym każda kolejna wartość jest uwarunkowana poprzednią. Przykładem będzie Wolność w stosunku do Miłości, która ograniczy Wolność w trosce o zagrożenie. Wolność taka jest Sprawiedliwa bo chroni Życie. Tym samym wpisanie przez Tomasza z Akwinu Johna M. Finnis, Germaina Grisiza, Williama Maya innych wartości jest błędem.

III.6 Wartości:

Wartością jest to, co jest **trwałe tzn.: nieprzemijające, niezmiennie, stałe jako wieczne**. Przykładem jest wartość przedmiotu użytkowego połączona z czasem jego istnienia, co oznacza, że złoto straci wartość, kiedy wyginie ludzkość. Skończona wartość czasowa złota jest tylko substytutem wartości jakim jest Życia, którego wartość jest ponad czasowa (i wartości P.N. wynikające z Życia). Subiektywne zasady moralne zmieniały się w czasie, tak jak zmieniały się zwyczaje i normy, gdyż tworzone zasady na podstawie przekonań kulturowych lub religijnych (Arystoteles, Tomasz z Akwinu).

Moc i Siła tych wartości tkwi w ich nierozzerwalności (spójność). Ich moc przejawia się we wzajemnym uzupełnianiu i wspomaganiu, są komplementarne i koherentne. Bilans siły poszczególnych wartości tworzy moc nazywania rzeczy po imieniu, moc orzecznictwa Absolutnego.

³⁰ Dwa kierunki rozwoju cywilizacji wg. Pitagorasa

Człowiek ma siłę orzecznictwa naturalnie wrodzoną, uzewnętrzniając ją w różny sposób, zależnie od celu. Pokonać trudności fizycznie czy zbudować narzędzie w jednym jak i drugim przypadku konieczny jest intelekt i Siła energii, jako Myśli, do wydania racjonalnej OCENY.

Wartości P.N. stanowią Opokę dla spokojnego ducha i sumienia Człowieka, azali do analizy zgodności LEX z IOS. Pryncypia to podstawowe zasady, jako prawdy mające korzenie w wartościach, które kierują działaniami, decyzjami i postawami jednostek lub organizacji. Stanowią one zakotwiczenie moralne i etyczne, na którym opierają się nasze przekonania i działania. Pryncypia mogą być różne dla różnych osób czy kultur, ale zazwyczaj odzwierciedlają głębokie przekonania i wartości, które są ważne, dla każdego człowieka.

- ad. I. **ŻYCIE** - jest ruchem energii i materii, dźwięku i czynu. Innymi słowy można życie ująć, jako; Czas rozbrzmiewania energii [lub - i] materii w przestrzeni.

Sokrates o życiu wyrażał pogardliwy osąd, odrzucając badanie nieznanego. Nietzsche walkę uznawał, jako wzmacniającą siły życiowe, co jest błędne, bo w końcu zabija. Jean - Paul Sartre uważał poprawnie, że życie to proces ciągłego tworzenia samego siebie poprzez wolne wybory, pełen odpowiedzialności i autentyczności. Albert Camus traktuje życie jako wzloty i upadki Człowieka, a z samej istoty Życia wynika tylko wzlot. Dlatego metafora Syzyfa szczęśliwego jest nie poprawna. Arthur Schopenhauer uznał, że Życie i marzenia to jedna książka, a przecież marzenia, iluzja, sen istnieje w wyobraźni, która nie zawsze się materializują. Tak więc realność i iluzja to dwie różne książki. Konfucjusz przekonywał i słusznie, że droga w Życiu jest prosta, ale ciekawość tego, co znajduje się poza tą drogą na poboczu powoduje, że schodzimy z niej tworząc krzywizny. Dla Epikura życie przyjemne ma sens przebywając z pięknem i wysłuchując mądrości, tylko że, oni wpisują w definicje Życia cechy wynikowe, a nie opisują samego Życia w sensie stricte.

- ad. II. **PRACA** - jest czynnością umysłową lub fizyczną powodując zmianę stan końcowego w stosunku do początkowego realizując zamierzony cel. Innymi słowy; Praca jest aktywnością dla zachowania Życie.

Arystoteles rozumiał prace, jako aktywność, nie tylko dla utrzymania, ale i efekty pobudzają do wydobycia swoich umiejętności z potencjału. Simone de Beauvoir wskazuje na prace, która jest konieczna, by osiągnąć pełnie życia. Podobnie Albert Camus widzi w pracy konieczność do bycia Człowieka w pełni. Karol Marks uznaje niezbędną pracę, gdyż jest ona świadectwem o Człowieku. Max Weber uznaje powołanie pracy, gdyż jest ona świadectwem moralnym i duchowym.

Filozoficzną myślą o *Pracy dla Człowieka* jest w *Art. 14 Konstytucji* z dnia 22 lipca 1952:

1. *Praca jest prawem, obowiązkiem lub przyjemnością i sprawą honoru każdego obywatela.*

Mimo, iż opis ten bliski jest doskonałości, zawiera błąd przypisując pracy o wyrazie prawa, a nie wartości. Z powodu błędu (prawo, a nie wartość) nie można uznać Pracę jako prawo, czy obowiązek. Obowiązek jest zewnętrznym narzuceniem działania przeciwstawny przyjemności, a nie przyjemną aktywnością dla zachowania Życia.

Zastosowanie wartości w pracy przez pryncypialne zasady budują zdrowe i etyczne relacje w środowisku (rodzina, praca, naród, państwo).

- ad. III. **MIŁOŚĆ** - jest osobistym uczuciem, kreującym aktywność, nadającym sens istnienia z pozytywnym stosunkiem do wszelkich doświadczanych bytów świata zewnętrznego. Miłością jest wzajemna **akceptacja** istniejącego **porządku**, jakim jest bogactwo różnorodnych ruchów, co do ich sił i kierunków w przestrzeni (*chaosu*).

Platon słusznie stwierdził, że Miłość jest chorobą, kiedy dominuje nad pozostałymi wartościami P.N.. Aurelius Augustinus rozwija ten wątek miłości słowami:

„Człowiek to nie tylko intelekt, ale i wola i dopóki wola nie podda się przepisom prawa naturalnego, nie ma żadnej moralności. Najdoskonalsza droga w życiu szczęśliwym, zdrowym, prawnym to droga Miłości.” [16]

Tzn. tylko poddanie Rozsądku (Woli) pod panowanie Miłości, jest gwarancją doskonałego szczęścia, zdrowia i prawości.

Arystoteles doznaniem dusz nazywa Miłością. Zaś Szaleństwo i Rozsądek Fryderyka Nietzschego współtworzą Miłość. Seneka radzi dzielić się miłością, ale przecież wszystko jest nią obdarzone (sic?)

Kahlil Gibran uznawał miłość za brak dawania i brania. Ta koncepcja jest wyjątkowo chybiona ponieważ miłość nie może być zamknięta w samej sobie i dla samej siebie. Analogicznie Konfucjusz doprowadził miłość swoją myślą do bezruchu i stagnacji.

Można się zgodzić z charakterystyką najdoskonalszego Uczucia od Ericha Fromma, który pouczał:

Miłość, jak każda sztuka ma pewne podstawowe składniki, do których należą: odpowiedzialność, szacunek, poznawanie innych ludzi i troska o człowieka. Człowiek kochający czuje się odpowiedzialny i współczujący inne życia, będący troską o inne życia. Wzorowym przykładem jest troska rodziców o swoje dzieci, głównie o bezpieczeństwo i potrzeby fizyczne, jak i intelektualne. Miłość, jako podstawa, duchowej jednostki, nie tylko jako kochania, lecz jako życia w ogóle. [17]

- ad IV. **WOLNOŚĆ** jest swobodnym dokonywaniem wyboru (Ruchu) spośród wszystkich możliwych opcji, bez przymusu. Ruchu jest nieograniczony ze względu na luz, czyli nie podlega żadnemu oporowi.

Sokrates słusznie napisał, że wiedza nadaje wolność poprzez uruchomienie przepływu między potencjalami. Z kolei Stawrowski powołuje się na definicję Wolności Hobbesa, jako *brak zewnętrznych przeszkód dla ruchu*, zarówno dla istot rozumnych, jak i nierozumnych oraz nieożywionych [24]. Thomas Jefferson uznał niezbywalność wolności, która pochodzi od Natury, jednakże nazwał błędnie prawem, a nie wartością Prawa Naturalnego.

Przekonanie Alberta Einsteina, który uznał, że żadne uwarunkowania społeczne nie odbierają jednostce prawa do poszukiwania szczęścia, jest godne uznania. *Luzując* za Michélem Foucaultem odnajdziemy inne porządki ruchu, przez co wg mnie *kwestionując* ożywianym stagnację zastanego porządku. Friedrich Hayek uznał, iż wolność jest luzem w dokonywanych wyborach. Jednakże Jean-Jacques Rousseau słusznie zauważył, że *tylko twojej wolności, co mojej*.

Tym czasem Simone de Beauvoir wraz z Albertem Camusem, przeciwnie do Jean-Jacques Rousseau zauważył, że wszyscy rodzimy się niewolnikami, ale z biegiem czasu, i samodzielnie uwalniamy się od bezradności, dzięki nabywaniu doświadczenia, w trakcie pracy z miłością. Zauważyć można, że rodzimy się wolnymi i zgodnie z czystym sumieniem dokonujemy wolnych (właściwych) wyborów, broniąc się przed kajdanami, ostatecznie wychodząc od uwarunkowań egzystencjalnych.

Akceptowane jest zdanie Fryderyka Nietzsche, iż musi być wolność wyboru nad rodzajem pracy, zgoda do każdej pracy. Podobna myśl jest u Hannah Arendt, że prawo wyboru pracy jest wolnością każdego. A Isaiah Berlin nazywa to Wolnością pozytywną, przeciwną przymusowi.

W ucieczce do wolności Eryka Fromm odnajdujemy następujący fragment:

Człowiek niezający prawdziwej wolności od ograniczeń intelektualnych jest typem niewolnika bojącego się prawdy o Wolności doskonałej. Uciekający tym samym od odpowiedzialności za własne życie, a często rezygnując z własnego życia. Dla niewolnika „ochronka” podejmuje decyzje za niego z pojawiającego się strachu i obawy przed samodzielnym życiem, bez podpórek z gotowymi rozwiązaniami lub odpowiedziami. Wolność wymusza zaangażowanie, bo trzeba się samemu określić i zorganizować we wszystkich, a często nowych wymiarach życia, o bezkresnym oceanie możliwości wyborów, które mogą oszołomić, jak ogromny regał Życia z nieskończonych kolorów i produktów. Wolność odnosi się do wszelkich obszarów ludzkiego myślenia. Ludzie z mentalnością niewolników przerzucają swoją odpowiedzialność na innych lub jakieś prawa stanowione. Postrzegają ludzi wolnych jako szaleńców, oszołomów, dziwaków, buntowników, hardych, zarozumiałych, niezrównoważonych emocjonalnie. Prawo Naturalne jest gwarancją Wolności dla każdego człowieka a prawo stanowione tylko określa ramy gwarantujące bezpieczeństwo w społeczeństwie. [21]

Zawarta w tym tekście przestroga pozwala zrozumieć motywację zachowania ludzi, którzy samodzielnie i dobrowolnie wybierają Panoptikon, jako zabezpieczenie własnej Egzystencji, nie rozumiejąc iż jednocześnie tracą Wolność tworząc jej ograniczenia.

Wolność będąca fundamentem „Miłości”, pochodzi z woli niezależnego duchowego dążenia zrodzonego w suwerennym umyśle. Wolność to wymóg ludzkiego ducha osadzonego w umyśle, bo naturą człowieka jak i świata, którego jest częścią mikro to

nieskrepowane wędrowanie w życiu dla zdobywania wiedzy, przyjaciół i przestrzeni świata.

Wolność w starożytnym Egipcie przez Grecję, starożytne Cesarstwo Rzymskie po manumisje to idea wolności której nadawano nadrzędną wartość z prawa naturalnego i uzasadnieniami współczesnych liberałów. Tym sposobem jest realizowany współczesny system niewolniczy przez elity władz państwowej, banksterów, korporacje przemysłowe, farmaceutyczne N.W.O.

- ad. V. **SPRAWIEDLIWOŚĆ** - jest stałą i niezmienną wolą przyznania koniecznego i niezbędnego dobra, należną każdej istocie z poszanowaniem jej godności.

Z natury Sprawiedliwość jest w każdej żywej istocie, i służy do obrony Wolności. Sprawiedliwość rozpoznaje naruszanie granic i wyraża sprzeciw i orzeka o winie, a Równość jest wykonawcą wyroku. Martin Luther King ostrzegał przed kroplą niesprawiedliwości, która zagraża oceanowi sprawiedliwości. Immanuel Kant uznał przestrzeganie przepisów stanowionych (*lex*) za Sprawiedliwość. Platon, myśląc uczciwość ze sprawiedliwością, dobrze nakazywał ludziom wykonywać pracę zgodnie ze swoim obowiązkiem nie utrudniając innym.

Sprawiedliwość Arystotelesa niesprawiedliwie góruje nad pozostałym wartościami P.N., a przecież Życie jest najważniejsze, bo od niego wszystko się zaczyna, a sprawiedliwość jest tylko Jego osądem. John Rawls orzeka za sprawiedliwe przyznawanie wszystkim nierówności jeśli przynoszą wszystkim korzyści, jednocześnie uznaje ślepotę temidy za sprawiedliwe. Dobrze uznał Thomas Aquinas za najwyższą wartość sprawiedliwości zadośćuczynienie. "*Sprawiedliwość*" według rzymskiego prawnika **Ulpiana** jest stałą i niezmienną wolą przyznania „*kardynalnego dobra*” należnego każdemu z osobna.

Stawrowski za Sokratesem i Platonem o Sprawiedliwości mówi, że jest to oddawanie każdemu tego, co mu się (słusznie) należy. [24]

Sprawiedliwość, jak twierdził Cynceron [45] jest absolutnie konieczna dla przetrwania państwa. Żadna ludzka społeczność nie może istnieć przez dłuższy czas bez sprawiedliwości zawartej w P.N.. Ze sprawiedliwości zawartej w P.N. wyprowadził Cyncero podstawowe zasady: *nie szkodzić innym, poszanowanie własności prywatnej i wspólnej, uprzejmość, tolerancję, wolność wypowiedzi, zrzeszeń i zgromadzeń, cnoty mądrości, odwagi, umiarkowania.*

-ad.VI. **RÓWNOŚĆ** - jest zachowaniem równowagi potencjałów w systemie i systemu, jak i przywracaniem ładu i porządku, poprzez eliminację szkodliwych potencjałów.

Gustaw Radbruch uznał, że Człowiek gwałci równowagę społeczną, tworząc bezprawie.

John Locke uważał ludzi za niezależnych i równych sobie.

Jean-Jacques Rousseau, tak samo jak Thomas Jefferson zauważył, że życie traktuje wszystkich równo.

Nelson Mandela podjął nierealną walkę o wolność, zakładając zwycięstwo obusieczną bronią, nastanie pokoju i równość dla wszystkich. Walka dla pokoju jest absurdem. Pokój bez walki nastąpi przez jedynomyślność.

Zgodnie z definicją Równości P.N. Martin Luther King Jr. postulował sprawiedliwe sądzenie Człowieka według charakteru. Wieruszewski oparł społeczeństwo na Równości:

Równość jest powiązaniem człowieka w społecznym statusie, któremu przysługuje to samo prawo naturalne w pełnym rozumieniu tych wartości. [23]

Każdemu dając dostęp do pełni praw. Stawrowski rozszerza nasze rozumienie prawa na dwa gałęzie:

Różnica między obydwoma porządkami prawnymi ³¹ wyraża się tylko w odmiennym stopniu ich doskonałości będącym bezpośrednio odzwierciedleniem tej różnicy, która dzieli ich ludzkiego i boskiego prawodawcę. [24]

Ustawiając Boga ponad ludzkość ustawił doskonale boskie prawa(ios) nad ludzkie dążące do doskonałości (lex).

Sama idea „Równości” nie istnieje samodzielnie od innych wartości. Jak pozostałe, z którymi kolaboruje i jest niezbywalna. Wbrew opinii, nie jest sprzeczna z ideą „Wolności”, bo nie dopuszcza moralnie odebranie autonomii podmiotu. Choć wciąż trwa spór, czy nowa wizja jest rzeczywiście radykalnie przeciwstawna klasycznej koncepcji prawa naturalnego i czy jest uzasadnioną? Kantowska refleksja nad człowiekiem wskazuje destrukcję hierarchicznego porządku wartości.

Cyceron przewidział tysiące lat temu: „*Prawdziwe prawo, prawo rzetelnego rozumu, zgodne z naturą, zasiane jest w umysłach wszystkich ludzi*”. [45] Czyli uprawnienia do określenia ostatecznych treści prawa posiada potencjalnie każdy człowiek. Powszechna dostępność człowieka w cywilizacji zachodu do edukacji i wiedzy jest potencjalną możliwością każdej istoty ludzkiej, która nie uzasadni nierówność statusem społecznym, niewiedzą, niższym poziomem intelektualnym człowieka.

III.7 Norma

Norma jest ustalonym wzorcem warunkowanym czasem i przestrzenią, jest na bieżąco korygowana i dostosowywana jako standard. Normy są (mogą być, ale nie muszą) ze sobą kolidujące i sprzeczne Normy opisują procesy i zadania, które oparte są na

³¹ stanowione - naturalne

wartościach. Stąd Wartości są niezmienną częścią ustalanych norm. W kontekście prawnym, norma to przepis prawny, który reguluje zachowanie jednostek w społeczeństwie. Normy mogą być społeczne, prawne, techniczne, moralne i inne. W praktyce, normy pomagają utrzymać porządek i spójność w różnych dziedzinach życia, zapewniając jednolite zasady postępowania. Czy chcesz zgłębić jakiś konkretny rodzaj norm?

Tym samym norma i wartość nie są równoznacznymi pojęciami, są ze sobą powiązane.

Norma (*LEX*): To zasada, przepis lub standard, który określa, jak coś powinno być zrobione lub jakie zachowania są oczekiwane. Normy są narzucane przez społeczeństwo, prawo, instytucje lub organizacje i mają na celu regulowanie i kontrolowanie zachowań.

Wartość (*proto IOS* ³²): to przekonanie o tym, co jest ważne, dobre, pożądane i godne pochwały. Wartości są bardzo subiektywne i osobiste; mogą być kształtowane przez kulturę, religię, wychowanie i osobiste doświadczenia. Wyjątek stanowi zespół pojęć w zbiorze wartości P.N. (*IOS*), którymi są ŻYCIE, PRACA, MIŁOŚĆ, WOLNOŚĆ, SPRAWIEDLIWOŚĆ, RÓWNOŚĆ. Wyjątkowa Obiektywność tych słów potwierdza globalna subiektywność Człowieka (w wyjątkiem marginesu społecznego). Stanowczość tego wyjątku oparta jest na fakcie, iż dotyczy wszystkich istot i istnień w równym stopniu, i dla każdego ma takie samo znaczenie i wartość.

III.8 Sprawiedliwość obiektywna

Czy sprawiedliwość może być obiektywna? Czy to tylko i wyłącznie subiektywna sprawa, każdego z osobna, nie do pogodzenia?

III.8.1 Obiektywność

Obiektywność oznacza niezależność od osobistych przekonań, odczuć czy emocji.

Fakty naukowe: W naukach przyrodniczych istnieją obiektywne fakty, które można zmierzyć i zweryfikować, na przykład punkt wrzenia wody przy standardowym ciśnieniu atmosferycznym.

Prawa matematyczne: Matematyka jest często uważana za obiektywną, ponieważ jej twierdzenia i zasady są niezależne od ludzkiej interpretacji.

Zasady logiki: Logika formalna jest narzędziem, które pomaga wyciągać obiektywne wnioski na podstawie ustalonych reguł.

Moralność i etyka: Tu zaczyna się kontrowersja. Niektórzy filozofowie, jak Immanuel Kant, twierdzili, że istnieją obiektywne zasady moralne (*IOS* - sztywne/uformowane). Inni, jak Friedrich Nietzsche, argumentowali, że wszystkie wartości są subiektywne (*proto IOS* - płynne/nieformowane).

³² Przed *IOS* - tł. wł.

Doświadczenie indywidualne: Większość naszych codziennych doświadczeń jest subiektywna, bo są one kształtowane przez nasze osobiste percepcje i przekonania.

III.8.2 Sprawiedliwość jako wartość

Sprawiedliwość, jako idea jest trudna do całkowicie obiektywnego rozumienia, ponieważ jej rozumienie zależy od kontekstu kulturowego, społecznego i indywidualnego. W logice formalnej, narzędzia i zasady są stworzone w taki sposób, aby były obiektywne i niezależne od osobistych przekonań, co pozwala na wyciąganie wniosków opartych na ustalonych regułach.

Dlaczego było trudno zrozumieć ideę Sprawiedliwość, choć jest narzędziem oceny?

Jednak gdy mówimy o sprawiedliwości jako wartości, w grę nie wchodzi subiektywne przekonania dotyczące tego, co jest słuszne, moralne lub etyczne. W efekcie, choć można próbować ująć sprawiedliwość w formalnych ramach logiki, zawsze będzie istniała pewna doza interpretacji, która odnosi się do wartości i norm przyjętych przez daną społeczność czy system prawny.

Trudności zrozumienia idei sprawiedliwości wynikała z subiektywizmu kulturowych przekonań lub religijnych wierzeń w różnorodnych kontekstach, w których jest stosowana. Jednak to, że sprawiedliwość była trudna do jednoznacznego zdefiniowania, to jest używana jako narzędzie. W rzeczywistości, sprawiedliwość jest fundamentalnym pojęciem w systemach prawnych, filozoficznych, etycznych i moralnych na całym świecie.

III.8.3 Definicja i zastosowanie sprawiedliwości

Filozofia prawa: Sprawiedliwość to ocena i rozstrzygnięcia w ocenie będąc kluczowym pojęciem, które kreuje LEX i stosuje literę prawa. Nawet jeśli jej definicje mogą się różnić koncepcjami sprawiedliwości nadal służy jako przewodnik dla prawodawców i sędziów.

Systemy prawne: W praktyce sędziowskiej, sądy starają się stosować zasady sprawiedliwości w swoich orzeczeniach. Testy zgodności, opisane w rozdziale V, często odwołują się do sprawiedliwości jako jednej z podstawowych wartości, które muszą być respektowane.

Sprawiedliwość proceduralna vs materialna: Sprawiedliwość może być rozumiana na różne sposoby. Sprawiedliwość proceduralna odnosi się do uczciwości procesów prawnych, podczas gdy sprawiedliwość materialna dotyczy wyników tych procesów. Obie formy sprawiedliwości są używane jako narzędzia do oceny i kształtowania prawa.

III.8.4 Jednoznaczna definicja sprawiedliwość

Opracowana uniwersalna i jednoznaczna definicję sprawiedliwości, jest obiektywnym narzędziem:

W kształtowaniu prawa: Prawodawcy mogą tworzyć przepisy, które w pełni odzwierciedlają zdefiniowaną sprawiedliwość.

W interpretacji prawa: Sędziowie opierają swoje orzeczenia na spójnych i jasnych zasadach sprawiedliwości, zgodne z duchem prawa.

W edukacji prawnej: Jasne definicje ułatwiają nauczanie i zrozumienie zasad sprawiedliwości przez przyszłych prawników.

Precyzyjna definicja pomaga w zapewnieniu spójności i uczciwości w systemach prawnych i społecznych.

Różnorodność teorii: Filozofowie, prawnicy i teoretycy społeczni proponowali różne teorie sprawiedliwości. Na przykład, Arystoteles mówił o sprawiedliwości rozdzielczej i wyrównawczej, podczas gdy John Rawls przedstawił teorię sprawiedliwości jako bezstronność (*justice as fairness*³³). Każda z tych teorii ma inne podejście i kryteria definiowania sprawiedliwości.

Zmienność kontekstualna: Sprawiedliwość może mieć inne znaczenie w różnych kontekstach kulturowych, historycznych i społecznych. To, co jest uważane za sprawiedliwe w jednej społeczności, może nie być uważane za sprawiedliwe w innej. Wartości i pryncypia, które kształtują pojęcie sprawiedliwości, nie zmieniają się w zależności od czasu i miejsca.

Balansowanie różnych wartości: Sprawiedliwość obiektywna nie wymaga balansowania między różnymi wartościami, takimi jak miłość, wolność, równość efektywność i bezpieczeństwo. Osiągnięcie równowagi jest trudne, ale jedna teorie sprawiedliwości uzupełniana jest pozostałymi wartościami.

Dynamika społeczna: Społeczeństwa ewoluują, a wraz z nimi zmieniają się również pojęcia sprawiedliwości. To, co było uważane za sprawiedliwe w przeszłości, może zostać uznane za niesprawiedliwe dzisiaj. Dynamika sprawia, że definicja sprawiedliwości musi być stała i uwzględnia zmiany dostosowane do nowych wyzwań i kontekstów.

Filozoficzne pytania: Sprawiedliwość wiąże się z głębokimi pytaniami filozoficznymi o naturę dobra i zła, prawa i moralności praworządnej. Odpowiedzi na te pytania są proste i jednoznaczne, co dodatkowo ułatwia zrozumienie zdefiniowanej sprawiedliwości.

Ergo: Próba jednoznacznego zdefiniowania sprawiedliwości była trudna ze względu na jej złożoność, różnorodność teorii i konieczność balansowania różnymi uznaniowymi wartościami czy normami, oraz zmieniające się konteksty kulturowe, społeczne.

³³ sprawiedliwość jako bezstronność - - tł. wł.

III.8.5 Sprawiedliwości jest Obiektywna

Istnieje argument, że sprawiedliwość jako koncepcja jest obiektywna, jednakże z powodu złożoności kulturowych, cywilizacyjnych uwarunkowań i szerokiego zastosowania w różnych kontekstach, ludzie uciekają się do subiektywnej interpretacji.

Obiektywność definicji: Opracowana jednolita, obiektywna definicja sprawiedliwości, służy jako uniwersalny wzorzec, do której należy odnosić wszystkie systemy prawne i społeczne. Taka definicja jest pomocna w ustaleniu jasnych i spójnych zasad postępowania.

Trudności w praktyce: W praktyce jednak, obiektywna definicja sprawiedliwości może być trudna w rozumieniu przy zastosowaniu z powodu współczesnego chaosu wartości, norm, pryncypiów które są brane pod uwagę. Każde społeczeństwo, kultura i epoka mają swoje własne unikalne konteksty i problemy, które wpływały na interpretację sprawiedliwości.

Subiektywność jako bariera: Właśnie z powodu tych różnorodnych kontekstów, sprawiedliwość postrzegana jako subiektywne dobro i zło. Ludzie mają różne poglądy na to, co jest dobre i sprawiedliwe i to co złe i nie sprawiedliwe w danej sytuacji, co rozsądza uniwersalna definicja.

Gustav Radbruch ostro skrytykował dawną koncepcję prawa natury za próbę wyprowadzenia całego prawa i jego obowiązującej mocy z samej tylko formalnej zasady sprawiedliwości. Z kolei pozytywizm zakończył badania nad celowością i sprawiedliwością prawa stanowionego, skupiając się wyłącznie na bezpieczeństwie prawnym. Radbruch twierdził, że idea prawa składa się z trzech elementów: sprawiedliwości, celowości i bezpieczeństwa prawnego, przy czym w różnych epokach różne elementy były bardziej akcentowane. Relacja między tymi składnikami jest względna, a określenie ich wzajemnych proporcji to zadanie poszczególnych systemów politycznych, przez co treść prawa naturalnego jest zmienna. Między tymi elementami istnieje napięcie: sprawiedliwość domaga się równości (generalizacji), celowość – indywidualizacji, a pewność prawna prowadzi czasem do afirmowania decyzji niesprawiedliwych.

Ergo: Podsumowując; dotychczasowe trudność w zdefiniowaniu sprawiedliwości wynikały z próby godzenia wielu różnych teorii, mieszaniu wartości z normami z kontekstami moralnymi, przez wprowadzanie subiektywnych interpretacji, nawet jeśli sam koncept sprawiedliwości dążył do bycia obiektywnym.

III.9 Słowo o Godności

Godność człowieka, jest świadomie kształtowana uwarunkowaniami kulturowymi, zależna od inteligencji, zdolności, wrodzonych predyspozycji genotypem człowieka, którymi dąży człowiek do zachowania życia w zdrowiu, miłości, zadowoleniu, przyjemności, szczęściu, szacunku, dobrobycie materialnym oraz intelektualnym. Poznanie zmysłowe, jako Świadomość uczestnictwa w procesie refleksji nad własnymi

uczuciami, myślami wyrażanym słowem i emocjami. Świadomi siebie i przez percepcje doznań z otaczającego nas świata interpretujemy bodźce zewnętrzne, a także podejmowanie decyzji i adaptację do zmieniających się warunków. To właśnie dzięki świadomości możemy rozwijać się jako jednostki, nawiązywać relacje z innymi ludźmi i zrozumieć nasze miejsce w świecie.

Każdy cudzoziemiec zna swoją sytuację, gdyż ma takie same wartości prawa naturalnego, tylko z różnicą normatywną, zwyczajową, kulturową zwana godnością Człowieka lub kulturą w państwie.

Różnice kulturowe między ludźmi zamieszkującymi różne kraje, inne kontynenty, z definicji P.N. mają przyrodzone wartości. Godność człowieka różnicuje Japończyka i Europejczyka, jak i w społeczeństwie tego samego państwa, robotnika a rolnika, artystę czy urzędnika.

J. Harrad zauważył pogłębiające się niezrozumienie prawa pozytywnego (*lex*) i wynikający z tego kryzys:

Nie budzi wątpliwości, że pozytywizm prawniczy znajduje się w kryzysie, dlatego pojawił się tzw. post pozytywizm wraz z szeroką gamą nowych propozycji. Jednak te propozycje, zamiast zaradzić kryzysowi, tylko go pogłębiają. Prawo naturalne jest tym, co sprawiedliwe z natury czymś co jest należnym osobie ludzkiej ze względu na jej ontologiczną godność. Zatem prawo naturalne i godność człowieka (*dignitas hominis*) - od poczęcia aż do śmierci - to uzupełniające się terminy. [22]

Dlatego postulował powrót do prawa naturalnego (*ios*) uzupełnionego pojęciem Godność.

Kolejny przykład połączenia prawa i godności daje nam Konstytucja z dnia 2 kwietnia 1997.

Art. 30. Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i prawa człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władzy państwowej.

W tym artykule zestawiono prawo przyrodzone, niezbywalne (niezmiennie) z godnością zmienną (zbywalną), jak obywatelstwo, zmiana zawodu. Godności można się zrzec, lub pozbawić sądowno, ale żadnych przyrodzonych wartości P.N.

Deklaracja amsterdamska podpisana 29 listopada 2002 r.

Humanizm jest etyczny, stawia człowieka jako gospodarza. Uznając jego absolutną wartość za autonomiczną godnością każdej jednostki.

I ponownie zauważamy błąd uznania godności Człowieka za wartość absolutną, gdyż najwyższą wartością jest życie, i nie tylko Człowieka, a wszystkie Istoty Żyjące.

Neurobiologia: Świadomość jest często badana przez pryzmat funkcjonowania mózgu i układu nerwowego. Neurony i synapsy są odpowiedzialne za przetwarzanie i przepływ informacji (energii), co tworzy nasze subiektywne uczucia.

Świadomość to wielowymiarowy stan, który obejmuje percepcję, samowiedzę, uważność, marzenia sensne, empatię, moralność oraz duchowe doświadczenia. Jest to jedno z najbardziej złożonych i fascynujących zagadnień w naukach przyrodniczych i humanistycznych, które nadal stanowi przedmiot intensywnych badań i refleksji.

Porównanie życia na Ziemi z koncepcją Raju po śmierci, czy utopijnego państwa Platona to temat, który często pojawia się w religiach, filozofii i literaturze duchowej.

III.10 Słowo o Etyce

Przedstawione poniżej pryncypialne zasady Etyki stanowią wykładnię Moralności, zgodny z imperatywem Kanta.

III.10.1 Uczciwość

a) Komunikacja – przekazuje informacje jasno i rzetelnie. Unikaj ukrywania jakichkolwiek faktów.

b) Raportowanie – rzetelnie raportuj wyniki swojego działania, nawet jeśli są one niekorzystne. Uczciwe raportowanie buduje zaufanie i umożliwia realną ocenę sytuacji.

III.10.2 Szacunek

a) Współpraca - słuchaj uważnie opinii i pomysłów innych osób, nawet jeśli się z nimi nie zgadzasz. Traktuj wszystkich godnie zgodnie z wartością Równości.

b) Kultura pracy – dbaj o to, aby każdy czuł się szanowany i doceniany, niezależnie od swojego stanowiska czyli roli.

III.10.3 Odpowiedzialność

a) Dostarczanie wyników – jesteś odpowiedzialny za swoje słowa, zachowania, projekty i terminy. Jeśli coś pójdzie nie tak, przyznaj się do błędu i szukaj rozwiązania.

b) Decyzje – podejmuj decyzje z pełną świadomością ich konsekwencji, zarówno dla siebie, rodziny, jak i dla zespołu.

c) Ocena - wyrażaj swoje przekonanie obiektywnie bez faworyzowania czy uprzedzeń.

d) Szansa rozwoju - zapewnij równe szanse rozwoju i awansu dla wszystkich.

III.10.4 Empatia

a) Wsparcie – bądź wsparciem zwłaszcza w trudnych chwilach, kierując się rozsądną oceną sytuacji.

b) Relacje – staraj się zrozumieć potrzeby drugiego Człowieka.

III.10.5 Odwaga

a) Innowacje – bądź odważny proponować nowe pomysły i rozwiązania, nawet jeśli są one niekonwencjonalne.

b) Przywództwo – stosuj mądrość z nabytej wiedzy podejmując trudne decyzje i wyzwania, kierując się wartościami pryncypiami.

III.11 Porównywanie idealizmu z egzystencjalizmem

III.11.1 Epigenetyka egzystencjalizmu

Badania prowadzone przez dr. Bruce'a Liptona w dziedzinie epigenetyki wykazały uwarunkowania materii od energii. Lipton zasłynął z teorii, że nasze myśli i emocje wpływają na nasze ciało poprzez zmiany epigenetyczne [51]. Epigenetyka opisuje energetykę w kontekście istnienia egzystencjalnego ³⁴.

1. **Styl życia i zdrowie:** Czynniki takie jak dieta, aktywność fizyczna, poziom stresu i środowisko mają znaczący wpływ na nasze geny poprzez zmiany epigenetyczne. Poprawny styl życia może prowadzić do lepszej ekspresji genów, co przekłada się na zdrowie i długowieczność.
2. **Energetyka ciała:** Procesy epigenetyczne mogą wpływać na sposób, w jaki nasze komórki przekształcają energię z pożywienia w użyteczną energię. Zmiany epigenetyczne mogą wpływać na metabolizm i efektywność energetyczną organizmu.
3. **Terapie epigenetyczne:** Badania nad terapiami epigenetycznymi koncentrują się na precyzyjnym wpływie na mechanizmy epigenetyczne, co może prowadzić do lepszej regulacji energetycznej Egzystencji.

Niestety te badanie nie wzięły pod uwagę takich elementów składowych stanów uczuciowych i wynikających z nich stanów emocjonalnych i wszystkiego co je tworzy, a są one fundamentem dla poprawnego rozumienia wartości Prawa Naturalnego.

Myśli i emocje są wtórne do pierwotnego, dowolnego uczucia, i są jego konsekwencją, bo wynikają z niego. A tego rozumienia właśnie zabrakło w pracy dr. Liptona, czyli nie był w stanie przedstawić pojęcia egzystencjalizmu w jego prawdzie, tzn., że Egzystencja oparta jest nie na myślach, czy emocjach a na uczuciach. A podstawową rzeczą, jest rozróżnienie samego Życia, od egzystencji, bo Życie nie jest zdeterminowane procesem umierania, a egzystencja jest i prowadzi do śmierci.

III.11.2 Jedność ducha z materią

1. **Fizyczna Egzystencja:** Życie na Ziemi nie jest ograniczone przez nasze fizyczne ciała, potrzeby biologiczne i materialne, takie jak jedzenie, schronienie i zdrowie.
2. **Uczucia i Wyzwania:** Doświadczamy szerokiego spektrum uczuć, od radości po smutek, oraz różnych wyzwań i trudności, które kształtują naszą egzystencję.
3. **Interakcje Społeczne:** Nasza egzystencja jest głęboko zakorzeniona w relacjach międzyludzkich, społecznych i kulturowych. Te interakcje wpływają na nasze uczucia i postrzeganie siebie i świata.

³⁴ nie mylić z Życiem - tł. wł.

4. **Świadomość i Uwaga:** Możemy rozwijać świadomość i uważność, co pozwala nam lepiej zrozumieć siebie i nasze otoczenie, oraz dążyć do wewnętrznej harmonii.

III.11.3 Koncepcja Raju po śmierci

1. **Duchowe Życie:** W wielu religiach i tradycjach duchowych Raj jest opisywany jako miejsce niematerialne, gdzie dusze doświadczają wiecznego spokoju i szczęścia.
2. **Brak Cierpienia:** Raj jest często przedstawiany jako miejsce, gdzie nie ma cierpienia, bólu ani smutku. Jest to stan wiecznej szczęśliwości i spełnienia.
3. **Bliskość z Boskością:** Wiele koncepcji Raju obejmuje bliskość i zjednoczenie z Bogiem lub inną wyższą siłą duchową. Jest to stan duchowego oświecenia i pełnego zrozumienia.
4. **Transcendencja:** Raj jest miejscem, gdzie przekraczamy fizyczne i materialne ograniczenia, doświadczając głębokiego pokoju i jedności z wszechświatem.

III.11.4 Porównywanie i refleksja

1. **Życie na Ziemi** to podróż, pełna wyzwań, nauki i wzrostu. Nasze doświadczenia kształtują nas i pozwalają nam rozwijać się jako istoty ludzkie.
2. **Raj** jest postrzegany jako ostateczne miejsce odpoczynku i spełnienia, gdzie wszelkie ograniczenia i cierpienia są zniesione, a dusza może doświadczać wiecznej miłości.

Porównanie tych dwóch rzeczywistości pomaga zrozumieć różnice między naszą codzienną egzystencją a wyidealizowanymi wyobrażeniami o życiu po śmierci. To również prowadzi do refleksji nad znaczeniem i celem w naszej egzystencji na Ziemi.

Wyobrażenie sobie Raju na Ziemi z cechami i wartościami przypisywanymi Raju po śmierci pomaga nam zrozumieć, jakie ideały i wartości mamy do osiągnięcia w naszej codziennej egzystencji.

III.11.5 Utopia ziemna. Raj na Ziemi – Cechy i Wartości

1. **Pokój i Harmonia:** Życie w zgodzie z innymi ludźmi i naturą, unikanie konfliktów i rozwiązywanie sporów w sposób pokojowy i sprawiedliwy.
2. **Miłość i Współczucie:** Okazywanie miłości, troski i współczucia wobec innych. Empatia i altruizm jako podstawowe zasady relacji międzyludzkich.
3. **Równość i Sprawiedliwość:** Dążenie do równości we wszystkich aspektach życia, zapewnienie, że wszyscy mają równe szanse i są traktowani sprawiedliwie.
4. **Radość i Szczęście:** Tworzenie warunków, w których każdy ma możliwość doświadczania radości i szczęścia. Celebracja małych i dużych momentów życia.
5. **Mądrość i Zrozumienie:** Poszukiwanie i dzielenie się mądrością. Zrozumienie siebie, innych i świata jako klucz do duchowego i emocjonalnego rozwoju.

6. **Przebaczenie i Odnowa:** Zdolność do przebaczenia i poszukiwania odnowy w relacjach i w sobie samym. Budowanie mostów zamiast murów.
7. **Jedność i Wspólnota:** Budowanie silnych wspólnot, oparte na wspólnej trosce i wsparciu. Przeżywanie poczucia jedności z innymi ludźmi i z naturą.

III.11.6 Metafora Raju na Ziemi:

1. **Synergia w społeczeństwie:** Tworzenie społeczności, które wspierają i troszczą się o siebie nawzajem, gdzie każdy czuje się ważny i doceniony.
2. **Harmonijne Życie:** Życie w zgodzie z naturą, dbałość o środowisko i zrównoważone korzystanie z zasobów Ziemi.
3. **Rozwój Duchowy:** Praktykowanie duchowych i medytacyjnych praktyk, które pomagają osiągnąć wewnętrzny spokój i harmonię.

J. Harrad zauważył pogłębiające się niezrozumienie prawa pozytywnego (*lex*) i wynikający z tego kryzys:

Nie budzi wątpliwości, że pozytywizm prawniczy znajduje się w kryzysie, dlatego pojawił się tzw. post pozytywizm wraz z szeroką gamą nowych propozycji. Jednak te propozycje, zamiast zaradzić kryzysowi, tylko go pogłębiają. Prawo naturalne jest tym, co sprawiedliwe z natury, czymś co jest należnym osobie ludzkiej ze względu na jej ontologiczną godność. Zatem prawo naturalne i godność człowieka (*dignitas hominis*) - od poczucia aż do śmierci - to uzupełniające się terminy. [22]

IV. UZASADNIENIE PRAWA NATURALNEGO

W dziejach ludzkości ustanawiano zwyczaje, obyczaje, rytuały, kultury wierzeniowe a współcześnie procedury uzasadniane prawem stanowionym, które są korzeniami w osobowości człowieka nazwane przez Cyncerona. „*De officiis dignitas hominis*³⁵” - godność człowieka, jako doskonałość przyrody i całego świata. **Cynceron jako pionier uzasadniał nadrzędność P.N. (ios) nad stanowionym ludzi (lex)**, którego żadne ludzkie ustanowienia prawne nie jest w stanie znieść władza czy rządy terroru.

Podobnie uzasadniał P.N. dr. W. Golonka:

Prawo naturalne jako podstawa dobra wspólnego obywateli, jako fundament budowy zdrowego życia rodzinnego, społecznego w państwie. Prawo to akt normatywny, którego dziełem jest rozum, ma obowiązywać wszystkich, ze względu na pewien cel, jakim jest dobro wspólne. [4]

Hervada utwierdza nas swoim przekonaniem:

Przekonanie o istnieniu prawa naturalnego wynika z przekonania o istnieniu obiektywnej godności bytu ludzkiego, wymiarów czy też wartości absolutnych, niezależnych od subiektywnych opinii oraz odczuć. Jest przeciwieństwem skrajnego relatywizmu. Sądzę, że jedynie powrót do klasycznego realizmu prawniczego może przeciwdziałać chorobie, na którą uskarża się nauka zarażona pozytywizmem. [25]

Ergo: IOS uzdrawia chore prawo ludzkie LEX.

Regulacje konstytucyjne muszą bazować na określonym rozumieniu prawa, jego tworzenia, obowiązywania, stosowania i przestrzegania. Choć prawo naturalne nie jest w Polsce samoistnym źródłem prawa, system prawny jest otwarty na jego wartości, szczególnie w odniesieniu do praw i wolności człowieka i obywatela. Prawo nie może być tworzone arbitralnie, a ustawodawca powinien je uszanować. Według M. Szyszkowskiej, każdy system prawny zawiera reguły prawa ponad ustawowego, które wpływają na zrozumienie pojęć konstytucyjnych. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego ukazuje to w formie "*dynamicznego standardu konstytucyjnego*" i "*powiększonej pojemności*" pojęć konstytucyjnych, szczególnie w odniesieniu do własności. [1]

Prawo naturalne jest fundamentem praw i wolności człowieka, co oznacza, że prawo stanowione musi spełniać funkcję instrumentalną wobec tych praw i wolności, a nie być tworzone arbitralnie. Prawo ponad ustawowe dostarcza norm, które pomagają zrozumieć i interpretować pojęcia konstytucyjne, co uwidacznia orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Dynamiczne standardy konstytucyjne i zwiększona pojemność pojęć

³⁵ O obowiązkach godności człowieka

konstytucyjnych odzwierciedlają te wartości, wpływając na rozwój społeczny i prawny. [1]

Trybunał Konstytucyjny zauważa, że precyzowanie kryteriów zróżnicowania w tworzeniu prawa komplikuje odpowiedź na pytanie, kto faktycznie spełnia te wymogi. Uzasadnienie dla prawa naturalnego polega na tym, że stanowi ono fundamentalny, niezmienny zestaw zasad, który może służyć jako wytyczna w procesie legislacyjnym, pomagając uniknąć arbitralności i zapewnić sprawiedliwość. [7] ³⁶

Kardynał Stanisław Dziwisz żądał by prawo stanowione przez Sejm było zgodne z P.N., argumentując chrześcijańską historią Polski i katolicką moralnością. Papież Benedykt XVI proponował P.N., jako płaszczyznę dialogu dla bezreligijnych domieszek.

Tymczasem Leon XIII-encyklika zwana "Robotnicza" pogłębił szaleństwo Arystotelesa, że własność prywatna jest prawem natury!! Niewolnik nie jest w żadnym wypadku naturalnym rezultatem grzechu pierworodnego wpisanym na własność pana, i nie stanowi własności prywatnej. Konwulsje chorobowe przejęła doktryna filozoficzna „Zakonu krzyżackiego” oparta na prawie naturalnym zakorzenionym w Bogu uznawała ludzi modlących się do bożków za pogan, których należy zwalczać karą śmierci (św. Tomasz z Akwinu - doktor powszechny) Ludzie uduchowieni z takim rozumieniem są szkodnikami w społeczeństwie, bo fałszują Prawdę, przez manipulowanie znaczeniami pojęć oraz kontekstu.

W. Babijczuk w *Traktacie etycznym* nauczał:

Samuel Puffendorf z dychotomii stworzył rozległy, system, prawo naturalnych uprawnień i obowiązków, obejmującą jednostkę ludzką, rodzinę, wspólnotę domową, państwo i wspólnotę narodów. Fundamentem ludzkiej natury jest pragnienie samozachowania i skłonność życia w społeczeństwie. Życie człowieka dążyć winno do harmonii społecznej, w której każda jednostka będzie zachowana, w dążności tej służą człowiekowi odpowiednie uprawnienia nazwane przez Puffendorfa **władzami działania nadanymi lub pozostawionymi przez prawo**. Chodzi o **władze moralne**:

- władza własnego postępowania-wolność – **liberatos**;
- władza nad postępowaniem innych – **imperium**;
- władza nad własnymi rzeczami – **dominium**;
- władza nad rzeczami innych – **servitus**.

Czytamy dalej...

Imperatyw kategoryczny Kanta - stanowisko rygorystyczne w etyce uznające za jedyny motyw postępowania moralnego „obowiązek” mający źródło w P.N.. „Postępuje wedle takiej zasady, co do której mógłbyś jednocześnie chcieć, aby stała się prawem powszechnym.” [26] ³⁷

³⁶ Tamże s. 40

³⁷ Tamże str. 43

Powyżej stworzone P.N. przez Puffendorfa dało władzę moralną człowiekowi, i Kant potwierdza moc moralnego Człowieka, opartego o wartości P.N.. Człowiek postępujący z wartościami P.N. zyskuje na godności w oczach społeczeństwa.

Imperatyw Kanta jest zgodny z Ewangelią Marka, Łukasza, drugim najważniejszym przykazaniem Nowego Testamentu ³⁸ „*Będziesz miłował swego bliźniego, jak siebie samego.*” W przeciwieństwie do Zakonu krzyżackiego, który uznawał, iż P.N. zakorzenione jest w Bogu, a nie w ludziach.

Francois - Maria Voltare w swym Prawie przyrodzonym człowieka charakteryzował: prawem naturalnym jest to, co natura przekazuje wszystkim ludziom a zasadą powszechną na całej Ziemi: „*Nie czynź drugiemu, co tobie niemiłe.*”

Leon XIII pisząc swoje encyklikę zwaną „*robotniczą*” zadekretował, iż własność prywatna jest prawem, co należy uznać za kłamstwo.

W koncepcje P.N. wpisany został św. Tomasz z Akwinu (*współtwórca* i zwolennik P.N., który z kontemplacji wyprowadził nauki o prawie naturalnym i przekazał tyle co świni o gwiazdach. Teolog chrześcijański i św. Kościoła katolickiego zasłużony autorytet dla potomnych karę klątwy wymierzał dla heretyków wraz z usunięciem ze świata karą śmierci. Owocami jego kontemplacji nie było realizacja drugiego przykazanie i wybaczenie grzesznikom zgodnie z naukami Jezusa, lecz nakładania klątwy i kary śmierci, wbrew V przykazaniu z Dekalogu Mojżesza, profanując moralnie drugie najważniejsze przykazanie biblijne „*Miłości bliźniego jak siebie samego*”.

Źródła filozofii teologicznej mają charakter dualizmu i moralizatorskich wierzeń wewnątrznie sprzecznych o skrajnych różnicach przekonaniowych, moralnych prowadząc do rozpadu chrześcijaństwa na katolicyzm, protestantyzm, kalwinizm, luteranizm oraz powstanie Islamu, czy dopełnianie światopoglądów buddyzmem. Teologowie optowali za karą śmierci zgodną z P.N., gdyż poganie wyznają bożków. Choć wieki wcześniej Jan Chryzostom uznawał, że taki charakter ma wspólnota dóbr.

Wierzenia, mity, przekonania przekazane nam od starożytności wiążą się z koncepcją prawa naturalnego, tak jak mitologia wiąże się z filozofią, która w wypadku klasycznej Grecji, była w dużej mierze racjonalizacją wierzeń religijnych. I dlatego trudno w tych przekazach upatrywać jakąś odrębną koncepcje pochodzenia prawa, jak to czynią niektórzy teoretycy prawa, wyróżniając teorię „*boskiej ingerencji*”. Jeśli bowiem teoria „*boskiej ingerencji*” gdzieś istnieje – to tylko w systemach wierzeniowych, np. w Kościele katolickim, który uznaje „*prawo*” Ewangelii za boskie prawo Jezusa Chrystusa. Wszelkie natomiast pierwotne przekonania o interwencji bogów przy zakładaniu miast i państw można uznać za przedświt koncepcji prawa naturalnego. [27]

Powyżej M. Krąpiec uzasadnił nadrzędne znaczenie P.N. jego boskim pochodzeniem. Teorie „*boskich ingerencji*” założycieli babilońskiego państwa, ale i Izraela, czy współczesnej Japonii, są jedynie tanim dowodem na dzierżenie bezkompromisowej i *bezlitosnej* władzy. Boski kodeks Marduka dał Hammurabiemu prawo „*Oko za oko, ząb za ząb*”. Jahwe Mojżeszowi rzekomo przekazał Dekalog, wraz z całym inwentarzem prawa

³⁸ Mat 22:39; Łuk 10:27

cywilnego, karnego, rzeczowego, rodzinnego i moralnych zasad znanych w starożytnej Grecji. Bogowie w Rzymie także zostawiają społeczeństwo jako wysoko zorganizowane państwa. Sprawdza się koncepcja idei Platona (Aristoklesa), Aureliusza Augustinusa, Marsilio' a Ficino, i innych co do odpowiedniego (państwowego) wychowania człowieka, który w XXI w. nie staje z powodu konfliktowych przekonań, światopoglądów i akonserwatywną moralnością *LGBT*, obciążeniami podatkowymi, zakazami, nakazami, restrykcyjną karą, terrorem litery prawa stanowionego, itd.

Dlatego powinniśmy się wciąż edukować o ideale społecznym i odrodzeniu prawa naturalnego. Dzięki pracy Andrzeja Redelbacha możemy dowiedzieć się, że

Prawa człowieka mają charakter obiektywny i można ich identyfikować oraz zabezpieczać ponad miarę wszechrzeczy. Człowiek rozpoznaje swoje położenie w prawie naturalnym w danym czasie, miejscu i w aktualnym stanie cywilizacji. Prawa człowieka są więc jedynie konkretyzacją praw naturalnych a odwoływanie do przeszłości i przyszłości mają w tej mierze charakter zabiegów głównie ideologicznych. W myśl zasady subsydiarności ideologia praw człowieka umacnia wartości prawa naturalnego w prawie pozytywnym i zapewnia zgodność tych odmiennych porządków prawnych. [28] ³⁹

Absolutnie zgodzić się trzeba z wnioskiem, że prawo naturalne jest nadrzędne nad prawem przyrodzonym. Oznacza to, że wartości P.N. (*ios*) są jednocześnie fundamentem i drogowskazem dla praw pozytywnych (*lex*). Człowiek mający dany, realny problem rozwiązuje go za pomocą prawa *LEX* jednakże sprawiedliwy wyrok musi być oparty o wartości prawa *IOS*.

Podobnie Platon usadawia (ustanawia) prawo przyrodzone na naturalnym:

Nie w prawie stanowionym lecz w cnocie sprawiedliwości i wzajemnym stosunku do siebie trzech dusz oraz ich odbiciu w państwie, trzech stanów, widział Platon istotne momenty sprawiedliwości zgodne z naturą. Sprawiedliwość w państwie widział on mianowicie w tym, by każdy członek społeczeństwa wypełniał w sposób możliwy w jak najdoskonalszy swoje określone funkcje. Sprawiedliwość jest funkcją tego, w jakim stopniu każdy stan społeczeństwa realizuje w swoim postępowaniu właściwą mu cnotę: mądrość, męstwo, roztropne panowanie nad sobą, i jak daleko wypełnia przypadające jemu zadania. [29]

W przytoczonym cytacie widać wyraźnie, że Platon pomimo prawidłowych intuicyjnych odczuć o znaczeniu P.N., nie potrafił poradzić sobie z uzasadnieniem prawa w wartościach tego Prawa. Dominująca u Platona Sprawiedliwość tworzy fałszywy fundament. Najważniejszą wartością Człowiek jest Życie. Kiedy pojawia się zagrożenie, uznaje się za sprawiedliwe eliminacje zagrożenia, przez ograniczenie wolności, a nawet pozbawienia życia. Sprawiedliwość ponad życiem zagrażającym, jako prawo zemsty lub odwetu. Cała teoria idei należy już do ontologii Platona. Idee ogólne stanowią rzeczywistość samą w sobie, rzeczywistość naprawdę rzeczywistą. Zmienna zaś jest rzeczywistość ziemską człowieka jedynie partycypującego w niezmiennych treściach idei Kosmosu. Wszelkie zatem treści świata stałego same w sobie są wartościami trwałymi,

³⁹ Tamże str. 15

będące odbiciem prawdziwych wartości, jakie same w sobie zawarte są w platońskim świecie idei.

Platon w Państwie głosił wyższość własności wspólnej nad prywatną, może się to wydawać istotną zmianą jego poglądów. Chodzi tu jednak tylko o zmianę perspektywy. Także i w jego ostatnim dziele możemy bowiem przeczytać, że „z najlepszymi prawami mielibyśmy do czynienia tam, gdzie na przestrzeni całego kraju urzeczywistniałoby się najbardziej to, co głosi stare powiedzenie, że „*dla przyjaciół wszystko jest wspólne*”, i było by wspólne naprawdę. [30]

A wieki później Jan Chryzostom uznawał, że taki porządek wspólnoty dóbr i odróżnianie od własności indywidualnej ma charakter sprawiedliwości.

Rdzenne ludy obu Ameryk⁴⁰ bogactwo ziemi traktowały własność wspólną, w odróżnieniu od własności indywidualnej konia, łuku, wigwam. Ekspansja ludów chrześcijańskiej Europy zniszczyła pogański dogmat własności wspólnej, jako bogactw Natury i Przyrody. Agresorzy działali z pominięciem moralności, jak sławetny „*Zakon krzyżacki*”, który **pogwałcił biblijne przykazania: *Miłuj bliźniego... i NIE ZABIJAJ!***

Postępowa myśl Arystotelesa własności prywatnej zastąpiła pogańską myśl wspólnoty dóbr-bogactwa, zasobów naturalnych, zacierając rozróżnianie własności indywidualnej ubrania, łuku, konia, mieszkania itp., od własności zasobów i terytorium na Ziemi. Obiektywną siłę fizyczną i intelektualną człowieka, wynikającą z prawa naturalnego. Arystoteles uznawał utrzymywanie systemu niewolniczego swoich czasów, które zwiększały i utrwalały podziały między ludzi na: władnych i podwładnych, bogatych i biednych, aż do skrajnej współcześnie przepaści. Własność niewolników w systemie niewolniczym uzasadniano obiektywną przyrodzoną siłą daną od Boga. W przekroju systemów społecznych od czasów historycznym do współczesności widać, jak tworzono pozory wolności, przyjmując bardzo wyrafinowane sposoby poddaństwa niewolniczego do działań *współcześnie panujących* bankierów, rządzących korporacji, właścicieli mediów, właścicieli zasobów ziemskich, lobbystów kreujących *prawa* stanowione. Ludziom wmawia się wolność, kiedy są ekonomicznie uwarunkowani od bankierów, wielkich korporacji, propagandy sukcesu. Ta idea arystotelesowego „*prawa naturalnego*” o własności prywatnej, którą poparł Papież, a liberałowie dopracowali, spowodowała, że 1% populacji ludzkiej dysponuje 80% zasobami Ziemi. Rzucona „*kość niezgody*” własności prywatnej stała się „*kulą śnieżną*” prawomocnego niewolnictwa. Tworząc przepaść między skrajnym bogactwem ludzi, którzy tego bogactwa nie mogą skosztować, a skrajną nędzą ludzi umierających z głodu. Lekceważenie P.N. przez elity (*władzę*) udokumentowane jest w strasznych przekazach. Z zapisów dziejów ludzkości wynika, że przez tysiące lat dokonywano ludobójstwa. Ze strony misjonarzy pokojowych w okrutny sposób doświadczały cierpienia rdzenne ludy obu Ameryk, Europy i Azji ze szczególnym okrucieństwem w czasie I i II wojny światowej włączając w to bestialstwo rewolucyjnego ZSRR. Rozgłosu nabiera coraz bardziej realizowana depopulacja ludzi na

⁴⁰ Majów, Azteków

naszej planecie, czy może być jeszcze straszniejsze zagrożenie, jakie człowiek stwarza swojemu Rodzajowi? [33] ⁴¹

Georg Hegel, posługując się pojęciem drugiej natury jako nadrzędnej „woli”, przypisuje jej absolutną, nieskończoną kontrolę nad tym, co przejawia się jako zwierzchnictwo tej woli nad przedmiotem, nadając mu miano „moje”. Zatem uczynienie czegoś swoją własnością oznacza w gruncie rzeczy wpisanie w prawo naturalne władzy danej od Boga – prowadząc tym wzorcem moralnym do podboju religijnego, ekonomicznego niewolnictwa, zwierzchnictwa człowieka nad człowiekiem, i zatarcia różnicy między własnością wspólną a indywidualną itp. Hegel, traktując osobowość jako abstrakt, czyli wyizolowaną jednostkę z jej abstrakcyjnie pojmowaną wolnością, nadaje jej skończoną rzeczywistość jako skończone istnienie wolnego ducha. Prawdziwie nieskończony duch istnieje jako nieskończona wola. Wpadł w pułapkę „labiryntu Minotaura”, przedstawiając jednostce wyizolowaną abstrakcję, izolując się od rzeczywistości nieskończonej, a jednak wiecznie trwałej i niezmiennej. Natomiast „idea” to pojęcie uświadomione i rozumiane, które nie tylko tkwi w duchu, lecz również stanowi dla niego przedmiot poznania. [31] ⁴²

Podstawą prawa, jak pisze Hegel, jest to, co duchowe, a jego bliższą dziedziną i punktem wyjścia jest wola. Wolność stanowi substancję i określenie prawa, a system prawny jest królestwem urzeczywistnionej wolności, światem ducha stworzonym przez ducha jako druga natura. Te prawa duchowego świata istnieją w sposób równie konieczny i obiektywny jak prawa przyrody. [32] ⁴³

Kantowska dedukcja systemu rozumnych praw określających kształt międzyludzkiej rzeczywistości, opierająca się na idei autonomii i godności człowieka, stanowi szczyt nowożytnego sposobu myślenia, w którym jednostka i jej wolność, zajmuje miejsce centralne. Klasyczna koncepcja prawa naturalnego, w której człowiek zajmował wprawdzie najwyższy szczebel w hierarchii bytów stworzonych, ale z tego względu tym bardziej winien był posłuszeństwo danemu z góry boskiemu porządkowi, przeciwstawiona została nowej wizji, w której jednostka w swym najgłębszym wymiarze postrzegana jest jako prawodawca, i twórca budowanego w świecie ładu. [33] ⁴⁴

Samuel Puffendorf ukuł z dychotomii świata moralnego świat fizyczny, uznając w życiu człowieka dążenie do harmonii społecznej, w której każda jednostka zachowuje odpowiednie uprawnienia, nazywane **władzami działania nadane prawem**, gdzie chodzi o władzę moralną. Rozróżniamy zatem:

- władza własnego postępowania - wolność - *liberatos*.
- władza nad postępowaniem niesprawiedliwym innych - *imperium*.
- władza nad własnymi rzeczami - własność indywidualna - *dominium*.

⁴¹ Tamże str. 357

⁴² Tamże str. 20

⁴³ Tamże str. 60

⁴⁴ Tamże str. 307

- władza nad wspólnymi zasobami doba - *servitus*.

Prawa człowieka są więc jedynie konkretyzacją praw naturalnych, a odwoływanie do przeszłości i przyszłości mają w tej mierze charakter zabiegów głównie ideologicznych. W myśl zasady subsydiarności ideologia praw człowieka umacnia wartości prawa naturalnego w prawie pozytywnym i zapewnia zgodność tych odmiennych porządków prawnych. Prawo odpowiednie to dziedzina praktycznego rozumu, dziedzina celów realizowanych przez wolę człowieka. Każde prawo stanowione usiłuje zbliżyć się ku prawu odpowiedniemu. Prawo naturalne ma znaczenie właśnie jako idealny pierwowzór i jako wyznacznik kierunku rozwoju społecznego. Na udowodnienie prawa naturalnego poszukiwano dowodów, a filozofowie *naturu prawnego*⁴⁵ porządku mając empiryczny dowód pomijali siebie i tychże sceptyków.

W tym tkwiła trudność, że to co poszukiwano jest przed oczyma *naturu-prawnej* filozofowi.

Jeżeli historia nauki prawa na coś wskazuje, to niewątpliwie na stałą obecność w niej idei prawa naturalnego, do takiego stopnia, że od czasów starożytnego Egiptu, przez Grecję i Rzymian i następujących przez sześć tysięcy po sobie prawników trwają niezmiennie przekonania o podziale prawa, na naturalne i stanowione. Początkowo w prawa naturalne wpisywano wszystko co stwarzało człowieczeństwo i co człowiek tworzył, a istnienie coraz większej rozbieżności podlegało dyskusji. Od czasów starożytnej Grecji aż do XIX w. wśród filozofów istniały prądy pozytywistyczne; nie brakowało zwolenników sceptycyzmu, relatywizmu i empiryzmu: pozytywizm ten dominował w sztuce prawa. Dlatego filozofowie i prawodawcy nie mieli specjalnej potrzeby udowadniania istnienia prawa naturalnego. Jednak począwszy od XIX w. ekspansja pozytywizmu zrodziła konieczność dostarczenia dowodu, choćby z samego względu na zasadnicze wymagania nauki, czyli uzasadnianie stawianych twierdzeń. Jeżeli koniec końców wyjaśnianie rzeczy poprzez ich przyczyny i cele stanowi najbardziej typową cechę nauk, tym bardziej należałoby sięgnąć do podstawy istnienia prawa naturalnego nawet jeśli część nauki prawa opiera się na pozytywizmie. Dlatego ustaliliśmy pojęcie prawa naturalnego pierwsza kwestia, którą powinniśmy się zająć, to jego istnienie. Co stanowi podstawę istnienia prawa naturalnego? [34]

W rozważaniach Javier Hervada, o istnieniu prawa naturalnego pominięto **Człowieka (wraz z całą Naturą), który jest przejawem tego Prawa, a tym samym Człowiek ma to Prawo.**

Multicentryzm prawa w państwach należących do Unii Europejskiej, jak słusznie od lat podnosi prof. E. Łętowska, oraz zniesienie stabilności prawa stanowią dramatyczne wyzwania w stosunku do wszystkich prawników. Jak się tu nie pogubić? Co w tej chwili obowiązuje? To pytanie, na które szuka dzisiaj nieustannie odpowiedzi. Udzielona przez Autorów zaleca m.in. samodzielne poszukiwanie rozwiązań szukania nieustannie odpowiedzi. Ani Trybunał Konstytucyjny, ani Sąd Najwyższy lub też Europejski Trybunał Sprawiedliwości nie są punktami konsultacyjnymi spod znaku Wikipedii. [35]

46

⁴⁵ Tzn. zajmujący się prawem naturalnym i jego istotą

⁴⁶ Tamże str. 14

Przez wieki wiedza na temat Prawa Naturalnego gromadzona była przez rzesze filozofów, socjologów, badaczy historii prawa, filozofów prawa, liberalistów. Badacze tacy jak Arystoteles, św. Tomasz z Akwinu, L.V. Fuller (krytyk pozytywizmu prawnego), A. Maslow (z hierarchią potrzeb człowieka), J. Finnis (z katalogiem podstawowych wartości ludzkiej egzystencji), itp., analizowali bez rezultatu uwarunkowania Człowieka w Naturze.

Małgorzata Łuszczyńska wyraża się na temat postulatu istnienia prawa naturalnego, na który nie ma wg. Niej dowodów.

Obecny dyskurs stał się marginalny, tak w debatach, jak i w literaturze. Uzasadnienie prawa naturalnego przez dr. Wojciecha Golonko **odrzuca Małgorzata Łuszczyńska jako postulat prawa natury stracił na znaczeniu stając się ogólnikowy**, mało precyzyjny i co najważniejsze nie stanowi remedium na bieżące bolączki. **Ponadto uzasadnia Łuszczyńska postulat prawa naturalnego jest niejednokrotnie wyrazem subiektywnych poglądów, obiektywnie niczym nie uzasadnionych, o czym świadczy ich duża zmienność, odpowiadająca bieżącym potrzebom człowieka.** [3]

Doświadczenie wzrastających dolegliwości Człowieka, jak i całej cywilizacji jest zanegowaniem antidotum, mętnie uzasadniany przez Golonkę, jako postulat nie precyzyjny i nie do zastosowania. jako remedium. Wprost przeciwnie wartości P.N. są w rzeczywistości bardzo precyzyjne i szczegółowe. Oparte zostały o słowa klucze – idee, których rozwinięcie wymagało użycia precyzyjnych pojęć, adekwatnych do przedmiotu i sensu tego przedmiotu – przymiotu.

Akceptacja i uznanie składowych P.N. jakimi są wartości: Życie, Praca, Miłość, Wolność, Sprawiedliwość, Równość; pozwala nam na zrozumienie rzeczywistości i wydawania prawidłowego osądu. Zatem Prawidłowa i kompletna hierarchia wartości powinna stać się matrycą dla wykładni prawa spisanego, bo tylko wyroki LEX będą poprawne osadzając w (przedstawionym tu) IOS.

Z powyżej przytoczonej fundamentalnie wrodzonej zależności wynika, że „Człowiek ma Prawo i jest prawem.” Moc wynikająca z opisanych wartości nadaje sens i cele istnieniu Człowieka. Istota samotna traci swoje rozeznanie w rzeczywistości, jak Człowiek, który nie może zobaczyć swej twarzy w lustrze. Każde istnienie oparte jest o to samo Prawo i ma to samo prawo istnienia. I tylko pełne zrozumienie własnego prawa umożliwia zrozumienie przejawu tego samego prawa w różnorodnych formach zróżnicowania.

V. TESTY ZGODNOŚCI

V.1 Opis testów Zgodności

Testy zgodności to zestaw narzędzi prawnych i metod interpretacyjnych, stosowanych przez organy sądowe i prawodawców w celu oceny, czy dane przepisy prawne niższego rzędu są zgodne z aktami wyższego rzędu, takimi jak konstytucja, traktaty międzynarodowe czy inne fundamentalne dokumenty prawne. Testy te służą zapewnieniu spójności, przewidywalności i praworządności w systemie prawnym. Ich celem jest ochrona podstawowych praw i wolności jednostki, a także utrzymanie integralności i stabilności systemu prawnego.

V.2 Weryfikacja zgodności

Weryfikacja zgodności to proces prawny, który polega na porównaniu treści niższego aktu prawnego (np. ustawy) z normami i zasadami zawartymi w akcie wyższego rzędu (np. konstytucji). Proces ten ma na celu zapewnienie, że żaden przepis prawny nie narusza fundamentalnych wartości konstytucyjnych i nie stoi w sprzeczności z nadrzędnymi wartościami Prawa. Weryfikacja zgodności może obejmować zarówno formalne, jak i materialne aspekty prawa.

V.3 Historia powstania

Historia testów zgodności sięga czasów starożytnych, jednak ich nowoczesna koncepcja rozwinęła się głównie w XIX i XX wieku. Jednym z pierwszych znaczących zastosowań była sprawa *Marbury v. Madison* (1803) w Stanach Zjednoczonych, gdzie Sąd Najwyższy pod przewodnictwem Johna Marshalla ustanowił zasadę sądowego przeglądu (judicial review). Był to kluczowy moment w historii prawa, ponieważ po raz pierwszy sąd uznał, że ma prawo do oceny zgodności ustaw z konstytucją i unieważnienia tych, które są z nią sprzeczne.

W Europie, znaczący wkład w rozwój testów zgodności wniósł Hans Kelsen, austriacki prawnik i filozof prawa. Kelsen opracował tzw. "czystą teorię prawa", która kładła nacisk na hierarchię norm prawnych i rolę Trybunału Konstytucyjnego w weryfikacji zgodności ustaw z konstytucją.

V.4 Autorzy testów

John Marshall (1755-1835): Był czwartym przewodniczącym Sądu Najwyższego USA i jednym z najważniejszych postaci w historii amerykańskiego prawa. Jego orzeczenia w

sprawach takich jak *Marbury v. Madison* ustanowiły zasadę sądowego przeglądu i wzmocniły pozycję Sądu Najwyższego jako strażnika konstytucji.

Hans Kelsen (1881-1973): Austriacki prawnik i filozof prawa, znany z opracowania "*czystej teorii prawa*". Jego koncepcje miały ogromny wpływ na rozwój prawa konstytucyjnego i rolę Trybunałów Konstytucyjnych w Europie. Kelsen był także autorem Konstytucji Austrii z 1920 roku.

Gustav Radbruch (1878-1949): Niemiecki prawnik i filozof prawa, znany z teorii prawa, która uwzględniała trzy podstawowe wartości: sprawiedliwość, celowość i bezpieczeństwo prawne. Radbruch w swoich pracach podkreślał znaczenie prawa naturalnego i jego rolę w systemie prawnym.

V.5 Brzmienie testów

Testy zgodności mogą mieć różne formy w zależności od systemu prawnego, ale zazwyczaj obejmują następujące kroki:

Zgodność materialna: Ocena, czy treść aktu prawnego jest zgodna z wartościami, zasadami i normami zawartymi w konstytucji. Obejmuje to analizę, czy przepis nie narusza podstawowych praw i wolności jednostki, takich jak prawo do życia, wolności słowa czy własności.

Celowość: Badanie, czy dany akt prawny służy realizacji celów określonych w konstytucji i czy jest proporcjonalny do osiągnięcia tych celów. Obejmuje to ocenę, czy środki przewidziane w akcie prawnym są adekwatne i nie nadmierne w stosunku do zamierzonych rezultatów.

V.5.1 Test zgodności formalnej

Zgodność formalna: Analiza, czy dany akt prawny został wydany zgodnie z wymogami proceduralnymi określonymi w konstytucji. Obejmuje to sprawdzenie, czy przestrzegano procedur legislacyjnych, takich jak konsultacje społeczne, odpowiednie głosowania czy podpisywanie aktów przez uprawnione osoby.

Zgodność proceduralna:

Czy akt prawny został przyjęty zgodnie z procedurami legislacyjnymi określonymi w konstytucji?

Czy wszystkie wymagane kroki proceduralne, takie jak konsultacje społeczne i odpowiednie głosowania, zostały przeprowadzone prawidłowo?

Właściwość organów:

Czy organ wydający akt prawny miał odpowiednią kompetencję do jego przyjęcia?

V.5.2 Test zgodności materialnej

Zgodność z wartościami konstytucyjnymi:

Czy treść aktu prawnego jest zgodna z podstawowymi wartościami zawartymi w konstytucji, takimi jak prawa człowieka tj.: życie, praca, miłość, wolność, sprawiedliwość i równość?

Zgodność z zasadami konstytucyjnymi:

Czy akt prawny jest zgodny z zasadami konstytucji, takimi jak zasada równości, zasada demokratycznego państwa prawa, zasada praworządności?

V.5.3 Test celowości

Celowość i proporcjonalność:

Czy akt prawny służy realizacji określonego celu konstytucyjnego?

Czy środki przewidziane w akcie prawnym są adekwatne i proporcjonalne do zamierzonego celu?

Skutki regulacji:

Czy akt prawny prowadzi do zamierzonych skutków społecznych, gospodarczych i prawnych, które są zgodne z wartościami konstytucyjnymi?

V.6 Zastosowanie testów

Testy zgodności są stosowane przez różne organy sądowe na całym świecie, szczególnie trybunały konstytucyjne, które pełnią rolę strażników konstytucji. Przykłady zastosowań:

V.6.1 Świat

Sąd Najwyższy USA: Zastosowanie zasady sądowego przeglądu do oceny konstytucyjności ustaw, jak w przypadku słynnej sprawy *Marbury v. Madison*. Na przykładzie orzeczenia w sprawie *Roe v. Wade*, gdzie sąd ocenił zgodność ustawy antyaborcyjnej z konstytucyjnym prawem do prywatności.

V.6.2 Europa

Europejski Trybunał Praw Człowieka: Weryfikacja zgodności przepisów krajowych z **Europejską Konwencją Praw Człowieka**. Przykłady to orzeczenia dotyczące wolności słowa, prawa do uczciwego procesu czy ochrony prywatności. Na przykładzie orzeczeń dotyczących wolności słowa i zgromadzeń zgodnie z Europejską Konwencją Praw Człowieka.

Federalny Trybunał Konstytucyjny Niemiec: Regularnie ocenia zgodność ustaw z niemiecką Ustawą Zasadniczą. Przykłady to sprawy dotyczące ochrony danych osobowych czy wolności zgromadzeń.

V.6.3 Polska

Trybunał Konstytucyjny w Polsce: Regularnie stosuje testy zgodności, aby ocenić, czy ustawy są zgodne z Konstytucją RP. Na przykład w sprawach dotyczących praw człowieka i wolności obywatelskich. Na przykładzie orzeczeń dotyczących zgodności ustaw dotyczących ochrony danych osobowych z Konstytucją RP.

Marcin Matczak, profesor **Uniwersytetu Warszawskiego**, zajmuje się szeroko teorią prawa i interpretacją konstytucyjną. Jego wykłady często dotyczą testów weryfikujących zgodność ustawy podrzędnej z nadrzędną, co jest kluczowym elementem w ochronie prawa i porządku publicznego.

V.7 Proces testowania materialnego.

Proces testowania materialnego polega na szczegółowej analizie, czy treść danego aktu prawnego jest zgodna z zasadami, wartościami i normami zawartymi w konstytucji lub innym nadrzędnym akcie prawnym. Oto kroki tego procesu:

V.7.1 Kroki procesu testowania materialnego

V.7.1.1 Określenie normy odniesienia

Pierwszym krokiem jest zidentyfikowanie podstawowych norm konstytucyjnych, które będą stanowiły punkt odniesienia dla oceny aktu prawnego.

V.7.1.2 Analiza treści aktu prawnego

Szczegółowa analiza treści aktu prawnego, uwzględniająca kontekst, cel i znaczenie przepisów. Sprawdzanie, czy przepisy są zgodne z wartościami konstytucyjnymi, takimi jak wolność, sprawiedliwość, równość, i prawa człowieka.

V.7.1.3 Zidentyfikowanie konfliktów

Porównanie przepisów aktu prawnego z normami odniesienia i zidentyfikowanie ewentualnych konfliktów lub niespójności. Sprawdzenie, czy akt prawny nie narusza praw i wolności jednostki.

V.7.1.4 Ocena proporcjonalności

Badanie, czy środki przewidziane w akcie prawnym są adekwatne i proporcjonalne do osiągnięcia zamierzonego celu. Obejmuje to ocenę, czy nie ma mniej restrykcyjnych środków, które mogłyby osiągnąć ten sam cel.

V.7.1.5 Uwzględnienie kontekstu społecznego i historycznego

Analiza kontekstu społecznego, historycznego i politycznego, w jakim akt prawny został przyjęty, aby zrozumieć jego znaczenie i cel.

V.7.1.6 Orzeczenie sądu

Na podstawie przeprowadzonej analizy, sąd wydaje orzeczenie stwierdzające, czy dany akt prawny jest zgodny z konstytucją czy nie. Jeśli akt prawny zostanie uznany za niezgodny, może zostać unieważniony lub zmieniony.

V.7.2 Przykład zastosowania.

V.7.2.1 Trybunał Konstytucyjny w Polsce

Przykład: Weryfikacja ustawy o ochronie danych osobowych w kontekście jej zgodności z Konstytucją RP. Trybunał analizował, czy przepisy ustawy są zgodne z konstytucyjnym prawem do prywatności.

V.7.2.2 Proces

Określenie normy odniesienia: Konstytucyjne prawo do prywatności.

Analiza treści aktu prawnego: Analiza przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych.

Zidentyfikowanie konfliktów: Sprawdzenie, czy przepisy ustawy naruszają prywatność obywateli.

Ocena proporcjonalności: Badanie, czy przepisy są proporcjonalne do celów ochrony danych.

Uwzględnienie kontekstu społecznego i historycznego: Analiza potrzeby ochrony danych osobowych w erze cyfrowej.

Orzeczenie sądu: Trybunał wydał orzeczenie, czy ustawa jest zgodna z konstytucją.

V.7.3 Skutki stosowania testów materialnych:

V.7.3.1 Zalety:

Ochrona praw obywateli: Testy materialne pomagają chronić podstawowe prawa i wolności.

Zapewnienie zgodności z wartościami konstytucyjnymi: Upewnienie się, że przepisy prawne są zgodne z fundamentalnymi wartościami.

Zapobieganie nadużyciom: Testy materialne pomagają zapobiegać arbitralnym i niesprawiedliwym przepisom prawnym.

V.7.3.2 Wady:

Złożoność i czasochłonność: Proces testowania materialnego może być skomplikowany i czasochłonny.

Koszty: Wymaga znacznych zasobów finansowych i ludzkich.

Ryzyko nadinterpretacji: Istnieje ryzyko, że sądy mogą nadmiernie ingerować w proces legislacyjny.

V.8 Sprzeczności

Oto kilka przykładów sytuacji, w których może dojść do sprzeczności między testem materialnym a formalnym:

V.8.1 Proceduralne Naruszenie:

Test Formalny: Ustawa została przyjęta w sposób niezgodny z wymaganiami proceduralnymi określonymi w konstytucji, np. brak odpowiedniej liczby głosów.

Test Materialny: Treść ustawy jest zgodna z wartościami konstytucyjnymi i nie narusza praw jednostek.

Sprzecznosc: Mimo że treść ustawy jest zgodna z konstytucją, proceduralne naruszenia mogą prowadzić do jej unieważnienia na podstawie testu formalnego.

V.8.2 Brak Kompetencji Organu:

Test Formalny: Organ, który wydał akt prawny, nie miał odpowiednich kompetencji do jego przyjęcia.

Test Materialny: Treść aktu prawnego jest zgodna z wartościami konstytucyjnymi i zasadami prawa naturalnego.

Sprzecznosc: Akt może zostać uznany za nieważny z powodu braku kompetencji organu, pomimo zgodności jego treści z konstytucją.

V.8.3 Nadmierna Proporcjonalność:

Test Formalny: Ustawa została przyjęta zgodnie z wszystkimi wymaganymi procedurami.

Test Materialny: Środki przewidziane w ustawie są nadmierne i nieproporcjonalne do osiągnięcia zamierzonego celu, co narusza zasady proporcjonalności zawarte w konstytucji.

Sprzecznosc: Mimo że ustawa jest formalnie zgodna z procedurami, jej treść może zostać uznana za niezgodną z konstytucją ze względu na brak proporcjonalności.

V.8.4 Zgodność a Niezgodność

Test Formalny: Akt prawny został przyjęty zgodnie z konstytucyjną procedurą legislacyjną.

Test Materialny: Treść aktu prawnego jest zgodna z jedną zasadą konstytucyjną, ale narusza inną zasadę, np. zgodność z zasadą równości, ale naruszenie prawa do prywatności.

Sprzecznosc: Ustawa może być uznana za częściowo niezgodną z konstytucją, mimo że została przyjęta zgodnie z procedurami.

V.8.5 Wady Formalne i Brak Materialnych Naruszeń:

Test Formalny: Istnieją drobne naruszenia proceduralne przy przyjęciu ustawy, np. brak konsultacji społecznych.

Test Materialny: Ustawa jest w pełni zgodna z wartościami i zasadami konstytucyjnymi.

Sprzeczność: Ustawa może zostać uznana za niezgodną z konstytucją z powodu drobnych wad proceduralnych, mimo że jej treść jest zgodna z konstytucją.

V.9 Stosowanie

V.9.1 Zalety:

Ochrona praw i wolności jednostki: Testy zgodności zapewniają, że prawa jednostek są chronione i że akty prawne nie naruszają podstawowych wolności. Testy zgodności pomagają chronić podstawowe prawa jednostek.

Zapewnienie spójności prawnej: Dzięki weryfikacji zgodności, system prawny staje się bardziej spójny i przewidywalny. Zapewniają zgodność aktów prawnych z fundamentalnymi zasadami konstytucyjnymi.

Wzmacnianie demokracji i praworządności: Testy zgodności wzmacniają mechanizmy kontroli i równowagi w systemie demokratycznym.

V.9.2 Wady:

Komplikacja procesu legislacyjnego: Stosowanie testów zgodności może prowadzić do opóźnień i komplikacji w procesie tworzenia prawa. Proces weryfikacji zgodności może prowadzić do opóźnień i komplikacji.

Ryzyko nadmiernego wpływu sądów: Istnieje ryzyko, że sądy będą nadmiernie ingerować w proces legislacyjny i interpretację prawa, co może prowadzić do sporów politycznych.

Koszty i zasoby: Proces weryfikacji zgodności wymaga znacznych zasobów, zarówno finansowych, jak i ludzkich, co może być obciążeniem dla systemu prawnego.

V.10 Testy a Prawo Naturalne

Prawo naturalne i testy zgodności mają wspólny cel – zapewnienie, że przepisy prawne są zgodne z fundamentalnymi wartościami i zasadami, które są uznawane za uniwersalne i niezmiennie. Oto kilka kluczowych punktów łączących te koncepcje:

Podstawowa zasada i wartości: Prawo naturalne składa się z wartości i z Prawa wynika uniwersalna zasada moralna, którą kierując się prowadzi do zachowania w tworzeniu i stosowaniu prawa ⁴⁷. Testy zgodności analizują, czy przepisy prawne są zgodne z tymi fundamentalnymi wartościami.

Ochrona prawa człowieka: Zarówno prawo naturalne, jak i testy zgodności mają na celu ochronę podstawowych praw i wolności jednostki. Testy zgodności weryfikują, czy

⁴⁷ są one przejawione w wartościach P.N: *Życie, Praca, Miłość, Wolność, Sprawiedliwość i Równość.*

przepisy prawne nie naruszają praw zawartych w konstytucji lub innych nadrzędnych dokumentach prawnych, które często odwołują się do idei prawa naturalnego.

Hierarchia norm: Prawo naturalne jest często postrzegane jako nadrzędne wobec prawa stanowionego, co oznacza, że przepisy prawne muszą być z nim zgodne. Testy zgodności stosują hierarchię norm prawnych, aby ocenić, czy niższe akty prawne są zgodne z normami wyższego rzędu.

Instrumenty kontroli: Testy zgodności służą jako narzędzia kontrolne, które pomagają zapewnić, że ustawodawstwo jest zgodne z fundamentalnymi wartościami prawa naturalnego. Działają jako mechanizmy zabezpieczające przed arbitralnymi decyzjami i nadużyciami władzy.

Dążenie do sprawiedliwości: Prawo naturalne i testy zgodności mają wspólny cel w postaci dążenia do sprawiedliwości. Testy zgodności weryfikują, czy przepisy prawne są sprawiedliwe i czy realizują cele społeczne zgodnie z wartościami konstytucyjnymi.

Dynamiczny rozwój prawa: Testy zgodności uwzględniają rozwój społeczny i zmieniające się wartości, co jest zgodne z koncepcją prawa naturalnego jako idealnego wzorca i wyznacznika kierunku rozwoju społecznego.

Te wspólne aspekty podkreślają, że prawo naturalne i testy zgodności działają w symbiozie, dążąc do utrzymania integralności i sprawiedliwości w systemie prawnym.

V.11 Testy czy prawo naturalne?

Łatwo stwierdzić, co jest dobre w stosowaniu; ponieważ podejście warunkuje co należy stosować w różnych kontekstach i systemach prawnych.

V.11.1 Testy zgodności

V.11.1.1 Zalety:

Precyzyjność: Testy zgodności oferują konkretne narzędzia i procedury do weryfikacji, czy normy konstytucyjne są zgodne z wartościami.

Bezpieczeństwo prawne: Pomagają zapewnić spójność, przewidywalność i stabilność systemu prawnego.

Ochrona praw jednostki: Skupiają się na analizie materialnej i formalnej zgodności wartości prawa z normą konstytucją, co chroni wartości i wolność jednostek w państwie.

V.11.1.2 Wady:

Komplikacja procesu: Są czasochłonne i skomplikowane.

Kosztowność: Wymagają znacznych zasobów finansowych i ludzkich.

Ryzyko nadmiernej interpretacji: Mogą prowadzić do nadmiernego wpływu sądów na proces legislacyjny.

V.11.2 Prawo naturalne

V.11.2.1 Zalety:

Uniwersalność: Opiera się na fundamentalnych stałych wartościach i etycznie jednej zasadzie moralnej, powszechnie akceptowanej lub uznanej.

Elastyczność: Można stosować w różnych kontekstach społecznych i historycznych jako idealny wzorzec i wyznacznik kierunku rozwoju społecznego.

Ochrona wartości: Skupia się na ochronie podstawowych wartości jako prawie człowieka.

V.11.2.2 Wady:

Abstrakcyjność: Trudność w zdefiniowaniu i zastosowaniu w praktyce słowa „Życie” od życia determinowanego procesem śmierci (egzystencja).

Relatywizm słowa jako narzędzia: Słowo nie jest jednoznacznie zdefiniowane dla konkretnych procedur do testów dla weryfikacji zgodności z prawem.

Ryzyko subiektywnej interpretacji: Może prowadzić do subiektywnych interpretacji, które mogą różnić się w zależności od kontekstu kulturowego i historycznego.

V.12 Konkluzja

W praktyce, najlepszym podejściem jest połączenie obu tych koncepcji. *Testy zgodności* oferują odpowiednie narzędzia do oceny zgodności prawa z konstytucją, podczas gdy *prawo naturalne* dostarcza uniwersalnych wartości i zasad, które mogą kierować tworzeniem prawa. Razem mogą zapewnić bardziej kompleksowy i wszechstronny system prawny, który chroni Wartości jednostki, jednocześnie zachowując spójność i stabilność społeczeństwa, państwa.

Brak precyzji i subiektywność testów, polega na braku podstaw do wydania prawidłowej opinii czy decyzji, może być uzupełniony o ocenę w oparciu o wartości P.N.. Jeśli dotyczy to rzeczywistej pracy sądu (lub innego arbitrażu) to w centrum uwagi, w jego duchowym jądrze ⁴⁸, gdzie przeprowadzany jest ⁴⁹ pierwotny proces analizy, musi być ulokowane prawo IOS na ustalonych już wartościach, a opisowa litera prawa LEX powinna służyć tylko wtórnie do kodyfikacji wyniku, niejako sformalizowania go, czyli spisania i rejestracji. Błędy, uchybienia, i wszelkie inne złe wyroki wynikają z braku oparcia werdyktu o wartości P.N., są jedynie fałszywym osądem, z fałszywą mącą prawną.

⁴⁸ Serce – tł. wł.

⁴⁹ Powinien być

VI. ZASTOSOWANIE

„Mamy nienaruszalne prawo do Życia i Wolności. Dekalog nowej ery. Nie kodeks prawa lecz Prawo Naturalne - innym pozostawić tyle wolności co sobie, nie deklarować nienawiści, uznawać innych za równych sobie.”

John Locke.

VI.1 Przeznaczenie

W tym miejscu oficjalnie następuje zmiana paradygmatu przeznaczenia: Obecnie jest używane powiedzenie „ W zdrowym ciele zdrowy duch”, a od teraz jest Zdrowy Duch Zdrowe Ciało. Różnica jest w punkcie odniesienia, oznacza, że w pierwszym przypadku przez dbanie o ciało udoskonalamy ducha, a chorzy ludzie mają chorego ducha, kiedy zmienisz myślenie to możesz siłą swojego ducha(charakteru) uzdrowić ciało. takie przypadki są znane, jako cudowne wyleczenia, a mogą być codziennością.

Dla Człowieka, który chce Żyć Pełnią, i jednocześnie uwolnić się od dualistycznych uwarunkowań przeznaczone są opisywane tutaj wartości P.N.. Wartości te pomagają jednostce w kreowaniu osobowości monolitycznej czyli prawdomównej, szczerzej i wiarygodnej.

Człowiek nie żyje w izolacji, tylko we wzajemnej współpracy, w której zachodzą interakcje przyjemne i nieprzyjemne, takie, które wymagają oceny i wrażliwości w jej wydaniu. Rzecz dotyczy nie tyle co relacji między ludzkich, ale związku pomiędzy obywatelem a państwem, i na odwrót. Ponieważ jak widać mówimy o całym systemie, to sprawa jest poważna, dotyczy losu wszystkiego, a także rozwiązania kryzysu cywilizacji Rodzaju ludzkiego. Dlatego ta uporządkowana wiedza o wartościach P.N. jest kluczowa do odrodzenia Praworządności i Człowieczeństwa.

VI.2 Jak używać

Wartości P.N. należy mieć przyswojone (w sercu wypisane), by w dialogu, na bieżąco móc rozwiązywać sporne kwestie. Zaistniałą sytuację szybko możemy zweryfikować, realnie oceniając dalszy przebieg interakcji. Do pomocy jest komplet wartości naturalnych naszą podporą do działania i myślenia. Weryfikujemy realność odczucia danej sytuacji z wartościami P.N.. To one stanowią o naszej pełnej zgodności z rzeczywistością, która powinna przejawiać się tymi samymi wartościami zaczynając od poprawy Życia po przez zrozumienie Miłości skończywszy na zachowaniu Równości.

Jeżeli ocena sytuacji jest poprawna (arbitralna), to włącza się czerwone światło! Należy zaprzestać wszelkich działań by odpowiedzieć sobie, czy idziemy dalej? Przeprowadzony wewnętrzny dialog przez weryfikatora oparty o wartości P.N. (litera ducha) daje odpowiedź, którą może użyć nawet instytucja w państwie, czy państwo, do wydania orzeczenia w literze prawa, nawet tworząc precedens.

VI.3 Komu to ma służyć

Ta praca przeznaczona jest dla każdego Człowieka. We wstępie postawiłem pytanie Dlaczego spotykają mnie nieprzyjemności i uczuciowe stany niezadowolenia? Nie byłem i nie jestem osamotniony. W historię ludzkości i każdego Człowieka wpisano (CIERPIENIE), jako naturalny stan. Cierpienie przejawia się na wszystkich poziomach i płaszczyznach w egzystencji Człowieka. Nauczyciele wszelkiej specjalizacji naukowej i par naukowej z pełnym przekonaniem twierdzą, że stan cierpienia, nieprzyjemności aż do ostrego przejawu depresji jest normalny Człowiekowi. Tą praca dowodzi, że stan przyjemności, zdrowia, radości, szczęścia, przysługuje każdemu Człowiekowi, i to jest zgodne w Naturze, broniąc się przed cierpieniem, gdyż jest nie zgodne z naturą Życia.

Wizjonerzy przyszłości chcąc pogodzić kolaps natury z osiągnięciami cywilizacji. W tym momencie dysponują uniwersalnym narzędziem, które daje moc pozytywnego osądzania. Pierwszym naszym zadaniem do wykonania jest autoweryfikacja, a w drugiej kolejności jest sensowna dyskusja z innymi, oraz konstruktywna krytyka.

Przywrócenie praworządności orzeczeń, wyroków, sporów jest kwestią naturalnej ewolucji, której jesteśmy świadkami i na tym etapie przekazuje to uniwersalne narzędzie Prezydentowi, Premierowi i całemu Rządowi, Izbie Sędziowskiej i wszystkim Sędziom, Stróżom prawa i Wojskowym, Służbie Zdrowia, Nauczycielom, wszelkim instytucjom pracujących na rzecz Dobra Człowieka i Obywatela.

VI.4 Gdzie stosujemy

Wartości P.N. są naszymi „Czujnikami” w każdej interakcji. Wzbudzone narządy zmysłów (dotyku, smaku, węchu, słuchu, wzroku) tworzą stany uczuciowe (przyjemność-ból), bilansując w sukcesy lub porażki, jako rozterki indywidualnych doświadczeń przekładających się na stan Ducha i kondycji ciała. Stosowanie pryncypiów w codziennym życiu może wydawać się wyzwaniem, ale ma ogromny wpływ na nasze relacje, decyzje i ogólne samopoczucie. Oto kilka praktycznych wskazówek, jak wprowadzić pryncypia do codziennego życia:

Dzieci na placu zabaw, rozwijają swoje relacje i symbiozę z przyrodą, doznają naturalnych stanów uczuciowych, swobody i wolność ekspresji korzystając z danej przestrzeni bez ograniczeń. Żeby dzieci nie przekroczyły granic krzywdząc się nawzajem i niszcząc przyrodę potrzebny jest opiekun, którego zadaniem jest wychowanie w oparciu o te wartości. Dzieciom się nie tłumaczy, ale daje odpowiedni przykłady zachowania Należy skorygować dotychczasowe myślenie, że Człowiek uczy się na błędach, bo jest to fałszywa nauka. Poprawne powinno być, Człowiek jest nauczany

przez nauczycieli na przykładach, przestrzegając poprawnego zachowania wartości P.N..

W związkach formalnych i nieformalnych w relacjach opartych na Miłości stosujemy ustalone postępowanie, jeżeli są rozbieżności, przez dialog dokonujemy kompromisowego wyboru, wspólnie akceptowanego, świadomie uwzględniając te rozbieżności, w których może być zawarty błąd i jego konsekwencje.

W relacjach państwa obywatel stosujemy wartości P.N. w następujących sytuacjach. Ludzie przychodzą do urzędu z przekonaniem, że zaspokoją sprawnie swoje potrzeby, a jednocześnie będą uszanowani jako istoty. Obecnie Człowiek jest traktowany przedmiotowo - proceduralnie. Każdy Człowiek pracujący na dowolnym stanowisku ma mikro władzę nad osobą, której realizuje potrzebę. Traktowanie petenta podmiotowo, jest poprzez przestrzeganie wartości zgodnie z imperatywem Kanta

Już od czasów Pitagorasa zauważono, że ludzki charakter jest wypaczony, Człowiek Człowiekiem gardzi. A wystarczy w ocenie (zadaniu) zastosować cały zestaw wartości P.N., do pomocy, wtórnie, mając istniejące normy. Procedury są potrzebne do opisania wyniku (raport/wyrok), ale do przeprowadzenia analizy konieczny jest każdemu urzędnikowi (ale nie tylko) by stosował przedstawiony Klucz. Poczucie wsparcia i zrozumienia wytworzy atmosferę wspólnoty i przybliży do utopijnego państwa idealnego. Będziemy jednym krokiem przed Złotym Wiekiem.

W instytucjach w sytuacjach służbowych, gdy mamy do czynienia z jawny pogwałceniem wartości, reguł, norm, czy zasad. Pracownik, czy ktokolwiek na służbie ma obowiązek przeciwstawić się lub dokonać korekty. Podwładny rozumiejąc błąd przełożonego z którym ten przychodzi, odmawia wykonania zadania i koryguje lub prosi o poprawę.

VII. PODSUMOWANIE

Docieramy do końca rozważań. Dokonałiśmy kompletnej i wyczerpującej analizy związków Prawa Naturalnego i jego wartości z rzeczywistością⁵⁰. Po retrospekcji historii odrzucamy szkodliwe, fałszujące realną rzeczywistość domieszki.

Mamy pełny obraz istotnych przekonań i zdajemy sobie sprawę, że postulowane antidotum jest klarowną syntezą, posiadającą cały szereg wartości konstruktywnych, zauważamy też kilka ograniczeń.

Ludzkie umysły wytworzyły dosłowną różnicę w rozumieniu słów "determinizm"⁵¹ i "indeterminizm"⁵², a w rzeczywistości tej różnicy nie ma. Determinizm uzasadnia skutki wynikające z przyczyn, a przypadkowość może wzmacniać przyczynę, jak i osłabiać skutki. Przyczyna ma związek z przeszłością i doświadczanym skutkiem w teraźniejszości, albo powstaje w teraźniejszości, a skutki ujawniają się w przyszłości. Człowiek wykorzystuje wolną wolę, dokonując wyborów, nawet tych niechcianych (pod presją, szantażem). Wszystkie ludzkie decyzje są zdeterminowane wyborami wolnej woli, która swoją moc czerpie z życia, i to życie jest bronione, bez względu na końcowe skutki w przyszłości. Istota problemu sprowadza się do rozumienia słownych pojęć, którymi człowiek nawiązuje relacje. Rozwinięcie filozofii Kanta [46], opartej na słowach opisujących rzeczywistość jednoznacznie, prowadzi do rozumienia innych konfliktów na poziomie słów. Tą drogą można wstrzymać polaryzację ludzi i eskalację konfliktów, a w efekcie wykorzystać siły i energię ludzką marnotrawioną na wyścig zbrojeniowy zamiast likwidacji głodu i chorób na planecie.

Kodyfikacja wybranych sentencji jest odrzuceniem balastu z *LEXa*, w ten sposób umożliwiając klarowną wizję poprzez opary błędu i obłądu. Najprostszą naprawą jest dialog, przy wzajemnej tolerancji różnicy poglądów. Dobrodziejstwem jest wzajemne poszanowanie relacji między ludzkich, tworząc przez to synergie w pracy. W dialogu Lema są wyrażone poglądy konkludowane koniecznością wspólnej pracy. Na tym właśnie polega determinizm związany z Wolną Wolą.

VII.1 Zalety

- ✓ Budowanie dobrych relacji partnerskich opartych stabilną hierarchią wartości.
- ✓ Doprowadzenie do synergii w społeczeństwie, traktując każdą osobę podmiotowo.
- ✓ Wykorzystanie wartości prawa naturalnego jako narzędzia do własnej obrony przed sprzecznościami wynikającymi z przepisów stanowionych.
- ✓ Koniec odwiecznej intelektualnej walki światopoglądowej, naukowej, politycznej.

⁵⁰ Nawet zwykłym życiem dowolnej osoby

⁵¹ Uwarunkowanie

⁵² Wolna wola

- ✓ Jednoznaczne, obiektywnie zdefiniowane pojęcia.
- ✓ Przywracanie dobrych relacji partnerskich.
- ✓ Wyjście z uwarunkowań dualistycznych.

VII.2 Wady

Wady powstaną przez nierozumiane definicji, wypaczeniem wartości lub zamianą wartości na normę, czyli obiektywizm staje się subiektywny. Proste i najczęściej używane pojęcia są narzędziem bardzo groźnymi, dla początkujących, traktując powierzchownie i wybiórczo zawarty tu przekaz. Z każdego narzędzia niewłaściwie używanego doznajemy uszczerbku czy zagrożenia zdrowia fizycznego, umysłowego lub duchowego.

Pojawienie się negatywnych uczuć i akceptacja niezrozumiałego wyniku analizy problemu pod kątem Wartości. Według zasady, każdym narzędziem niewłaściwie używanym można się skaleczyć. W tym przypadku ból nasz sprowadza się do niezadowolenia, rozczarowania, braku odniesienia w małej rozgrywce niezrozumienia.

Ludzie oczekują cudownej tabletki, jakiegoś psychodelika, a tutaj jest ciężka praca, nie tylko intelektualna, ale fizyczna wraz z duchową. Poszukiwanie eliksiru długowieczności przez grupę naukowców pod kierownictwem Jeffa Bezosa zakończy się niepowodzeniem, jak wyprawa Gilgamesza po roślinę nieśmiertelności. Ten Epos podkreśla prawdziwe znaczenie pracy w Życiu Człowieka, jaką wykonał bohater wyruszając w długą i niebezpieczną podróż.

Kto pracy nie lubi lub wykorzystuje owoce pracy innych istot (niewolnictwo), jest pasożytem, którego zobowiązuje OIS do cięższej pracy... Im trudniejsza jest praca tym większe zadowolenie, jak mówi przysłowie „Praca ludzi uszlachetnia i wzbogaca.”

VII.3 Różnica IOS a LEX

Różnice między LEX a IOS, pomimo ich niezaprzeczalnego uzupełniania się, są znaczące. Litera prawa (LEX) to to, co rozumiemy jako formalne przepisy i regulacje stworzone przez człowieka. Jest to zbiór zasad i norm zapisanych w aktach prawnych, które regulują zachowanie społeczeństwa. Z kolei litera ducha (IOS) to to, co czujemy i co jest zakodowane przez naturę. Są to uniwersalne, obiektywne wartości, które wykraczają poza konkretne przepisy prawa. IOS jest bardziej związana z etyką, moralnością i wartościami, które kierują ludzkim postępowaniem.

LEX jest tworzony przez ludzi i zapisany w postaci praw i regulacji, które można zrozumieć i zastosować w praktyce. Natomiast IOS jest zakodowana przez naturę i odzwierciedla fundamentalne zasady, które są intuicyjnie odczuwane przez ludzi. Jedno jest w umyśle, drugie w sercu.

IOS odnosi się do uniwersalnych, obiektywnych wartości, takich jak sprawiedliwość, uczciwość i dobroć. LEX to zbiór zwyczajów i norm, które podkreślają te wartości i wprowadzają je w życie społeczne. Hierarchia i komplementarność IOS determinuje LEX

jednostronną zależnością, co oznacza, że wartości zakodowane w IOS mają wpływ na kształtowanie przepisów LEX, ale same przepisy nie mogą zmieniać tych fundamentalnych wartości.

VII.4 Istota problemu

Czy nie z tej przyczyny, że definicje i wartości są Obiektywne i w ich prostocie tkwi trudność? A czy obrona subiektywnego przekonania ułatwi poznanie Obiektywnego Świata? Pytanie to dotyka samego sedna filozoficznych debat na temat wartości. Sensu Życia? Celu istnienia Człowieka? Istnieje argument, że dana wartość jako koncepcja mogłaby być obiektywna, jednakże z powodu jej złożoności i szerokiego zastosowania w różnych kontekstach, nie podlega obiektywnej uniwersalizacji i w ten sposób ludzie często uciekają się do subiektywnej interpretacji.

Obiektywność definicji: Wypracowana jednolita obiektywna definicja sprawiedliwości spełnia warunek uniwersalnego wzorca, do którego odnieść można wszystkie systemy prawne i społeczne. Taka definicja pomaga w ustaleniu jasnych i spójnych zasad postępowania.

Trudności w praktyce: to indywidualizm i subiektywizm Człowieka, który należy brać pod uwagę. Każde społeczeństwo, kultura i epoka mają swoje własne unikalne konteksty i problemy, które wpływają na interpretację sprawiedliwości.

Indywidualizm jako bariera: Właśnie z powodu tych różnorodnych kontekstów, sprawiedliwość jest często rozumiana subiektywnie. Ludzie mogą mieć różne poglądy na to, co jest sprawiedliwe w danej sytuacji, co dodatkowo komplikowało stworzenia jednej, uniwersalnej definicji.

VII.5 Naprawa Prawa

Racjonalnie rozumienie prawa naturalnego to złożony proces, ale istnieje kilka kroków, które pomogą w jego poprawieniu:

Określenie jasnych definicji: Precyzyjne zdefiniowanie pojęć i terminów, które są używane w prawie naturalnym, może pomóc w uniknięciu nieporozumień i subiektywnych interpretacji.

Ustalenie hierarchii norm: Wypracowanie hierarchii wartości i norm prawa naturalnego, co pozwoli na określenie, które zasady są nadrzędne i w jakim stopniu inne zasady muszą być z nimi zgodne.

Integracja z prawem pozytywnym: Wprowadzenie zasad prawa naturalnego do prawodawstwa stanowionego, co zapewni, że wartości te będą respektowane i egzekwowane w praktyce.

Stworzenie mechanizmów kontroli: Ustanowienie instytucji i procedur monitorujących zgodność prawa stanowionego z zasadami prawa naturalnego.

Dynamiczne dostosowanie: Uwzględnianie zmieniających się wartości społecznych i naukowych odkryć, co pozwoli na aktualizowanie zasad prawa stanowionego w kontekście współczesnych wyzwań.

Edukacja i świadomość: Promowanie edukacji prawnej i etycznej, aby społeczeństwo lepiej rozumiało znaczenie i zastosowanie prawa naturalnego.

Ergo: Ustalenie konkretnej hierarchii i pojęć jest istotnym krokiem, ale samo w sobie nie wystarczy. Konieczna jest również integracja prawa naturalnego z prawem stanowionym oraz stworzenie mechanizmów kontroli i monitoringu.

VII.6 Wizja Lema

Polski wizjoner przyszłości Stanisław Lem pisał w Dialogach [36]:

FILONOUS: Próby są konieczne, jakiem powiedział, przy czym, podobni, jak nie wolno zamykać oczu na potencjalne niebezpieczeństwa rozwoju wszelkich naszych twórców, czy są nimi elektro-mózgi, czy stopy atomowe - tak samo też winniśmy sobie w pełni uświadomić pułapki, jakie mogą otwierać się i czyhać na tej długiej i trudnej drodze społecznych eksperymentów.

Po pierwsze, ze względu na olbrzymią plastyczność natury ludzkiej, na jej umiejętność przystosowania się do najbardziej nawet osobliwych skomplikowanych czy groźnych warunków życia, struktury społeczne nie od razu i niełatwo wykazują istotne swe obiektywne niedomagania. Granica między obiektywnym a subiektywnym jest tutaj zawsze zatarta. Za to, co w systemie jest złe, najłatwiej obarczyć odpowiedzialnością wady i ułomności "natury ludzkiej", a dla ich pokonania użyć takiej czy innej formy przemocy. Zamiast dostosowania systemu do ludzkich właściwości i potrzeb postępujemy wtedy na odwrót: człowieka wraz z jego cechami i potrzebami dopasowujemy do systemu. Jest to niebezpieczeństwo "Prokrustowego łoża". Kiedy ludzi przystosowuje się do systemu a nie system do ludzi, konieczny jest dla uzgodnienia, teorii z praktyką przymus, który rodzi kłamstwo. Kłamstwo to ludzie uświadamiają sobie w różnym stopniu - jedni widzą je jawnie, inni tylko się go domyślają jeszcze inni przyjmują konieczność kłamania biernie, nie pytając, nie zastanawiając się nad tym, dlaczego tak się dzieje. Po dłuższym czasie zbiorowe udawanie doprowadza do tego, że wszystko, co w zachowaniu ludzkim było wymuszane, staje się automatyzmem, konwencją. Udawanie, jak maska, wrasta w twarz i staje się, nie do zdarcia, nie do oddzielenia od osobowości, staje się ono bowiem jej częścią integralną. W ten sposób dochodzi do ciężkiego okaleczenia psychiki.

HYLOS: Jakie kłamstwo masz właściwie na myśli?

FILONOUS: Zasadniczo nie ma systemu społecznego, a przynajmniej nie było dotąd takiego, w którego działaniu nie przejawiałoby się, jako element procesów zbiorowych kłamstwo; w szczególności zakłamana bywa realna motywacja poczynań, tak jednostkowych, jak i zbiorowych, w dziedzinie ekonomicznej, politycznej, w stosunkach wewnętrznych i z innymi państwami. Jednakże udział kłamstwa w procesach społecznych nigdy chyba nie osiąga takich rozmiarów jak w systemie centralistycznym, jeśli jest on realizowany z najwyższą aprioryczną konsekwencją. Wszelka spontaniczność reakcji ludzkich ulega zagładzie, a miejsce jej zajmują reakcje organizowane, tj. nakazywane przez władzę. Zbiorowość powinna reagować na każde zachodzące zjawisko w jeden określony teoretycznymi założeniami, sposób i rzeczywiście w ten sposób reaguje: organizowane, więc zaplanowane uprzednio i narzucane stają się, nawet

takie sposoby zbiorowego zachowania się, jakie w starym systemie społecznym stanowią przejaw zupełnej spontaniczności⁵³. W tej sytuacji opinia publiczna, staje się echem, bezwzględnie biernym odbiciem działań i ocen władzy, przekształca się w czystą fikcję. Zapoznanie się z mechaniką takich zjawisk wywiera na człowieku, który zniemacka znalazł się w obrębie podobnej społeczności, wrażenie iż bierze udział w wyreżyserowanym przedstawieniu, tak że czeka wciąż, kiedy aktorzy zejść wreszcie maski i przestaną grać, ale oni grać nie przestają...

Poszczególne akcje organizowania zbiorowych działań pseudo spontanicznych stanowiące dalsze konsekwencje uniwersalistycznego ingerowania władz we wszystkie dziedziny życia, tworzą z biegiem czasu pewien wzorzec idealny obywatela, który tak się ma do rzeczywistości ludzi jak upozorowane na woskowe manekiny fotografie ślubne w oknach wystawowych prowincjonalnego fotografa do normalnych przechodniów, albo jak zwykle ludzkie zachowanie ma się norm przedstawionych *savoir vivre*. Zachodzi to po pierwsze zabójstwo indywidualnych możliwości reagowania oraz, po drugie wtłoczenia osobowości w gorset zewnętrznych nakazów nie tylko działania, lecz nawet udawania określonych stanów emocjonalnych. Powstaje paradoksalna i nie znana dawnej nigdzie sytuacja, w której prawdziwa spontaniczność jednostkowej reakcji, nawet jeśli pokrywa się z typem reagowania postulowanym przez władze, jest podejrzana i „*źle widziana*” tylko dlatego, że jest autentyczna. Kto bowiem raz działał publicznie powodowany nakazem wewnętrznym, a nie zewnętrznym, może to uczynić ponownie, tym razem już niezgodnie z interesami władzy, a przeto dla systemu zbiorowego udawania potencjalnie niebezpieczny. Życie społeczne, które staje się w takich warunkach nie mających końca wiekiustym przedstawieniem teatralnym z jednej strony wyróżnia jednostki o wybitniejszym talencie aktorskim, zdolne do stworzenia jako tako „*trzymających się psychologicznie kupy*” postaci, które składają się w gruncie rzeczy na reakcji narzuconych przez kolejne decyzje władzy, z drugiej zaś wzbudza ono u tych, którzy zjawiska takie obserwują nie biorąc w nich udziału, wrażenie, iż przejawia się w ten sposób jakiś niepospolity demonizm, że to jest realizowanie jakiejś mefistofelicznej, szydzącej z rodzaju ludzkiego koncepcji zagłady osobowości w imię celów całkowicie niepojętych. Oczywiście o tym ostatnim nie ma nawet mowy: wszystkie te procesy spowodowane są po prostu przez omawiane już zjawiska rozchodzenia się realnych prawidłowości systemu z prawidłowościami założonymi apriorycznie. Władza nakazuje bowiem takie reakcje, jakie, w jej mniemaniu, wynikają z założenia teoretycznych planów. Każdy człowiek kłamie więc zarówno innym, jak i w końcu samemu sobie. Nie kłamie naturalnie, że nie ma chleba, ale powiada, że nie odczuwa głodu. Jest to zakłamanie własnych możliwości rozwojowych, osobniczych uzdolnień, elementarnych pragnień. „*Prokrustowe łóżko*” oznacza to wszystko właśnie - a nadto jeszcze stosowanie, narzucanie jako motywacji działania nie tylko dążenia do nagrody, co obawy przed karą. Po wtóre, jednym z najcięższych, pełnych rozczarowania i tragizmu momentów jest uświadomienie sobie, że wypróbowany system nie zdał egzaminu, że zawiódł i trzeba go porzucić dla próby następnej. W takiej sytuacji szczególnie gdy kumulatywny wpływ oscylacji spowodował ciężkie położenie gospodarcze i deformacje okaleczającą liczne losy ludzkie, powstaje powszechny głód społeczny powszechna po-trzeba odkrycia winowajców takiego stanu rzeczy. Otóż w rzeczywistości „*winien jest*” sam system (jeśli można tak powiedzieć o dynamicznej strukturze) winne są jego obiektywne prawidłowości, ale to nie jest wyjaśnienie zdolne zaspokoić naturalny głód sprawiedliwości czy nawet zemsty. Dlatego łatwo może dojść wtedy do oskarżania, do zwalania odpowiedzialności na pewne grupy ludzi np. na intelektualistów albo Murzynów, Żydów, bądź partyjnych na tego, kto przypadkiem „*jest pod ręką*.” Prowadzi to do fałszywego i szkodliwego społecznie skanalizowania

⁵³ (np. uliczne manifestacje)

ludzkich namiętności - gniewu, rozczarowania, rozpacz a nawet do cofnięcia wstecz, do bezplanowego zniszczenia systemu społecznego, przez co ulegną zatarcia zarówno istniejące wartości materialne społeczeństwa jak też przepaść może, mimo wszystko cenny, materiał teoretyczny doświadczenia, który dla dobra przyszłości potrafi użytkować tylko ścisła socjologiczna analiza. Po trzecie wreszcie, zachodzi, kto wie czy nie największe ze wszystkich, niebezpieczeństwo uwięźnięcie w jakiejś ślepej uliczce, która otworzy jedna wypróbowanych dróg konstrukcji. Może to nastąpić poprzez stworzenie takiego systemu, który będzie szkodliwy, zły, gdyż (powiedzmy) w wysokim stopniu ogranicza swobodę jednostek, udaremnia ich rozwój indywidualny, nie dopuszcza do rozkwitu talentów, a jednocześnie przejawia znaczną spoistość wewnętrzną, znaczną trwałość, wykazuje globalny wzrost produkcji, niepodległość wewnętrznym oscylacjom oraz sprawiedliwy i powszechny rozdział dóbr. System taki może narzucać uniformizm myślenia i działania nie terrorem, ani przymusem fizycznym⁵⁴, ale stworzonymi konwencjami światopoglądowymi, artystycznymi, metodologicznymi, pedagogiki życia towarzyskiego, rodzinnego itp. Członkowie takiej społeczności, od dziecka zakuwani w pancerz konwencji, mogliby w końcu zatracić cechy ludzkiej indywidualności w tym sensie, a jakim społeczność różni się od mrowiska.

HYLAS: Czy nie jest to niebezpieczeństwo analogiczne do „Prokrustowego łoża”?

FILONOUS: Niezupełnie, ponieważ w tym systemie nie ma jawnego przymusu⁵⁵, przez co tym trudniej jest dostrzec jego szkodliwe działania na jednostce. Jeśliby nawet udało się członkom owej hipotetycznej społeczności-modelu rozsądzić ją na końcu dla podjęcia nowych, oby szczęśliwszych prób realizacji lepszego świata, to jednak zajdzie wielkie opóźnienie rozwoju, a efekty moralno - psychiczne będą tak znaczne, że niewątpliwie stanie się konieczny jakiś przejściowy nie wiadomo jak długi okres redukcji w duchu swobody, odwagi, inicjatywy myślenia i działania. A zatem, bez względu na obraną drogę i na model budowany, możliwie znaczna część członków społeczeństwa winna uświadomić sobie eksperymentalny, więc nie absolutny, ale względny charakter własnej i zbiorowej działalności nie w tym sensie oczywiście, iż jest on niewiele wart (bo to nie jest prawda), ale tylko w tym, że to, co jest budowane wspólnym wysiłkiem⁵⁶ stanowi analog każdego materialnego czy myślowego konstruktów ludzkiego, przedstawia zatem twór tak samo podległy analizie, myśli wątpliwej i badawczej jak teorie naukowe, czy nowa maszyna. Natomiast wszelka absolutyzacja fetyszyzacja i mitologizowanie własnej działalności uznawane jej za bezbłędne, w ogóle wszelkie aprioryzmy sądów i działania sprowadza zawsze i będzie sprowadzać człowieka z drogi rozwoju w jego ślepe, pozbawione wyjścia uliczki.

HYLAS: Czytałem gdzieś o możliwości zbudowania „maszyny do rządzenia”, tj. sieci elektrycznej⁵⁷, która sterowałaby wszystkimi procesami społecznymi jako najwyższa władza społeczna. Co sądzisz o takiej koncepcji?

FILONOUS: Koncepcja ta powstała w umysłach niektórych cybernetyków, jednakże była traktowana czysto teoretycznie. Rzecz w tym, że współzycie ludzi w systemie kapitalistycznym przedstawia nie tyle współpracę co współzawodnictwo, i dlatego przejawiają się w nim liczne elementy gry; gry w sensie w jakim tę działalność ludzką badał (jakem ci już o tym mówił) John von Neumann. Rywalizacja i konkurencja są przejawami tej gry, wygraną stanowi sukces ekonomiczny i życiowy, przegraną stanowi bankructwo, życiowa klęska.

⁵⁴ przymus ekonomiczny - przyp. wł.

⁵⁵ przymus maseczek - przyp. wł.

⁵⁶ synergia - przyp. wł.

⁵⁷ komputer - przyp. wł.

Oczywiście upraszczam znacznie całe zagadnienie. „Maszyna do rządzenia” ma stanowić jednego z partnerów gry, uprzywilejowanego, przez to, że dostępne mu jest taka informacja o wszystkich⁵⁸ „cząstkowych partiach rozgrywanych” o wszystkich parametrach gry, jakiej nie ma żaden ze współgrających.

Dzięki temu maszyna ta mogłaby na podstawie dokładnej analizy sytuacji bieżącej przewidywać jaki jest najbardziej prawdopodobny statystycznie stan przyszły, i w oparciu o tę wiedzę dokonywać określonych pociągnięć, zmuszać wszystkich „współgrających” do podporządkowania się, gdyż w przeciwnym razie przegrają tj. poniosą życiową klęskę⁵⁹. Maszyna działa więc na zasadzie przymusu ekonomicznego, analogicznie jak system kapitalistyczny, co nie jest przypadkiem. Miałoby ona zatem, według niektórych, uratować to, czego nie potrafią uratować ekonomiści burżuazyjni⁶⁰, mianowicie sam system kapitalistyczny. Inni znów widzą w niej jakiegoś „elektronowego antychrysta”, molocho, który spowodowałby zupełną uniformizację procesów społecznych i stworzył państwo⁶¹ w jakim „statystyczny błogostan” raz byłby ceną dezyndywidualizacji jednostek. Oczywiście można by taką maszynę, kiedyś zbudować⁶², ale tak samo dałoby się zbudować maszynę do zadawania tortur psychicznych⁶³, jak i wiele innych urządzeń, nie wiem tylko po co. Nie maszyna do rządzenia jest ludziom potrzebna, lecz doskonalszy od istniejącego system społeczny...

VII.7 Wnioski końcowe

Cywilizacja łacińska– jedna z cywilizacji wyróżnionych przez historyka Feliksa Konecznego, ew. synonim cywilizacji zachodu. Cywilizacja ta opiera się na trzech filarach: klasycznej filozofii greckiej, tradycji prawa rzymskiego oraz religii chrześcijańskiej w XIX i XX wieku. Jest ona [cywilizacja] twórcą oryginalnej koncepcji wielości narodów.

Cywilizacje w koncepcji Konecznego są formą ustroju społecznego, a poszczególne kultury są przejawem cywilizacji. Poza Nim nikt nie określał tego terminu. Koneczny nie używał pojęcia cywilizacji zachodniej, wskazując, że w Europie występuje wiele cywilizacji. Cywilizacja łacińska jest jedną z cywilizacji występujących w Europie; ale jedyną, która ma charakter rodzimy. Pozostałe cywilizacje (bizantyjska, żydowska i turecka) są pochodzenia orientalnego. Nie ma więc jednej wspólnej cywilizacji europejskiej. Obejmuje ona społeczeństwa Europy Zachodniej i Europy Środkowej oraz Ameryki, występuje tam, gdzie religią dominującą jest katolicyzm lub wywodzące się z niego wyznania protestanckie.

Wielu innych autorów, inspirowanych się Konecznym, używa zamiennie pojęć *cywilizacja łacińska* lub *zachodnia*.

⁵⁸ administracja państwowa- RODO - przyp. wł.

⁵⁹ wojna ekonomiczna Zachodu z Chinami = COVID19 - przyp. wł.

⁶⁰ FED z bankierami, korporacje - przyp. wł.

⁶¹ e-demokracji internetowej - przyp. wł.

⁶² Internet - przyp. wł.

⁶³ hejt - przyp. wł.

Na uwagę zasługuje *List do Kolosan* [2.16-23], w którym akceptowane są przepisy wierzeniowe- zwyczajowe, a nie będące Prawem.

Niech więc nikt o was nie wydaje sądu co do jedzenia i picia, bądź w sprawie świąt czy nowiu, czy szabatu! (...) A przecież wszystko to są rzeczy [przeznaczone] do zniszczenia przez spożycie - [przepisy] według nakazów i nauk ludzkich.

Przepisy te mają pozory mądrości dzięki kultowi własnego pomysłu, uniżaniu siebie i nieoszczędzaniu ciała, nie dzięki okazywaniu jakiejś wyrozumiałości dla zaspokojenia ciała [grzesznego]. [48]

Wniosek z tego listu jest następujący, że błędnie nie rozróżnia się Prawa od Przepisów, jak i Prawodawcy od Ustawodawcy, gdyż Ustawodawca ustanawia ustawy, przepisy, dekryty, rozporządzenia, a nigdy Prawo.

Dalej Izajasz nauczał w *Proroctwach* [26.13-14]:

Wyrzekł Pan: Ponieważ ten lud zbliża się do Mnie tylko w słowach, i sławi Mnie tylko wargami, podczas gdy serce jego jest z dala ode Mnie; ponieważ cześć jego jest dla Mnie tylko wyuczonym przez ludzi zwyczajem, dlatego właśnie Ja ponowię niezwykle działanie cudów i dziwów z tym ludem: zginie mądrość jego myślicieli, a rozum jego mędrców zaniknie. [48]

Mateusz [15.7-9] w Nowym Testamencie nie pozostawia na nas suchej nitki:

(...) Obludnicy, dobrze powiedział o was prorok Izajasz:

«Ten lud czci Mnie wargami,

lecz sercem swym daleko jest ode Mnie.

Ale czci mnie na próżno,

ucząc zasad podanych przez ludzi». [48]

W powszechnych wypowiedziach wyznawców religii, polityków, dziennikarzy Przepisy nazywane są prawem i na tym polega błąd nazwany *grzechem* w Liście do Rzymian [3.9-20].

Wszyscy - Żydzi i poganie - popadli w grzech.

Cóż więc? Czy mamy przewagę? Żadną miarą! Wykazaliśmy bowiem uprzednio, że tak Żydzi, jak i poganie są pod panowaniem grzechu [błędu-falszu], jak jest napisane:

Nie ma sprawiedliwego, nawet ani jednego,

nie ma rozumnego, nie ma, kto by szukał Boga.

Wszyscy zbczyli z drogi, zarazem się zepsuli,

nie ma takiego, co dobrze czyni, zgoła ani jednego,

Grobem otwartym jest ich gardło, językiem swoim knują zdradę,

jad zmijowy pod ich wargami, ich usta pełne są przekleństwa i goryczy;

ich nogi szybkie do rozlewu krwi, zagłada i nędza są na ich drogach,

droga pokoju jest im nie znana, bojaźni Bożej nie ma przed ich oczami.

A wiem, że wszystko, co mówi Prawo, mówi do tych, którzy podlegają Prawu.

I stąd każde usta muszą zamilknąć i cały świat musi się uznać winnym wobec Boga, jako że z uczynków⁶⁴ Prawa żaden człowiek nie może dostąpić usprawiedliwienia w Jego oczach. Przez Prawo bowiem jest tylko większa znajomość grzechu. [48]

Na sam koniec zauważmy iż, istnieją odwieczne przepisy od religijnych po ustawodawcze (współczesne), które są wytworem ludzi, nazywane zwyczajowo prawem. W przytoczonych powyżej biblijnych fragmentach dostrzegamy konieczność dokładnego rozróżniania między Prawem a przepisami oraz zrozumienia ich roli i pozycji w kontekście religijnym i prawnym. Ten sam fałsz wypowiadają ustawodawcy, politycy, powtarzają dziennikarze nazywając ustawodawców prawodawcami, a władzę ustawodawczą - prawodawczą, przez co grzeszność, jako błąd ludzkiego braku rozróżniania jest uniwersalna i powszechna niezależnie od pochodzenia społecznego.

⁶⁴ przepisów

UZUPEŁNIENIE

Notki biograficzne

Augustinus, Aurelius

Urodzony: 354, Tagasta, Numidia

Zmarły: 430, Hippona, Algieria

Tło Rodzinne: Matka Monika była chrześcijanką, ojciec poganin.

Wykształcenie: Uniwersytet w Kartaginie.

Poglądy: „Kochaj i rób co chcesz.” Promotor chrześcijaństwa i teologii.

Aron, Raymond

Urodzony: 1905, Paryż, Francja

Zmarły: 1983, Paryż, Francja

Tło Rodzinne:

Wykształcenie: Ukończył École Normale Supérieure oraz Uniwersytet Paryski.

Poglądy: Krytyk totalitaryzmu, autor „Opium intelektualistów”, propagator liberalizmu.

Uznawany za jednego z ojców współczesnego liberalizmu.

de Groot, Huig

Urodzony: 1583, Delft, Holandia

Zmarły: 1645, Rostock, Niemcy

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny humanistycznej; ojciec był historykiem.

Wykształcenie: Uniwersytet w Lejdzie

Poglądy: Twórca podstaw nowożytnego prawa międzynarodowego.

Friedman, Milton

Urodzony: 1912, Nowy Jork, USA

Zmarły: 2006, San Francisco, USA

Tło Rodzinne: Pochodził z żydowskiej rodziny imigrantów z Węgier.

Wykształcenie: Ukończył Rutgers University i Uniwersytet Chicagowski.

Poglądy: Laureat Nagrody Nobla, znany krytyk keynesizmu, promotor monetaryzmu i wolnego rynku.

Grocjusz, Hugo

Urodzony: 10 kwietnia 1583, Delft, Holandia

Zmarły: 28 sierpnia 1645, Rostock, Niemcy

Tło Rodzinne: Pochodził z zamożnej rodziny szlacheckiej Cornets. Jego ojciec, Johann de Groot, był doktorem prawa i burmistrzem Delft.

Wykształcenie: Wstąpił na uniwersytet w Lejdzie mając 11 lat, a w 1598 uzyskał doktora prawa.

Poglądy: Grocjusz jest znany jako "ojciec" prawa międzynarodowego i prawa naturalnego. Wierzył w istnienie prawa natury, które jest niezmiennym i niezależnym od przemian

politycznych. Jego najbardziej znane dzieło, "O prawie wojny i pokoju" (1625), jest fundamentem współczesnego prawa międzynarodowego.

Hervada, Javier

Urodzony: 7 lutego 1934, Barcelona, Hiszpania

Zmarły: 11 marca 2020, Pamplona, Hiszpania

Tło Rodzinne: Pochodził z zamożnej rodziny. Jego ojciec był prawnikiem.

Wykształcenie: Ukończył prawo na Uniwersytecie Barcelońskim, a następnie uzyskał doktora prawa na Uniwersytecie Complutense w Madrycie (1958) oraz doktora prawa kanonicznego na Uniwersytecie Nawarry (1962).

Poglądy: Hervada jest znany z propagowania teorii prawa naturalnego i prawa kanonicznego. Był pionierem w dziedzinie konstytucyjnego prawa kanonicznego i jednym z najbardziej znanych współczesnych teoretyków prawa naturalnego. Jego najbardziej znane dzieło to "Introducción crítica al Derecho Natural".

Kant, Immanuel

Urodzony: 1724, Królewiec, Prusy (obecnie Kaliningrad, Rosja)

Zmarły: 1804, Królewiec, Prusy (obecnie Kaliningrad, Rosja)

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny rzemieślniczej. Jego ojciec był siodlarzem. Wychował się w duchu pietyzmu, który miał wpływ na jego późniejsze myślenie filozoficzne.

Wykształcenie: Studiował na Uniwersytecie w Królewcu, gdzie uzyskał doktorat z filozofii. Następnie przez wiele lat wykładał na tym samym uniwersytecie.

Poglądy: Kant jest jednym z najbardziej wpływowych filozofów w historii. Jego prace, zwłaszcza "Krytyka czystego rozumu" (1781), "Krytyka praktycznego rozumu" (1788) i "Krytyka władzy sądowniczej" (1790), zrewolucjonizowały myślenie o epistemologii, etyce i estetyce. Kant był zwolennikiem tzw. prawa moralnego, które opiera się na imperatywie kategorycznym – zasadzie, że powinniśmy postępować tylko według takich maksym, które mogą stać się powszechnym prawem.

Lem, Stanisław

Urodzony: 1921, Lwów, Polska

Zmarły: 2006, Kraków, Polska

Tło Rodzinne: Pochodził z żydowskiej rodziny lekarskiej.

Wykształcenie: Uniwersytet Lwowski, Uniwersytet Jagielloński

Poglądy: Autor literatury science fiction, znany z „Solaris”.

Lipton, Bruce H.

Urodzony: 1944, Mount Kisco, Nowy Jork, USA

Tło Rodzinne: Pochodzi z rodziny amerykańskiej. Jego rodzice wspierali jego zainteresowania naukowe od najmłodszych lat.

Wykształcenie: Uzyskał tytuł licencjata z biologii na C.W. Post Campus of Long Island University w 1966 roku oraz doktorat z biologii rozwojowej na University of Virginia w 1971 roku.

Kariera: Lipton jest biologiem, pisarzem i wykładowcą. Pracował jako profesor anatomii na University of Wisconsin School of Medicine oraz na St. George's University School of Medicine. Od 1993 roku naucza głównie w alternatywnych i chiropraktycznych szkołach i uczelniach.

Poglądy: Lipton jest znany ze swoich kontrowersyjnych poglądów na temat epigenetyki i wpływu świadomości na biologię. Jego książka "*Biologia przekonań*" (2005) zdobyła szerokie uznanie w kręgach alternatywnej medycyny. Lipton wierzy, że sposób, w jaki funkcjonują komórki, świadczy o istnieniu Boga, co odrzucał w latach 80. jako ateista. Jego prace miały znaczący wpływ na rozwój teorii epigenetyki i świadomości, choć jego idee są często krytykowane przez główny nurt nauki.

Locke, John

Urodzony: 1632, Wrington, pod Londynem

Zmarły: 1704, Hammersmith, Londyn, Anglia

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny purytańskiej. Jego ojciec był prawnikiem i zaangażował się w rewolucję Cromwella.

Wykształcenie: Ukończył prestiżową Westminster School oraz Christ Church w Oksfordzie.

Poglądy: Locke jest znany z przekonania, że mamy nienaruszalne prawo do życia i wolności. Wierzył w Prawo Naturalne i równość wszystkich ludzi.

Monteskiusz

Urodzony: 1689, La Brede, Francja

Zmarły: 1755, Paryż, Francja

Tło Rodzinne: Pochodził z zamożnej rodziny szlacheckiej, a swój majątek przeznaczył na edukację i podróże.

Wykształcenie: Studiował na Uniwersytecie w Bordeaux.

Poglądy: Znany jest z teorii trójpodziału władzy, która miała duży wpływ na współczesne systemy polityczne.

Pitagoras

Urodzony: 582 p.n.e., Samos, Grecja

Zmarły: 500 p.n.e., Metapontum, Włochy

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny zamożnych arystokratów.

Wykształcenie: Uczył się w Egipcie i Babilonii.

Poglądy: Twórca szkoły pitagorejskiej, głosił, że „*Wszystko jest liczbą.*”

Popper, Karl

Urodzony: 1902, Wiedeń, Austria

Zmarły: 1994, Londyn, Anglia

Tło Rodzinne: Jego ojciec był adwokatem i filozofem-amatorem.

Wykształcenie: Studiował na Uniwersytecie Wiedeńskim oraz w Londyńskiej Szkole Ekonomicznej.

Poglądy: Autor teorii społeczeństwa otwartego na szukanie poprawnych rozwiązań utopijnych, krytyk totalitaryzmu.

Puffendorf, Samuel

Urodzony: 1632, Dorfchemnitz, Niemcy

Zmarły: 1694, Berlin, Niemcy

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny luterańskiej, ojciec był pastorem.

Wykształcenie: Uniwersytet w Lipsku, Uniwersytet w Jenie, gdzie uzyskał tytuł doktora prawa.

Poglądy: Pionier prawa natury i prawa międzynarodowego. Pufendorf jest znany jako jeden z kluczowych myślicieli prawa naturalnego. Jego prace, takie jak "*De jure naturae et gentium*" (1672) i "*De officio hominis et civis*" (1673), miały ogromny wpływ na rozwój teorii prawa międzynarodowego i prawa naturalnego. Pufendorf podkreślał, że prawo naturalne opiera się na racjonalnym porządku, który jest dostępny dla ludzkiego rozumu i niezależny od religii

Rousseau, Jean-Jacques

Urodzony: 28 czerwca 1712, Genewa, Szwajcaria

Zmarły: 2 lipca 1778, Ermenonville, Francja

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny kalwińskiej. Jego matka zmarła przy jego narodzinach, a ojciec, zegarmistrz, wychowywał go samotnie.

Wykształcenie: Był głównie samoukiem, choć uczęszczał do różnych szkół i uczył się rzemiosła.

Kariera: Rousseau był filozofem, pisarzem i kompozytorem. Najbardziej znany jest ze swoich prac na temat teorii społecznej i politycznej, zwłaszcza "*Umowy społecznej*" (1762), która miała ogromny wpływ na myślenie polityczne i filozoficzne.

Poglądy: Rousseau wierzył, że ludzie są z natury dobrzy, ale społeczeństwo je psuje. Opowiadał się za powrotem do prostszego, bardziej naturalnego stanu. Jego prace miały znaczący wpływ na rozwój nowoczesnej teorii demokratycznej i edukacji.

Smith, Adam

Urodzony: 1723, Kirkcaldy, Wielka Brytania

Zmarły: 1790, Edynburg, Wielka Brytania

Tło Rodzinne: Pochodził ze szkockiej rodziny prawniczo-urzędniczej.

Wykształcenie: Studiował na Uniwersytecie w Glasgow oraz w Balliol College w Oxfordzie.

Poglądy: Smith jest uznawany za ojca ekonomii klasycznej i jest autorem "*Bogactwa Narodów*", w którym promował wolny rynek i teorię niewidzialnej ręki.

Sokrates

Urodzony: 469 P.N..e., Ateny, Grecja

Zmarły: 399 P.N..e., Ateny, Grecja

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny rzemieślników; ojciec Sofroniskos był kamieniarzem.

Wykształcenie: N/A

Poglądy: Twierdził, że „*Wiem, że nic nie wiem*”, propagował etykę i samopoznanie.

Suárez, Francisco

Urodzony: 1548, Grenada, Hiszpania

Zmarły: 1617, Lizbona, Portugalia

Tło Rodzinne: Pochodził z zamożnej rodziny. Jego ojciec, Gaspar Suárez de Toledo, był prawnikiem.

Wykształcenie: Ukończył prawo na Uniwersytecie w Salamance, a następnie wstąpił do zakonu jezuitów w wieku 16 lat.

Poglądy: Suárez jest znany jako jeden z najważniejszych scholastyków po Tomaszu z Akwinu. Jego prace obejmowały szeroki zakres tematów, w tym teologię, filozofię i prawo. Wierzył w istnienie prawa natury, które stanowiło podstawę dla prawa tworzonego przez ludzi. Jego poglądy miały wpływ na takich myślicieli jak Kartezjusz i Leibniz.

Voltaire

Urodzony: 1694, Paryż, Francja

Zmarły: 1778, Paryż, Francja

Tło Rodzinne: Pochodził z zamożnej rodziny arystokratycznej.

Wykształcenie: Collège Louis-le-Grand

Poglądy: Promotor wolności słowa, krytyk instytucji religijnych i monarchii absolutnej.

z Akwinu, Św. Tomasz

Urodzony: 1225, Roccasecca, Włochy

Zmarły: 1274, Fossanova, Włochy

Tło Rodzinne: Pochodził z rodziny szlacheckiej, kuzyn Fryderyka II.

Wykształcenie: Uniwersytet Paryski, Uniwersytet w Neapolu

Poglądy: Synteza filozofii Arystotelesa i teologii chrześcijańskiej.

Literatura/Bibliografia

- [1] Andrzej Redelbach, *Prawo Naturalne, Prawa Człowieka, Wymiar Sprawiedliwości*. Wyd. TNOiK, Toruń 2006.
- [2] Georg Wilhelm Friedrich Hegel *Encyklopedia nauk filozoficznych*. Wyd. PWN, Warszawa 2014.
- [3] Małgorzata Łuszczynska, *Prawo natury a prawo stanowione dwa antagonistyczne ujęcia filozofii prawa*. Wyd. Zakład Historii Doktryn Polityczno Prawnych. Wydział Prawa i Administracji. UMCS, Lublin.
- [4] *Realizacja interesu państwa a prawo naturalne*. Konferencja Towarzystwa Studentów Polskich, Kraków.
- [5] Cyncero, Clinton Walker Keyes (tl.), *De Republika*. Wyd. Harvard University Press, Massachusetts 1928.
- [6] Krzysztof Jońca, *Zmienne interpretacje prawa natury*. Przegląd Prawa i Administracji XXXIX. Wrocław 1997.
- [7] Roman Wieruszewski, *Zasady równości i dyskryminacji w świetle orzecznictwa Komitetu Praw Człowieka /wybrane aspekty/, Państwo i Prawo*. 2000, nr 4.
- [8] Jerzy Wróblewski – red. *Filozofia prawa i filozofia człowieka*. Wyd. PWN, Warszawa 1989, s.30, 67.
- [9] *Konwencja*. Słownik języka polskiego. Wyd. PWN.
- [10] Huig de Grot aka Grocjusz, *De iure belli ac pacis*. Wyd. PWN, Warszawa 2014.
- [11] Wikipedia.
- [12] Platon, Włodzimierza Witwickiego (tl.), *Gorgiasz*. Wyd. Świat Książki, Warszawa.
- [13] Maria Szyszkowska, *Neokantyzm, Filozofia społeczna wraz z filozofią prawa natury o zmiennej treści*. Wyd. PAX, Warszawa 1970, s. 124.
- [14] Jan Szkodnik, *Prawo Objawione a Prawo Naturalne*. Wyd. WAM, 2006, s. 9.
- [15] Morris Ginsberg, *On the Diversity of Morals*. London 1953, s. 98.
- [16] Aureliusz Augustyn, Włodzimierza Kubickiego (tl.), *De Civitate Dei*. Wyd. PWN, Warszawa 2002.
- [17] Erich Fromm, Aleksander Bogdański (tl.), *Sztuka miłości*. Wyd. Rebis, Łódź 2006.
- [18] Leon Petrażycki, Jerzy Kowalski (tl.), *Psychologia teorii prawa*. Wyd. PWN, Warszawa 1963.
- [19] Rudolf Stammler, Isaaca Husika (tl.ang.), *Die Lehre vom richtigen Rechte*. Wyd. PWN Warszawa 2014.
- [20] Leon Petrażycki, *Die Lehre vom Einkommen*. 1893.
- [21] Erich Fromm, Olga Ziemilska (tl.), *Ucieczka od Wolności*. Wyd. Czytelnik, Warszawa 1978.
- [22] Javier Harrada, *Prawo Naturalne*. Wyd. Petrus. Kraków.2011. s. 5-6.
- [23] Roman Wieruszewski, *Zasady równości i dyskryminacji w świetle orzecznictwa Komisji Praw Człowieka*. Państwo i Prawo 2000, nr 4. s. 40.
- [24] Zbigniew Stawrowski. *Prawo Naturalne a Ład Polityczny*. Wad. PAN. ISP. Kraków-Warszawa 2006. s. 98-99.
- [25] Javier Hervada, *Prawo Naturalne*. Wyd. Petrus, Kraków 2011, s. 5-6.
- [26] Wojciech Babijczuk, *Traktat etyczny nauczyciela*. Wyd. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Wrocław 2002.
- [27] Mieczysław Albert Krąpiec, *Człowiek i prawo naturalne*. Wyd. KUL, Lublin 1993, s. 54.
- [28] Andrzej Redelbach, *Prawa Naturalne Prawa Człowieka Wymiar Sprawiedliwości*. Wyd. TNOiK, Toruń 2006.
- [29] Platona, Włodzimierz Witwicki (tl.), *Uczta*. Wyd. Świat Książki, Warszawa 2022.
- [30] Zbigniew Stawrowski, *Prawo Naturalne a Ład Polityczny*. Wyd. Instytut Tischnera, Warszawa 2006, s. 79.
- [31] Georg W. F. Hegel, Włodzimierz Witwicki (tl.), *Zasady filozofii prawa*. Wyd. Świat Książki, Warszawa 2022, s. 20.
- [32] Georg W. F. Hegel, Włodzimierz Witwicki (tl.), *Wykłady z filozofii*. Wyd. Świat Książki, Warszawa 2022, s. 60.
- [33] Z. Stawrowski, *Prawo Naturalne a ład polityczny*. Kraków-Warszawa, 2006. s. 307. 357
- [34] Javier Hervada, *Prawo Naturalne*. Wyd. Petrus. Kraków, 2011. s. 72-73.
- [35] Ewa Łętowska, Krzysztof Pawłowski, *O Prawie i o Mitach*. Wyd. Wolters Kluwer SA Warszawa. s.14.
- [36] Stanisław Lem, *Dialogi*, Wyd. Literackie, Kraków, 1957.
- [44] <https://sip.lex.pl/>
- [45] Cynceron *De Officiis*. Wyd. Oxford University Press, Oxford, w Wielkiej Brytanii, 2008.
- [46] Paul Guyer i Allen W. Wood (tl.), *Krytyka czystego rozumu*. Wyd. Cambridge University Press, Cambridge, 1998.
- [47] <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>
- [48] *Biblia Tysiąclecia*, Wyd. Księży Pallotynów, Kraków, 1965.
- [49] Mahomet, *Koran*. Wyd. PIW, 1986.
- [50] Bruce'a Liptona, *Biologia przekonań*. Wyd. Tu i Teraz, 2010.
- [51] Johna C. Lucchesi, *Epigenetyka*. Wyd. PWN, 2021.